

Møteinnkalling

Utvalg: BYDELSUTVALGET
Møtedato: 21.06.2007
Møtested: Sagene samfunnshus , Frysja
Tidspunkt: 18:30

Til behandling foreligger:

Saksnr	Tittel
1.	Åpen halvtime
2.	Godkjenning av innkalling og saksliste
3.	Godkjenning av protokoll fra møte den 24.05.2007
4.BU-sak 07/46	Resultatrapport januar-april 2007. Budsjettjusteringer. Prognose for årsresultat 2007.
5.BU-sak 07/47	Forslag til salderinger
6.BU-sak 07/48	Orientering om utviklingen i barnevernet 2007
7.BU-sak 07/49	Status for skolefritidsordningen - høringsrapport fra kommunerevisjonen 2007
8.BU-sak 07/50	Status barnehagedekning 07
9.BU-sak 07/51	Forskjøvet inntak i bydelens barnehager
10.BU-sak 07/52	Omfang og virkning av SPRÅK 4
11.BU-sak 07/53	Brukernes vurdering av hjemmetjenesten 2006
12.BU-sak 07/54	Høring - Byrådets tilsynsansvar overfor bydelene
13.BU-sak 07/55	Møteplan for 2.halvår 2007
14.BU-sak 07/56	Forslag til nye medlemmer i Barne- og ungdomsrådet
15.	Eventuelt

Bydel Sagene
Bydelsutvalget

Tone Tellevik Dahl (Sign).
Leder

Bydel Sagene

Besøksadresse:

Postadresse:
Postboks 4200 Nydalen
0401 Oslo

Telefon: 02180
Telefaks:

Giro: 6004 06 04092
Org.nr.: 974 778 726

Internett:

www.bsa.oslo.kommune.no

E-post:

postmottak@bsa.oslo.kommune.no

Saksframlegg

Saksmappe:
2007/296

Saksbeh:
Hans Raastad, 23 47 40 06

Dato: 31.05.2007
Arkivkode:
121.0

Saksgang

Utvalg	Møtedato
Rådet for funksjonshemmede	11.06.07
Barne- og ungdomsrådet	12.06.07
Eldrerådet	13.06.07
Bydelsutviklingskomiteen	13.06.07
Helse- og sosialkomiteen	14.06.07
Barne- og ungekomiteen	18.06.07
Arbeidsutvalget	19.06.07
Bydelsutvalget	21.06.07

Resultatrapport januar-april 2007. Budsjettjusteringer. Prognose for årsresultat 2007.

Sammendrag:

Resultatrapportering for januar-april 2007 (1. tertial) er meldt til byrådet med et merforbruk på 11,879 mill for perioden og 40 mill som prognose for merforbruk for året 2007.

Eksterne budsjettjusteringer på i alt 16,813 mill er innarbeidet i tertialrapporten. Disse foreslås disponert i denne saken med tillegg av ytterligere 1,23 mill som er tilkommet etter at tertialregnskapet var avsluttet.

Tjenesteproduksjonen rapporteres ved nøkkeltall for barnevern, sosialtjenester og pleie- og omsorgstjenester.

Økonomiske resultater:

De økonomiske hovedtall framgår av følgende tabell for netto utgifter:

Funksjonsområde	Budsjett januar-april 2007	Regnskap p Agresso januar-april 2007	Korriger t regnskap januar-april 007	Budsjett -avvik hittil i år	Regulert budsjett 2007	Prognose 2007 registrer t i Agresso	Prognose -avvik	Avvik øremerk . midler	Avvik ordinær drift
FO1	49.813	49.311	50.329	- 516	122.412	141.412	19.000	0	19.000
FO2A	14.977	14.182	14.944	33	45.144	45.144	0	0	0
FO2B	31.462	37.491	35.997	- 4.534	91.136	99.136	8.000	0	8.000
FO3	119.13	124.366	124.931	- 5.801	347.04	356.042	9.000	0	9.000

	0				2				
FO4	25.962	27.024	27.024	- 1.061	77.887	81.887	4.000	0	4.000
total	241.345	252.373	253.224	-11.879	683.622	723.622	40.000	0	40.000

Som vedlegg 1 følger oversikt over brutto årsbudsjett, netto budsjett for året og perioden og forbruk og resultatavvik for perioden og årsprognose for hver kostrafunksjon.

I det prognoserte årsresultat på 40 mill er det innarbeidet full dekning av merforbruk fra 2006 med 25,2 mill i FO1. I samme funksjonsområde er det avsatt 7,596 mill til delvis dekning av merforbruk fra 2006.

Byrådet har i sak 90/2007 årsbudsjett 2007 – virkninger av regnskap 2006 mv fremmet forslag til inndekning av merforbruk fra 2006. Bydelsdirektør har i notat som ble omdelt i bydelsutvalgets møte 24.06.07 om prognose og beregning av omstillingsbehov etter framlegg av byrådssak 90/2007, redegjort for økonomisk virkning av alternative måter for inndekning av bydelens merforbruk fra 2006. Bystyret ventes å fatte vedtak i denne saken 16.06.07.

Budsjettjusteringer:

Vedlegg 2 er oversikt over eksterne budsjettjusteringer, ajourført per 31.05.07.

Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester (VST) har i kommunaldirektørens sak 9/2007 tildelt bydelen 2,82 mill til psykisk helsearbeid og storbysatsning. Bydelen har i opprinnelig budsjett 2007 og BU-sak 01/2007 forutsatt tildeling av til sammen 2,971 mill. Tildelingen av 2,82 mill foreslås ført til kostrafunksjon 254 kjernetjenester pleie, omsorg hjelp til hjemmeboende med kr 1.250.000 som blir øremerket oppstart av nytt botilbud i Maridalsvn 244 og med kr 1.570.000 til øvrige tiltak for psykisk helsearbeid.

Som vedlegg 3 følger oppdatert oversikt over tiltak knyttet til bruk av i alt 20,888 mill som er øremerket tiltak for psykisk helsearbeid.

Byrådsavdeling VST har i kommunaldirektørens sak 7/2007 tildelt bydelens eldrecenter 0,441 mill som incentivmidler, jfr BU-sak 42/2007. Midlene tilføres kostrafunksjon 234 aktivisering eldre og funksjonshemmede.

Byrådsavdeling for barn og utdanning (BOU) har i byrådets sak 28/2007 tildelt bydelen 4,063 mill som viderefordeling av statstilskudd til funksjonshemmede barn i barnehager. Midlene foreslås tilført kostrafunksjon 211 styrket tilbud til førskolebarn i samsvar med bydelens budsjettforutsetninger.

Byrådsavdeling BOU har i byrådets sak 26/2007 tildelt bydelen 1,372 mill som tilleggskompensasjon for 2007 for kommunale barnehageplasser som ble opprettet i 2006. Midlene foreslås tilført kostrafunksjon 221 førskolelokaler og skyss for å utlikne samsvarende inntektsforutsetning i bydelens budsjett.

Byrådsavdeling VST har i kommunaldirektørens sak 23/2007 tildelt bydelen 0,346 mill til økonomisk sosialhjelp som omfordeling mellom bydelene etter regnskapsandel 2006. Midlene tilføres kostrafunksjon 281 økonomisk sosialhjelp.

Byrådsavdeling BOU har i byrådets sak 23/2007 tildelt bydelen 0,414 mill med grunnlag i justering av omfordelingsnøkkel mellom bydelene som følge av nytt kriteriesystem for barnehager. Omfordelingsnøgkelen gjelder bare for 2007, idet det nye kriteriesystemet skal slå ut for fullt uten omfordelinger mellom bydelene fra 2008. Midlene foreslås tilført kostrafunksjon 201 førskole.

Byrådsavdeling VST har i kommunaldirektørens sak 21/2007 tilført bydelen 3,087 mill til nyankomne flyktninger og introduksjonsordning. Midlene foreslås tilført kostrafunksjon 242 råd, veiledning og sosial forebyggende arbeid der en samsvarende inntektsforutsetning på 2,903 mill er lagt i bydelens budsjett for 2007.

Byrådsavdeling VST har i kommunaldirektørens sak 15/2007 tildelt bydelen 0,734 mill til gjennomføring av incentivordning/individuelle planer. Den forutsatte nye aktivitet vil gjelde flere tjenester især innenfor kostrafunksjon 254 kjernetjenester pleie, omsorg, hjelp til hjemmeboende og foreslås derfor i første omgang tilført denne kostrafunksjon gjennom rehabiliteringstjenesten som koordinerende og utførende hovedtjeneste.

Byrådsavdeling VST har i kommunaldirektørens sak 13/2007 tildelt bydelen kr 55.000 antatt til ungdomstiltak lørdagskvelder og midlene foreslås derfor tilført kostrafunksjon 231 aktivitetstilbud barn og unge.

Byrådsavdeling VST har i kommunaldirektørens sak 12/2007 tildelt bydelen 3,481 mill som kompensasjon for kapitalutgifter ved kommunale omsorgsinstitusjoner. Tilsvarende midler var tatt ut av bydelens ramme i sak 1/2007 byrådets forslag til budsjett for Oslo for 2007. Midlene tilbakeføres fordi Vøyensvingen 4 (aldershjemdelen av Møllehullet) likevel ikke ble tatt ut av bydelens forvaltning som ledd i opprettelse av ny etat for sykehjemdrift, men fortsatt forvaltes av bydelen. Midlene tilbakeføres kostrafunksjon 261 institusjonslokaler til dekning av tilsvarende fortsatt betaling til Omsorgsbygg KF av kapitaldelen av husleie for Vøyensvingen 4.

Summen av de ovenstående eksterne budsjettjusteringer er økning av bydelens driftsramme med 16,813 mill i forhold til opprinnelig budsjett 2007. Denne økning til total ramme på 683,622 er innarbeidet i bydelens tertialregnskap. Hertil er ytterligere tre budsjettjusteringer på i alt ytterligere 1,23 mill tilkommet etter at tertialregnskapet er avgitt.

Byrådsavdeling BOU har i byrådets sak 32/2007 fordelt statsmidler til bydelen med 0,6 mill til innvandertiltaket Ny sjanse. Bydelen hadde i opprinnelig budsjett 2007 forutsatt tildeling av 0,94 mill, men har nedjustert aktiviteten i dette prosjekt til 0,6 mill slik at det passer med denne tildeling av øremerkete midler, som tilføres kostrafunksjon 273 kommunale sysselsettingstiltak.

Byrådsavdeling BOU har i byrådets sak 33/2007 tildelt 0,56 mill til tiltak for språkstimulering av 4-5-åringer i barnehager. Midlene tilføres kostrafunksjon 201 førskole der aktiviteten som dekkes av disse øremerkete midler gjennomføres.

Byrådsavdeling BOU har i byrådets sak 37/2007 tildelt bydelen kr 70.000 til spesialpedagogisk kompetanse i forholdet barnehage/skole. Midlene foreslås tildelt kostrafunksjon 201 førskole i påvente av nærmere avklaring av forutsetningene for tildelingen.

Tjenesteproduksjonen:

Vedlegg 4 er månedlige nøkkeltall for barnevernet, vedlegg 5 er månedlige nøkkeltall for sosialtjenesten, vedlegg 6 er produksjonsrapport for pleie, omsorg, hjelp i institusjon og vedlegg 7 er produksjonsrapport for pleie, omsorg, hjelp til hjemmeboende.

Produksjonsrapportene behandles i bydelsutvalgets komiteer og råd der administrasjonens representanter gir utfyllende opplysninger.

Forslag til vedtak:

1.Følgende budsjettjusteringer gjennomføres:

kostrafunksjon 201 førskole artsgruppe 10 lønnsutgifter økes med	kr 1.044.000
kostrafunksjon 211 styrket tilbud til førskolebarn artsgruppe 17 refusjoner reduseres med	kr 4.063.000
kostrafunksjon 221 førskolelokaler og skyss artsgruppe 17 refusjoner reduseres med	kr 1.372.000
kostrafunksjon 231 aktivitetstilbud barn og unge artsgruppe 11 kjøp av varer og tjenester økes med	kr 55.000
kostrafunksjon 234 aktivisering eldre og funksjonshemmede artsgruppe 14 overføringsutgifter økes med	kr 441.000
kostrafunksjon 242 råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid artsgruppe 17 refusjoner reduseres med	kr 3.087.000
kostrafunksjon 254 kjernetjenester pleie, omsorg, hjelp til hjemmeboende artsgruppe 10 lønnsutgifter økes med	kr 734.000
artsgruppe 17 refusjoner reduseres med	kr 2.820.000
kostrafunksjon 261 institusjonslokaler artsgruppe 13 kjøp av varer og tjenester økes med	kr 3.481.000
kostrafunksjon 273 kommunale sysselsettingstiltak artsgruppe 17 refusjoner reduseres med	kr 600.000

kostrafunksjon 281 økonomisk sosialhjelp
artsgruppe 14 overføringsutgifter økes med kr 346.000

(Sum netto driftsutgift øker med 18,043 mill fra 666,809 mill til 684.782 mill)

2.Resultatrapport for januar-april2007 og prognose for årsresultat 2007 tas til etterretning.

BYDEL SAGENE

Knut Egger
bydelsdirektør

Trykte vedlegg:

Vedlegg 1: regnskap for januar-april med prognose for årsresultat
Vedlegg 2: eksterne budsjettjusteringer 2007 ajour per 31.05.07
Vedlegg 3: Oversikt over tiltak i handlingsplan for psykisk helsevern
Vedlegg 4: Nøkkeltall for barnevern
Vedlegg 5: Nøkkeltall for sosialtjenesten
Vedlegg 6: Produksjonsrapport for pleie, omsorg, hjelp i institusjon
Vedlegg 7: Produksjonsrapport for pleie, omsorg, hjelp til hjemmeboende

Utrykte vedlegg:

Byrådssakene som angitt i saken
BU-sak 27/2007: resultatrapport januar-februar 2007. Prognose 2007.
Notat om prognose og beregning av omstillingsbehov etter framlegg av byrådssak 90/07
(omdelt i bydelsutvalgets møte 24.05.07).

Saksframlegg

Saksmappe:
2006/114

Saksbeh:
Knut Egger, 23 47 40 75

Dato: 16.05.2007
Arkivkode:
121.1

Saksgang

Utvalg	Møtedato
ARBEIDSUTVALGET	19.06.2007
BARNE- OG UNGEKOMITEEN	18.06.2007
BYDELSUTVIKLINGSKOMITEEN	13.06.2007
HELSE- OG SOSIALKOMITEEN	14.06.2007
BYDELSUTVALGET	21.06.2007
MEDBESTEMMELSESUTVALGET	

BEREGNING AV OMSTILLINGSBEHOV OG FORSLAG TIL SALDERINGER

Sammendrag:

Bydelens prognose pr. 1. tertial viser 40 mill. i et forventet merforbruk for året. Av dette utgjør 32 mill. tidligere års merforbruk. Merforbruket er særlig knyttet til forsinkelser i nedtrappingen av sykehjemsplasser og økende klientutgifter i barnevernet som følge av nye plasseringer.

Den bakenforliggende årsak til bydelens økonomiske problem skyldes betydelig rammekutt m.m. i 2005. Av et salderingsbehov på ca. 70 mill. (ca. 12 % av driftsrammen) dette året ble ca. 50 mill. gjennomført. Selv med inndragelse av ca. 100 årsverk i 2005-2006 har bydelen dratt med seg et for høyt aktivitetsnivå på ca. 20 mill. Bydelen har ikke klart å redusere omfanget av pleie og omsorgstjenestene til det nye kriteriesettet som ble innført fra 2005.

For å få redusert prognosen mest mulig i løpet av året kreves det at:

- Antall sykehjemsplasser reduseres betydelig resten av året.
- Barnevernets klientutgifter må reduseres
- Utbetaling av økonomisk sosialhjelp må reduseres
- At alle tjenestesteder må holde sine tildelte driftsbudsjetter

Bydelsdirektør anser at bydelen ikke kan komme i økonomisk balanse i år selv med betydelig reduksjoner i de lovbestemte tjenester. Bydelens økonomiske problemer må derfor løses i løpet av 2008.

I denne sak fremmer bydelsdirektør forslag til en del salderingstiltak med en beregnet effekt i 2007 på ca. 2,5 mill. og ytterligere 1,5 mill. i 2008. Forslagene fremgår av del 1 i saksframstillingen. Av tiltakene nevnes avvikling av alle dagsenterplasser vi kjøper fra sykehjemsetaten ved å utvide antall plasser ved eget dagsenter, avvikle fritidstilbud til voksne

utviklingshemmede ved UngMetro dersom annen finansiering ikke kan fremskaffes og innføring av egenbetaling ved de åpne barnehager.

I del 2 i saksfremstillingen er omstillingsbehovet for 2008 beregnet til 27,8 mill. under forutsetningen at vi kun klarer å redusere med 25 sykehjemsplasser resten av dette året. Idet prognosen som danner grunnlaget for beregning av omstillingsbehovet ligger over det maksimale beløp for merforbruk som skal overføres til neste år, vil byrådets forslag om at merforbruket fra i fjor dekkes over to år øke omstillingsbehovet med ca. 12,6 mill.

Dersom bystyret ikke godkjenner bydelsutvalgets søknad om en grense på 2,5 % for overføring av merforbruk fra i fjor, er det økonomisk gunstigere for bydelen at hele fjorårets merforbruk inngår i årets regnskap enn at det fordeles over 2007 og 2008.

I del 3 i saksfremstillingen foreslår bydelsdirektør føringer og tiltak for å redusere bydelens aktivitetsnivå neste år med ca. 27 mill.

Det foreslås reduksjoner i pleie og omsorgssektoren på samlet 19,1 mill. ved at antall sykehjemsplasser reduseres med 30 i 2008 i tillegg til å avvikle den midlertidig økning på 16 plasser fra i år, hjemmetjenester reduseres med ca. 10 årsverk og/eller tilsvarende i vedtakstimer, rehabiliteringstjenestene med 4 årsverk og kostnadskrevende tiltak med 2 mill. gjennom å slå sammen tjenester, redusere vedtak og/eller reforhandle kjøp av tjenester når vedtakene utløper.

Barn og ungdomssektoren foreslås redusert med 3,4 mill. Av dette 2 mill. i reduserte kostnader til barnevernstiltak og avvikling av 1/3 av ungdomstiltakene. Det foreslås at UngMedia avvikles.

Sosialsektoren foreslås redusert med 2 mill., primært ved lavere utbetaling av sosialhjelp eller i kombinasjon med inndragning av årsverk.

Av avsetning til nærmiljøtiltak m.m. foreslås hele avsetningen til frivillighetsmidler og halvparten av avsetningen til kulturmidler inndratt. Hele virksomhet knyttet til bydelens nærmiljøsentere i samfunnshuset foreslås avviklet.

Bakgrunn for saken:

Bydelens prognose pr. 1. tertial viser et merforbruk på 40 mill. i 2007.

Tabell 1: Prognose for 2007 pr. 1. tertial hele tusen kroner

-	Kjøp av flere sykehjemsplasser enn forutsatt	- 14 700
+	Herav dekket gjennom BU' s vedtak av 22.03.07	6 700
-	Institusjonsplasseringer i barnevernet	- 8 000
-	Økonomisk sosialhjelp/aktive tiltak	- 4 000
-	Diverse	- 2 400
=	Sum løpende drift	- 22 400
-	Merforbruket fra 2006	- 25 200
+	Herav dekket gjennom BU' s vedtak av 01.02.07	7 600
=	Prognosert merforbruk for 2007	- 40 000

Merforbruk fra 2006 (25,2 mill.) og resterende merforbruk fra 2005 (6,8 mill.) er i prognosen forutsatt dekket i 2007. D.v.s. at overført merforbruk fra tidligere år utgjør 32 mill. av årets prognose.

Bydelsutvalget har søkt om at grensen for overførbart merforbruk fra 2006 til 2007 settes til 2,5 % og beregnes etter samme metode som ble benyttet for 2006. Dersom bystyret slutter seg til dette vil prognosen forbedres med 17,6 mill. ved at tilsvarende beløp avskrives.

Byrådet har i sak 90/07 "Årsbudsjett – virkninger av regnskap 2006 m.v." foreslått at søknaden avslås, men at bydelen får lov å dekke merforbruket over 2 år. Dersom byrådets forslag vedtas vil det bedre prognosen med 12,6 mill., men samtidig øke neste års omstillings behov ved at 12,6 mill. overføres til dekning i 2008.

Dersom bystyret ikke slutter seg til bydelsutvalgets søknad vil det være bedre for bydelen at merforbruket ikke fordeles over to år. Dette skyldes at bydelens prognose på 40 mill. ligger over grensen for overføring av merforbruk slik at merforbruk utover 29,3 mill blir avskrevet.

Som følge av merforbruk i fjor ved Oslos sykehjem foreslår byrådet i samme sak å øke prisen pr. sykehjemsplass med kr. 10.600,-. Bydelene er samlet gitt en budsjettkompensasjon på 50 mill. I tillegg er det foretatt en del omfordelinger mellom bydelene. Samlet tildeles vi 3,771 mill., som vil dekke en slik prisøkning.

Saksfremstilling:

Saksfremstillingen er delt i tre. I del 1 foreslår bydelsdirektør en del innstramminger for 2007. Del 2 er en beregning av omstillingsbehovet for 2008 og 2009. I del 3 foreslås føringer for bydelens videre salderingsarbeid.

Del 1: Salderingstiltak med økonomisk effekt i 2007

Bydelsdirektør fremmer nedenfor forslag til en del mindre tiltak som samlet kan gi 2,5 mill. i besparelser i år og ytterligere 1,5 mill. for 2008. Forslagene fremgår av tabell 2. I tillegg vil bydelsdirektør redusere prognosen i tabell 1 med 0,7 mill. for fakturagebyrer. Han forventer at tjenestene selv dekker disse gebyrer innen sine tildelte rammer.

Punktene 1 - 10 gjennomføres i.h.t. bydelsdirektørs fullmakter, og har ingen organisatoriske eller miljømessige konsekvenser. Punktene 11-16 krever vedtak i bydelsutvalget. De har mindre organisatoriske og ingen miljømessige konsekvenser, men endrer og reduserer tilbudet til befolkningen.

Tabell 2: Forslag til mindre omlegginger og innsparinger hele tusen kroner

		<u>Effekt for</u> 2007	<u>Effekt</u> for 2008
1	Parkvedlikehold m.m. – engangseffekt i 2007	20	
2	Beordringer av avd.sjefer – engangseffekt i 2007	200	
3	Økt ramme til økonomisk sosialhjelp og introduksjonsstønad	535	
4	Leie av Larviksgata avvikles	0	72
5	Tilbud i barnehagene etter opplæringsloven.	393	
6	Lønn personalkonsulent i 2 måneder	104	
7	Bedriftshelsetjenesten	85	85
8	Husleier for rehabiliteringstjenesten	120	480
9	Avsetning til leasingbil	32	54
10	Utleie av storsalen Torshovgata 33	<u>200</u>	<u>458</u>
	Sum 1 - 10	<u>1 689</u>	<u>1149</u>
11	Redusere avsetningen til kulturformål	100	100
12	Avvikle dagsenterplasser som kjøpes fra Sykehjemsetaten	79	1 232
13	Omlegging av drift i Vannvokterboligen (Vedtatt 25.05)	345	252
14	Inndra en regnskapsmedarbeider	110	439
15	Ny finansiering av fritidstilbud til voksne funksjonshemmede eller avvikling av tilbudet	133	680
16	Innføre egenbetaling ved åpne barnehager	<u>60</u>	<u>150</u>
	Sum 11 - 16	<u>827</u>	<u>2 853</u>
	Sum	2 516	4 002

Merknader til punktene 1-10:

Det er mulig å spare inn 20.000-, på parkvedlikeholdet, ytterligere 200.000-, i tillegg til tidligere inndratte 300.000-, vedr. beordringer av avdelingsjefer, 104.000-, ved å ledigholde en personalkonsulent i 2 måneder, avsetninger til en tidligere bedriftshelsetjeneste og leasingbil kan inndras og besparelsen i husleier for rehabiliteringssenteret kan økes utover allerede inndratte 200.000-, idet senteret flyttet til nye lokaler tidligere enn antatt. Lokaler i Larviksgata er sagt opp, og bydelen er gitt en økt ramme til sosialhjelp og introduksjonsstønad.

Utleie av storsalen i regi av UngMedia opphører fra 01.06.d.å., og ett engasjement er inndratt. Leiekontrakten for lokalene som utløper 28.02.08 sies opp og vil gi ytterligere besparelser i 2008. Dersom det i de pågående drøftelser med Oslo Nye Teater kommer frem alternative løsninger knyttet til utleie m.m. vil bydelsdirektør forelegge dette for den politisk ledelse.

Fra 2007 har vi fått ansvar for å organisere tiltak etter opplæringsloven for barn i barnehagene. Utdanningsetaten fatter vedtak og overfører ressurser. For første halvår har de fattet vedtak for 2,657 mill. Vi klarer å drive disse tiltak for kr. 2,264 mill. Bydelsdirektør forutsetter at besparelsen på 0,393 mill. kan beholdes av bydelen. Foreløpig videreføres ikke besparelsen i 2008 idet det er store usikkerheter knyttet til den finansiering av ordningen.

Merknader til punktene 11 – 16:

Bydelsutvalget vedtok å øke bevilgningen til kulturformål i forhold til bydelsdirektørs budsjettforslag, dvs. opprettholde bevilgningen på 2006-nivå. Det er pr.d.d. udisponert kr. 100.000-, og bydelsdirektør foreslår at midlene inndras.

Bydelen kjøper pr.d.d. 12 dagsenterplasser fra Sykehjemsetaten. Det foreslås at plassene sies opp snarest og senest fra 01.01.08. Fra samme dato vil noen plasser avvikles som følge av nedgang i brukergrunnet, mens de øvrige plasser etableres ved bydelens eget dagsenter i Møllehullet. Møllehullet økes med 1 årsverk. Samlet netto års effekt er 1,232 mill. For 2007 er det kun innarbeidet effekten av 1 plass som ikke kan leveres bydelen.

BU vedtok 24.05.d.å. forslaget til omlegginger av tjenestene i "Vannvokterboligen".

Som følge av fakturasentralen m.m. foreslås inndratt 1 stilling ved regnskapsavdelingen fra 01.10.d.å.

Bydelens fritidstilbud til 51 voksne utviklingshemmede i UngMetro foreslås avviklet pr. 01.08.d.å. dersom andre bydeler og kommuner ikke vil del finansiere tilbudet med ca. kr. 17.000-, pr. bruker pr. år. Av de 51 brukerne er 11 fra bydelen, 37 fra andre bydeler og 3 fra andre kommuner. Gitt en slik støtte beregnes 0,133 mill. fra 01.08 og 0,68 mill. for 2008. Alternativet er å inndra 1 ½ årsverk som omtrent vil gi samme økonomiske effekt.

Bydelens to åpne barnehager har ca. 50 barn og er åpne 2-3 dager pr. uke. Det foreslås innført en egenandel på kr. 30-, pr. barn pr. dag fra 01.08.d.å. På årsbasis kan dette gi 0,15 mill. i økte inntekter.

Del 2: Beregning av omstillingsbehov

Bydelens økonomiske situasjon er slik at det ikke er mulig å komme i økonomisk balanse i år selv med betydelige avviklinger i de lovbestemte tjenester. Bydelen må derfor ta sikte på å løse sine økonomiske problemer i løpet av 2008.

Tabell 3 viser et beregnet omstillingsbehov for 2008 ut fra følgende to alternativer:

- Alt a forutsetter en nedtrapping av 50 sykehjemsplasser resten av året og med ytterligere 2/3 års effekt for 2008.
- Alt b forutsetter en nedtrapping av 25 sykehjemsplasser resten av året med ytterligere 2/3 års effekt for 2008.

Beregningen tar ikke høyde for eventuelle nye tiltak inkl. boliger i Maridalsveien og nye kostnadskrevende brukere, og er basert på at rammen til bydelene videreføres på 2007 – nivå.

Problemer med nedtrapping av sykehjemsplasser tilsier at behovet ligger nærmere alt b enn alt a. Som vedlegg følger tilsvarende beregning gitt at bystyret vedtar byrådets forslag om å fordele merforbruket over to år.

Tabell 3: Beregning av omstillingsbehov 2008 – 2009

hele tusen kroner

		Omstillings- behov for 2008 alt a	Omstillings- behov for 2008 alt b	Ytterligere endringer i 2009
	Regnskapsprognosen for 2007	- 36 800	- 40 600	0
+	Herav merforbruk fra tidligere år	32 000	32 000	0
+	Mer effekt av iverksatte tiltak i 2007	15 700	7 000	0
-	Innfasing av handlingsplanen	<u>- 4 400</u>	<u>- 4 400</u>	<u>0</u>
=	Beregnet avvik i tjenesteproduksjon / aktivitetsnivå ved inngangen til 2008	<u>6 500</u>	- 6 000	0
-	Inndekning av merforbruk fra 2006 i 2008 1)	0	0	0
-	Inndekning av merforbruk fra 2007 i 2008 2)	<u>- 14 600</u>	<u>- 14 600</u>	<u>- 14 600</u>
=	Sum merforbruk fra tidligere år	<u>- 14 600</u>	<u>- 14 600</u>	<u>- 14 600</u>
+	Tilbakeføring av overgangsordninger i 2007	3 600	3 600	0
-	Konsekvenser av befolkningsendringer	- 8 000	- 8 000	- 8 000
-	Effektivitetsuttak	<u>- 2 800</u>	<u>- 2 800</u>	<u>- 2 800</u>
=	Realendring i års budsjett 2800	<u>- 7 200</u>	<u>- 7 200</u>	<u>- 10 800</u>
=	Omstillingsbehov for 2008	- 15 300	- 27 800	- 25 400

1) Byrådets forslag i sak 90/07 betyr at tabellen må justeres med -12,6 mill. for 2008 og + 12,6 mill. for 2009.

2) Merforbruket fra 2007 ligger i begge alternativ over maksimal grensen på 29,3 mill. (5%-grensen)

Noen kommentarer til beregningen:

Når omstillingsbehovet skal beregnes legges årets forventede merforbruk til grunn som et uttrykk for et for høyt aktivitetsnivå ved inngangen til neste år. I tabellen er dette satt likt prognosen pr. 1.tertial i alt. A. I alt. B er prognosen korrigert med færre avviklede

sykehjemsplasser. I begge alternativ er prognosene korrigert ned med effekten av de forslag som er beskrevet i del 1 av saksfremstillingen.

Idet årets merforbruk inkluderer merforbruk fra tidligere år, må merforbruk korrigeres ned med 32 mill. i tidligere årsmerforbruk.

Deretter korrigeres det for ytterligere økonomisk effekt i 2008 av tiltak iverksatt i år. I alt a er det beregnet 2/3 års effekt av 50 færre sykehjemsplasser. I alt b er dette redusert til 25 sykehjemsplasser og i tillegg en økning på 2 mill. i barnevernsutgifter.

Tiltak som i år er finansiert eksternt med midler fra handlingsprogrammet for indre øst må innpasses med 4,4 mill. Dette omfatter kultur og nærmiljøtiltak, parkvedlikehold m.m.

Summen av disse beregninger viser avvik mellom årets driftsramme og aktivitetsnivået ved inngangen til neste år. Avviket er beregnet til ca. – 6 mill. som følge av at bydelen vil kjøpe flere sykehjemsplasser enn forutsatt ved slutten av året.

Et merforbruk tilsvarende 50 % av maksimal grensen på 29,3 mill. legges inn og fordeles over to år. Dersom bystyret slutter seg til BU' s søknad om en grense på 2,5 % vil store deler av merforbruket fra 2006 ettergis og omstillingsbehovet etter alt B vil reduseres til ca. 25 mill. Blir byrådets forslag vedtatt vil omstillingsbehovet økes med ca. 12,6 mill. til ca. 40 mill.

I tillegg er det innarbeidet følgende rammeendringer i beregningen:

Overgangsordningene på 3,6 mill. i 2007 knyttet til nye barnehagekriterier og priser for sykehjemsplasser føres tilbake til bydelens ramme.

Det beregnes en økning på 2 mill. til oppvekst og et rammekutt på 10 mill. til pleie og omsorg som følge av befolkningsendringer. Tilsvarende rammekutt er lagt inn i 2009.

Kommunens økonomiplan forutsetter et effektivitetsuttak pr. år på 0,4 %.

Konklusjon:

Tabellen viser at bydelen gjennom de store nedskjæringer som ble gjort i 2005-2006 langt på vei har tilpasset sin aktivitetsnivå til den ordinære budsjettamme.

Rammeendringen på 7,2 mill. vil i sin helhet kunne dekkes opp gjennom en naturlig nedtrapping av sykehjemsplasser og hjemmetjenester som følge av færre eldre.

Det er således inndekning av tidligere års merforbruk som er bydelens økonomiske hovedutfordring og problem.

Del 3: Føringer for ytterligere salderinger

For videre arbeid med salderinger tar bydelsdirektør utgangspunkt i et omstillingsbehov på 27 mill. i 2008 og ytterligere 25 mill. i 2009.

Dersom bydelsutvalget slutter seg til føringene og forslagene vil bydelsdirektør be de respektive avdelinger konkretisere hvorledes de skal tilpasse seg rammekuttene i tabell 4.

Bydelsdirektør legger allerede nå til grunn at kuttene vil medføre reduksjoner i tjenestetilbud og ytelser.

Tabell 4: Endringer i årlige planleggingsrammer for 2008-9 hele tusen kroner

		2008	2009
1	Reduksjoner i pleie- og omsorg sektoren	19 100	19 600
2	Reduksjon i oppvekst sektoren	3 600	2 400
3	Reduksjon i sosialsektoren	2 000	2 000
4	Reduksjoner i avsetning til frivillighet, kultur, parkvedlikehold og nærmiljøtiltak	2 300	1 000
	Sum	27 000	25 000

Merknad: Kommentarer til avvik nedenfor er gitt i forhold til hva bydelen tildeles av midler fra bystyret og ikke i forhold til bydelsutvalgets vedtak. Prognosen i tabell 1 er imidlertid i.h.t bydelsutvalgets vedtak.

Pleie og omsorgssektoren

Prognosen for pleie og omsorgstjenester tilsier et forbruk i 2007 på ca. 14 - 17 mill. utover bystyrets kriterietildelte ramme til FO3 pleie og omsorg. Det er i tillegg lagt til grunn at denne ramme reduseres med 10 mill. pr. år fra 2008 som følge av færre eldre m.m. Tiltakene som her skisseres må ses opp mot dette.

Færre eldre tilsier at antall sykehjemsplasser bør reduseres med 20 – 30 pr. år og hjembasert omsorg med 5 – 7 årsverk pr. år.

P.g.a. den økonomiske situasjon må reduksjonen være noe høyere. Dette betyr at vi mest sannsynlig må stramme inn på vedtaksmengden utover det som følger av endringer i behovet p.g.a. færre eldre. Det legges inn en reduksjon på 46 sykehjemsplasser i 2008 som inkluderer økning på 16 plasser vi har fått i år. I 2009 legges inn ytterligere 20 færre plasser. Hjembasert omsorg reduseres med 10 årsverk pr. år.

Rehabiliteringstjenesten reduseres med 4 årsverk i 2008.

Bydelen har ca. 30 brukere som til sammen bruker ca. 50 mill. av bydelens ramme til hjembasert omsorg. Det legges til grunn en sammenslåing av boenheter for å spare personalressurser, at alle enkeltvedtak gjennomgås med sikte på kostnadsreduksjoner når de utgår og det skal vurderes om deler av tilbudene kan kjøpes rimeligere i markedet. Det innarbeides en kostnadsreduksjon på 2 mill. pr. år.

Dette kan gi:

- Færre sykehjemsplasser: 11,5 mill. + 13,6 mill. i 2009
- Redusert bemanning og/eller vedtakstimer i hjembasert omsorg: 4 mill. + 4 mill. i 2009
- Redusert bemanning rehabilitering: 1,6 mill.
- Reduserte kostnader og/eller tilbud kostnadskrevenne brukere: 2 mill. + 2 mill. i 2009

Oppvekstsektoren

I forhold til den kriterietildelte ramme for FO2a er det mindre forbruk, mens det er merforbruk innen FO2b oppvekst. Selv om bydelsutvalget har avsatt mer enn tildelt til barnevern, viser barnevernet merforbruk. Prognosen viser imidlertid et samlet merforbruk på 3 – 4 mill. utover den kriterietildelte ramme.

Innen barnevernet er det utgifter til flere institusjonsopphold, og til dels svært dyre opphold, som gir økonomiske problemer. Bydelen har iverksatt et utredningsarbeid i samarbeid sammen med de øvrige sentrumsbydelene med sikte på å få etablerte flere lokale tiltak.

Det legges til grunn at barnevernets klientutgifter reduseres med 2 mill. pr. år.

Det foreslås at et av bydelens tre ungdomstiltak, UngMedia, avvikles fra senest 1. mars 2008 idet husleiekontrakten utløper på dette tidspunkt. Dette vil gi 1 mill. i reduserte utgifter i 2008 og ytterligere 0,4 mill. i 2009. Avviklingen betyr samtidig at bydelens avtale med Undervisningsetaten om drift av APO skolen avvikles. UngMetro som er bydelens åpne tilbud og Torshovdalen aktivitetshus som er base for bydelens tilretteleggertjeneste opprettholdes.

Tilskuddet på 180.000, til drift av Torshovkirken barnehage foreslås avviklet fra barnehageåret 2008/2009 forutsatt at bydelen kan tilby barna alternativ plass i nye barnehager dersom forslaget medfører at eier avvikler driften. I tillegg innarbeides det et uspesifisert kutt på 0,4 mill.

Dette kan gi:

- Reduserte barnevernsutgifter: 2 mill. + 2 mill. i 2009
- Avvikling av UngMedia: 1 mill. + 0,4 mill. i 2009.
- Diverse: 0,6 mill.

Sosialsektoren

Prognosen for 2007 ligger omtrent på den kriteriefordelte ramme til FO4 økonomisk sosialhjelp, men idet ca. 4 mill. er benyttet til aktive tiltak under FO1 helse-, sosial og nærmiljø fremkommer prognosen med et merforbruk. Bystyrets ramme til økonomisk sosialhjelp kan bli ytterligere redusert som følge av generelt bedre levekår i bydelen.

Sosialtjenesten ble opprinnelig redusert med 6 årsverk i 2006. Disse ble tilbakeført i budsjettet for i år som følge av en vekst i sosialhjelp og utfordringer rundt etablering av NAV – kontor høsten 2006.

Sosialhjelpen må reduseres enten som følge av at flere blir selvhjulpne og/eller i form av reduserte utbetalinger pr. bruker. Gitt at dette ikke skjer må vi vurdere å redusere bemanningen noe (anslagsvis 3 – 5 årsverk).

- Det legges til grunn en årlig besparelse på 2 mill. fra 2008.

Frivillighet, parkvedlikehold, kultur og nærmiljøtiltak.

I år er det vesentligste av disse midler enten finansiert av eksterne handlingsplansmidler og/eller midlene er allerede brukt.

For 2008 foreslås følgende innstramminger:

- 1 mill. ved at det ikke avsettes frivillighetsmidler til neste år
- 0,6 mill. til kulturtiltak ved at den del som i år ble finansiert av handlingsplansmidler ikke videreføres i 2008. Dette utgjør ca. 50 % av avsetningen til kulturtiltak.
- 0,6 mill. ved at Nærmiljøsenderet i Sagene samfunnshus avvikles fra 01.01.08. Av senterets brutto utgifter på ca. 3 mill. dekkes 1,4 mill. av utleieinntekter. Husleier på 1 mill. kan først tas ut i 2009. Forslaget betyr også at bydelens arbeid med LA 21 reduseres kraftig og/eller avvikles helt.
- 0,3 mill. i parkvedlikehold ved at midler avsatt i år til mindre utbedringer i parkene ikke videreføres i 2008. Løpende drift og vedlikehold videreføres i.h.t kontrakt med ekstern leverandør.

Forslag til vedtak:

1. Salderingstiltakene som fremgår av denne sak i tabell 2 punktene 11 – 16 vedtas.
2. Føringerne for videre salderinger slik de fremgår av del 3 i saksfremlegget vedtas. Endringer i planleggingsrammen for 2008 vedtas i.h.t. tabell 4.
3. Bydelsutvalget opprettholder sin søknad om at merforbruket fra 2006 som skal dekkes i 2007 beregnes ut fra en grense på 2,5 % av driftsrammen og etter samme beregningsmetode som ble benyttet for budsjettåret 2006. Bydelsutvalget ønsker ikke merforbruket fra 2006 fordelt over to år.

BYDEL SAGENE

Knut Egger
bydelsdirektør

Trykte vedlegg: Beregning av omstillingsbehov som følge av byrådssak 90/07

Utrykte vedlegg: Ingen

VEDLEGG

Beregning av omstillingsbehov ut fra byrådets forslag i sak 90/07.

Byrådet foreslår i sak 90/07 bydelen må dekke inn et merforbruk på 25,2 mill. fordelt med 12,6 mill. i 2007 og 12,6 mill. i 2008. Dette gir følgende beregning av omstillingsbehovet. Med unntak av konsekvens for prognoser og fremføring av merforbruk er beregningen basert på de samme forutsetninger som i tabell 3 i saksfremlegget.

hele tusen kroner

		Omstillings- behov for 2008 alt a	Omstillings- behov for 2008 alt b	Ytterligere endringer i 2009
	Regnskapsprognosen for 2007 inkl. endringer som foreslås i denne sak	- 24 200	- 28 000	0
+	Inndekning av merforbruk fra tidligere år i 2007	19 400	19 400	0
+	Ytterligere års effekt inn i 2008 av aktivitetsendringer i løpet av 2007	15 700	7 000	0
-	Innfasing av handlingsplanen	- 4 400	- 4 400	0
=	Beregnet avvik i tjenesteproduksjon / aktivitetsnivå ved inngangen til 2008	6 500	- 6 000	0
-	Inndekning av merforbruk fra 2006 i 2008	- 12 600	- 12 600	12 600
-	Inndekning av merforbruk fra 2007 i 2008	- 12 100	- 14 000	- 14 000
=	Sum merforbruk fra tidligere år	- 24 700	- 26 600	- 1 400
+	Tilbakeføring av overgangsordninger i 2007	3 600	3 600	0
-	Konsekvenser av befolkningsendringer	- 8 000	- 8 000	- 8 000
-	Effektivitetsuttak	- 2 800	- 2 800	- 2 800
=	Realendring i års budsjett 2800	- 7 200	- 7 200	- 10 800
=	Omstillingsbehov for 2008	- 25 400	- 39 800	- 12 200

Saksframlegg

Saksmappe:
2003/1115

Saksbeh:
Iben van den Berg,

Dato: 22.05.2007
Arkivkode:
321.0

Saksgang

Utvalg	Møtedato
BARNE- OG UNGEKOMITEEN	18.06.2007
BYDELSUTVALGET	21.06.2007

Orientering om utviklingen i barnevernet 2007

Bakgrunn for saken:

Verbalvedtak 7: Orientering om utviklingen i barnevernet.

Sammendrag:

Gjennomgang av status for bydelens barneverntjeneste. Gjennomgangen dokumenterer en klientgruppe av betydelig omfang tross endringer i bydelens demografiske forhold.

Bakgrunnen for det høye antallet av barn og unge med tiltak gjennom barnevernet kan i stor grad tilskrives omfanget av kommunale boliger. Nærmere 70 % av barnefamiliene som har kontakt med barnevernet bor i kommunal bolig og mange barn og unge har deler av eller hele oppveksten sin i et kommunalt bomiljø. I hovedsak dreier det seg om barn av enslige forsørgere eller ikke-vestlige innvandrere med flere barn.

Barnefamilie som bydelens barnevern kommer i kontakt med tilhører en gruppe av mennesker med spesielt mange utfordringer i livet. Det kan være problemer i forhold til rus, psykiatri, vold i nære relasjoner, svak eller ingen tilknytning til arbeidslivet, liten eller ingen utdanning og lavinntektsfamilier. Meldinger til barnevernet omhandler i hovedsak bekymring vedrørende barnas omsorgssituasjon, atferdsvansker som vold og kriminalitet hos ungdom, selvskading og selvmordsforsøk, skoleskulk og generell dårlig omsorgskompetanse. Både foreldre og ungdom som ikke ønsker å bo sammen lengre henvender seg til barnevernet for hjelp.

Saksframstilling:

Status

Pr 30.04.07 mottar 286 barn, unge og deres familier ulike typer tiltak gjennom bydelens barneverntjeneste. 185 av disse har hjelpetiltak i hjemmet. 101 har tiltak utenfor hjemmet.

Tabellen nedenfor viser fordeling av antall barn pr. tiltakstype(=lik prosent fordeling)

sammenlignet med andre bydeler og Oslogjennomsnittet pr 31.12.06. Det er ikke noe som tyder på at bydel Sagene har en vesentlig annen profil enn resten av Oslo. Vi har noe lavere andel med tiltak i hjemmet (men over resten av indre øst) , noen flere i fosterhjem (midt i mellom de øvrige indre øst bydelene og vi er på gjennomsnittet hva angår barn i institusjon.

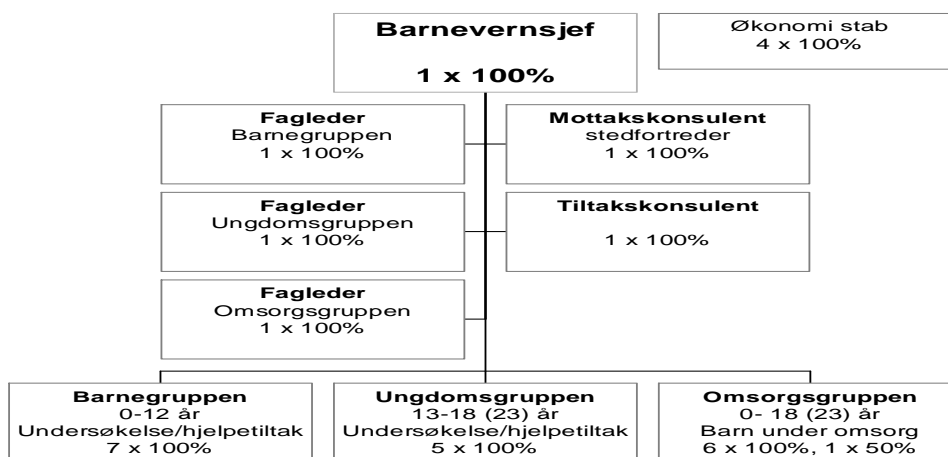
	Sagene	Gamle Oslo	Grünerløkka	Oslo
Tiltak i hjemmet	66	65	62	68
I fosterhjem	15	6	14	10
I fosterhjem	9	15	13	10
I institusjon	7	9	8	7
I hybel	4	5	4	4

Barnevernets økonomiske situasjon:

Prognosen for barnevernet for 2007 er pr. dag satt til 8. mill i merforbruk sammenlignet budsjett 2007. Sammenlignet med regnskapsresultatet 2006 utgjør det prognoserte merforbruket 3. mill. Med andre ord budsjettet som ble lagt for 2007 var 5 mill lavere enn regnskapsresultatet 2006. Årsaken til den høye prognosen er forventede utgifter til nye og forlengede institusjonsplasseringer.

Organisering av tjenesten

Barneverntjenesten har siden 2003 vært organisert i 3 hovedgrupper, fordelt på 1 barnegruppe med barn i alderen 0-12 år, 1 ungdomsgruppe fra 13 til 18 (23) år samt 1 omsorgsgruppe som er ansvarlig for alle barn og unge som bydelen har overtatt omsorgen for i henhold til Lov om barneverntjenester § 4-12. Barne- og ungdomsgruppen håndterer alle meldinger, undersøkelser samt oppfølging av barn og unge med frivillige hjelpetiltak i hjemmet samt plasseringer utenfor hjemmet på institusjon eller i frivillig fosterhjem jf. Lov om barneverntjenester § 4-4,5 ledd eller tvangsplasseringer jf. samme lov § 4-24.

Organisasjonskart – Sagene barnevern 2007

Barnevernet har et eget mottak bestående av 1 mottakskonsulent som også er stedfortreder for barnevernsjef. I tillegg er det opprettet et mottaksteam bestående av 2 saksbehandlere samt Tiltakskonsulenten som bistår mottakskonsulenten i deler av mottaksarbeidet, som mottakssamtaler med klienter eller samarbeidsparter, utadrettet virksomhet som faste samarbeidsmøter med skoler, barnehager, SFO, helsestasjon og andre aktuelle samarbeidsparter. Barnevernets Tiltakskonsulent har ansvaret for rekruttering og godkjenning av tiltakspersoner som støttekontakter, miljøarbeidere, besøkshjem og ulike private tiltak som barnevernet benytter seg av. Til stillingen ligger også ansvaret for å ta initiativ til utvikling av lokale tiltak. Videre ligger der et spesielt oppfølgingsansvar av kontrakter med barne- og familie etaten (BFE). Dette i samarbeid med barnevernsjef.

I 2005 ble barnevernet saldert med 10% av bemanningen tilsvarende 3 stillinger. Reduksjonen ble fordelt med 1 saksbehandlerstilling fra hver av gruppene. Per dags dato har barnevernet 28,5 stillingshjemler, hvorav 4 stillinger er tilknyttet merkantile og økonomi områder. Barnevernets prioriterte omgaver er å oppfylle myndighetskravene i barnevernloven i forhold til lovpålagte tidsfrister samt lovpålagt oppfølging av barn under omsorg. Hovedmengden av barnevernsaker tilhører barnegruppen, 0- 12 år. 77 % av alle undersøkelser lå for 2006 i denne gruppen.

Produksjon

Meldinger og undersøkelser

Dersom det er rimelig grunn til å anta at det foreligger forhold som kan gi grunnlag for tiltak.... Skal barnevernet snarest undersøke forholdet, jf. frister i henhold til barnevernloven.

Hyppigste meldere til barnevernet er; politi, barnevernvakt, skoler, foreldre selv, barnehager, barn/ungdommen selv og andre barneverntjenester. Barnevernet mottar få meldinger fra helsestasjon, sykehus (herunder legevakten), barne – og ungdomspsykiatrien samt voksenpsykiatrien. Det hyppigste meldingsgrunnlaget når det gjelder politi og barnevernvakt er vold i nære relasjoner, atferdsavvik hos ungdom, husbråk og rus hos foreldre eller ungdom. Skole, foreldre, barnehager, barn/ungdom selv melder som oftest på grunnlag av skoleskulk, rusmisbruk hos foreldre eller ungdom, foreldrenes manglende omsorgsevne, boligforhold, psykisk lidelser hos foreldre og i noen grad samværs konflikter.

Tabellen nedenfor viser antall meldinger/undersøkelser i løpet av perioden.

	2004	2005	2006	30.04.07
Antall meldinger i perioden	205	215	189	64
Antall henlagte				

meldinger i perioden	49	47	46	6
Antall undersøkelser i perioden inkl. overførte undersøkelser fra forrige periode	206	214	202	101 1)
Antall henlagte undersøkelser i perioden	66	72	64	35

1). 44 ikke avsluttet undersøkelser ble overført fra år 2006 til år 2007

En undersøkelse etter § 4-3 i Lov om barneverntjenester skal gjennomføres snarest og senest innen tre måneder. I særlige tilfeller kan fristen være seks måneder. Barneverntjenesten har brutt fristen i 3 saker for inneværende periode. Det vil si at barnevernet i 97,1 % av alle undersøkelser har overholdt lovens pålagte tidsfrist for inneværende periode.

Andel avsluttede undersøkelser innen tre måneders fristen for Oslo for 2006 var på 92,4 %. For bydel Sagene var prosenten 98,7 %.

Tabellen nedenfor viser status av antall undersøkelser ved periodens slutt.

	2004 (pr.31.12)	2005 (pr.31.12)	2006 (pr.31.12)	Pr.30.04.07
Undersøkelser i aldersgruppen 0 – 12 år i prosent	75 %	78 %	77 %	69 %
Undersøkelser i aldersgruppen 13 18 år i prosent	25 %	22 %	23 %	31 %
Undersøkelser i ikke-vestlige familier i prosent	64 %	58 %	58 %	1)

1) Tall forefinnes ikke for denne perioden, men tendensen er den samme som ved de foregående årene.

Tiltak i hjemmet – Frivillige hjelpetiltak jf. Barnevernloven kap.4.

Barneverntjenesten skal, når barnet på grunn av forholdene i hjemmet eller av andre grunner har særlig behov for det, sørge for å sette i verk hjelpetiltak for barnet og familien.

Av typiske hjelpetiltak kan nevnes støttekontakt, besøkshjem, økonomisk dekning til fritidsaktiviteter, råd og veiledning til foreldre, dekning av barnehage og SFO, og ulike tilbud gjennom Tilretterleggertjenesten samt plassering av barn og foreldre på familiesenter, men også kjøp av hjemmebaserte tjenester som Parent Mangement Training (PMT) eller Multi Systemisk Tilnærming (MST) benyttes av barnevernet. I tillegg benytter barnevernet seg av et lite knippe av private tiltak som Tilsynstjenesten, New Page, Ground Zero og andre private aktører som tilbyr avlastning, veiledning og oppfølging av barn og unge i familier.

Tabellen nedenfor viser status av antall tiltak ved periodens slutt.

	2004 (pr.31.12)	2005 (pr.31.12)	2006 (pr.31.12)	Pr. 30.04.07
Tiltak i hjemmet	150	165	185	185

Kilde: Årsstatstikk for 2004-2006, samt 1 tertial 2007.

Tiltak utenfor hjemmet – jf. Barnevernloven § 4-4,5 og § 4-12, § 4-26, § 4-24 samt akutt plasseringer jf. § 4-6,1 og 2 ledd, § 4-25 og § 4-8

Dersom det er alvorlige mangler ved den daglige omsorgen som barnet får, eller alvorlige mangler i forhold til den personlige kontakt og trygghet som det trenger etter sin alder og utvikling kan det fattets vedtak om å overta omsorgen for et barn. Et slikt vedtak skal treffes av fylkesnemnda. Et barn som har vist alvorlige atferdsvansker kan uten eget samtykke eller samtykke fra den som har foreldre ansvaret plasseres i en institusjon for observasjon og behandling i opptil tolv måneder, med mulighet for forlengelse opptil tolv nye måneder. Tiltak utenfor hjemmet omfatter barn og unge plassert i institusjon, fosterhjem, beredskapshjem samt ulike former for botilbud, som egen hybel, hybel tilknyttet en hybelverts familie eller ungbo.

Tabellen nedenfor viser status i antall tiltak ved periodens slutt.

	2004 (pr. 31.12)	2005 (pr. 31.12)	2006 (pr.31.12)	30.04.07
Tiltak utenfor hjemmet	117	94	97	101

Kilde: Årsstatistikk samt tertialrapportering pr. 1 tertial 2007.

Vanligste begrunnelse for omsorgsovertakelser blant de minste barna er i hovedsak omfattende rus og/eller psykiske lidelser hos foreldrene, vold i familien og generell for dårlig omsorgskompetanse hos foreldrene. For de eldre barna er det som oftest i tillegg til ovenstående er den unges atferd som er grunnlag for tiltak utenfor hjemmet, det kan være utvikling av rusproblemer, gjentakende kriminalitet og vold enten i form av trusler eller fysisk vold. For noen ungdommer gjelder det at de selv har kontaktet barnevernet og fortalt om vold, trusler og seksuelle overgrep i hjemmet. For en del av disse sakene har barnevernet hatt kontakt med familien over lengre tid i form av ulike hjelpetiltak. For andre har situasjonen tilspisset seg ved at barnet når ungdomsalderen og selv er i stand til å si ifra om egen situasjon.

Bydelen overtok omsorgen for 10 barn i 2006. Det dreiet seg om 5 familier med henholdsvis 3,2,2,1 og 1 barn. Alle familiene var etnisk norske, eller en av foreldrene kommer fra land uten om vesten.

Tabellen nedenfor viser status i antall barn under omsorg ved periodens slutt.

	2004 (pr.31.12)	2005 (pr.31.12)	2006 (pr.31.12)	Pr.30.04.07
Antall nye omsorgs - overtakelser	3	2	10	0 1)
Antall barn under omsorg Jf. bvl. § 4-12	68	55	64	64
Antall barn i ordinære fosterhjem	36	32	41	34
Antall barn i forsterket fosterhjem	26	23	22	25
Antall barn plassert i fosterhjem jf. bvl. § 4-4,5	3	6	8	6

Antall barn plassert i fosterhjem i bydelen av andre kommuner/bydeler	6	4	7	7
--	----------	----------	----------	----------

Kilde: Halvårsrapportering til Fylkesmannen. Tallene viser ikke aktiviteten som er i løpet av et år. Altså inn – og utskrivninger. § 4-4,5 viser til plasseringer utenfor hjemmet med samtykke fra foreldre og hvor kommunen ikke har overtatt omsorgen. Slike plasseringer har samme krav til oppfølging fra barnevernet samt oppnevning av tilsynsfører.

1) 1 sak har vært behandlet i Fylkesnemnda, resultat foreligger ikke ennå.

Institusjonsplasseringer

Bydelens barnevern har kontinuerlig fokus på omfanget av institusjonsplasseringer. Blant annet følges dette opp månedlig via intern excel-oversikt. Akutt-plasseringer på institusjon er et av de mest uforutsigbare områdene innen barnevernet. Det kan være lange perioder hvor det ikke plasseres barn eller unge for da å komme inn i en stim av plasseringer. Det er videre vanskelig å forutse i hvilken aldersgruppe plasseringene vil komme. Det svinger fra de minste til de eldste. Bydelens barnevern har i hovedsak hatt flest plasseringer i aldersgruppen 0-12 år og med hovedtyngde i alderen 2 - 8 år. Plasseringer for de yngste er enten av kort varighet, barnet tilbakeføres til foreldre eller det finnes andre løsninger som beredskapshjem eller innen familiens eget nettverk. Blir plasseringen av lengre varighet er det som oftest i forbindelse med at bydelen fremmer forslag om omsorgsovertakelse og barnet blir værende på institusjonen til saken er behandlet i Fylkesnemnda. Denne prosessen er ofte tidskrevende og det er ikke uvanlig at barnet blir værende på institusjonen bort i mot et år.

Tabellen nedenfor viser status i antall plasserte barn ved periodens slutt.

	2004 (pr.31.12)	2005 (pr.31.12)	2006(pr.31.12)	Pr.30.04.07
Sum antall barn i institusjon. Private og kommunale	18	15	17	18
Herav barn under omsorg jf. Bvl § 4-12	7	5	11	3
Herav barn plassert på familie – senter	4	4	4	4

Kilde: Årsstatistikk, halvårsrapportering til Fylkesmannen.

I tillegg er 10 barn og unge under omsorg er plassert i fosterhjem tilknyttet Private eller kommunale institusjoner. 1 ungdom er plassert på ruskollektiv og 1 ungdom er plassert på kommunal ungdomshjem

Barnevernet har registrert en utvikling som går i retning av at flere barn og unge plasseres i fosterhjem tilknyttet institusjon. Det kan være både private eller kommunale institusjoner. Alle tiltak har vært gjennom en godkjenningsprosess av barne – og familie etaten. Vanskeligheter med rekruttering av kvalifiserte fosterhjem til de mest vanskelige barn og unge er en bakgrunn for at tiltaksformer som fosterhjem tilknyttet institusjon har vokst frem. For slike plasseringer dreier det seg i hovedsak dreier det seg om eldre ungdommer i alderen 15 til 17 år. Barnevernet ser videre en økning i fosterhjem som ikke lengre makter å fortsette å ha omsorgen for ungdommen. Det kan da dreie seg om en ungdom som har bodd i fosterfamilien stort sett hele oppveksten sin og som nå er i 15 - 16 års alderen. Barnevernet har i den seneste tiden registrert at flere ungdommer har rømt fosterhjemmet eller institusjonen. Store leteaksjoner har vært igangsatt og alle er kommet til rette i god behold. For å hindre u- tilsiktig flytting fra fosterhjemmet setter barnevernet inn ulike typer

forsterkninger i fosterhjemmet ved behov, enten i form av ekstra oppfølging fra saksbehandler, ekstern veileder, avlastningstiltak, økt økonomisk godtgjørelse til fosterforeldre slik én av fosterforeldrene kan være hjemme på heltid. I flere saker kontaktes også lokal barne- og ungdomspsykiatri for ekstra oppfølging av ungdommen. Siste alternativ er enten å finne en ny fosterfamilie, noe som i praksis er veldig vanskelig eller plassering på institusjon, noe som er svært uheldig for disse ungdommer.

Bydelen har per dags dato ikke egne tiltak som kan ivareta disse ungdommer. Slike tiltak skal være godkjent for barn under omsorg jf. Lov om barneverntjenester. Eksempelvis kan en ungdom som er under omsorg av kommunen flytte ikke inn i bydelens Ungdomskollektiv da dette ikke er godkjent for slike plasseringer.

Rekruttering av fosterhjem

Rekruttering av fosterhjem er lagt til Barne- og familie etaten ved avdeling Frydenberg. Barneverntjenesten sender søknad om fosterhjem til barne – og familieetaten som formidler den videre til avdeling Frydenberg. Der blir søknaden behandlet, og aktuelle fosterhjem som allerede finnes i ”banken” forelegges barneverntjenesten. Barneverntjenesten forelegges et og et fosterhjem om gangen. Erfaringsmessig har avdeling Frydenberg sjeldent aktuelle fosterhjem tilgjengelige eller det tar for lang tid innen et aktuell hjem presenteres for barneverntjenesten grunnet ”et og et ”prinsippet. Erfaringsmessig er det også vanskelig å rekruttere fosterhjem til ungdom, spesielt gutter med utenlandsk bakgrunn. Mange av de barn og spesielt ungdom som barnevernet overtar omsorgen eller som plasseres utenfor hjemmet med samtykke fra foresatte og ungdommen selv, har så store relasjonsproblemer eller problemer med rus og/eller kriminalitet at en vanlig familie ikke vil kunne makte oppgaven. Et alternativet er da fosterhjem tilknyttet private tiltak.

Barnevernet har selv lyktes i å rekruttere familier som i kriseperioder har vært brukt som avlastning for ungdom som ellers ville ha blitt plassert på institusjon.

Tabellen nedenfor viser status i antall ulike fosterhjem ved periodens slutt.

	2004 (pr.31.12)	2005 (pr 31.12)	2006 (pr 31.12)	Pr. 30.04.07
Antall barn i fosterhjem tilknyttet private tiltak/institusjoner	X	6	6	7
Antall barn i fosterhjem tilknyttet kommunale institusjoner	X	1	1	3

Kilde: Intern institusjonsoversikt. Det foreligger ikke statistikk for 2004.

De økonomiske konsekvenser for bydelen ved plassering i fosterhjem tilknyttet private tiltak eller kommunale institusjoner er vesentlige større enn ved ordinære og forsterket fosterhjem. En liten andel av barn og unge står for størsteparten av de samlede utgiftene til barnevernet. Samlet sett har 35% av de 286 barn og unge som mottar tiltak fra barnevernet tiltak utenfor hjemmet, dette er inklusiv barn i fosterhjem. 32 barn bor på institusjon eller i fosterhjem tilknyttet institusjon.

Barnevernet har ikke klart å oppfylle loven krav om lovpålagte oppfølgingsbesøk i alle fosterhjem. Bakgrunnen er dels et kapasitetsspørsmål grunnet lengre sykefravær blant saksbehandlere, flere omfattende nyetableringer samt ekstra oppfølgingsbesøk i noen fosterhjem for å forhindre utilsiktet flytting av fosterbarnet.

Adopsjoner

Barnevernet registrerte en markant økning i antall søkere til utenlandsadopsjon. Ventelisten ble lang og noen søkere måtte vente over et år for å få søknaden sin behandlet. For å avhjelpe situasjonen gikk barnevernet til det skrittet å engasjerer en ekstern konsulent til å gjennomføre forhåndsgodkjenning av adopsjonssøkere. I forbindelse med innskjerpelse i mulighetene for adopsjon fra noen giver – lande sin, samt at flere søkere ble gravide i løpet av søknadsprosessen, medførte det at noen søkere trakk søknaden og per dato står 2 par på venteliste.

Tabellen nedenfor viser totalt antall saker i den angitte periode.

	2004	2005	2006	30.04.07
Antall adopsjonssøkere	X	14	20	5
Antall ferdigbehandlet søknader	3	7	10	8
Venteliste ved utgangen av perioden	X	13	8	5

Kilde: Egne interne oversikter. Finnes ikke oversikt over venteliste pr 31.12.04.

Ungdom mellom 18 og 23 år.

Lov om barneverntjenester åpner opp for muligheten for at ungdom over 18 år fortsatt kan få hjelp fra barnevernet, så lenge vedtaket er fattet før ungdommer fyller 18 år. Det mest vanlige for ungdom som har vært under omsorg av kommunen, er at de har hjelpetiltak fram til de siste året på videregående skole. Fra og med skoleåret 2001/2002 ble retningslinjene for utbetaling av stipend fra lånekassen til elever i videregående skole endret til at ”søkere som er forsørget av barnevernet ikke kan få utdanningsstøtte fra lånekassen.” Dette gjelder uansett om ungdommen har vært under omsorg av kommunen eller ikke.

For bydelen gjelder det at omtrent halvparten av ungdommer over 18 år som mottar hjelpetiltak har tidligere vært barn under omsorg. Hovedparten av ungdommen bor fortsatt i fosterhjemmet.

Bydelen har etablert samarbeid mellom barnevernet og sosialtjenesten vedrørende de eldre ungdommer. Mest vanlig er det samarbeid omkring bolig og ulike typer dag tilbud som jobb eller annen arbeidstrening. For flere av ungdommene gjelder det at de ikke vil kunne ivareta en vanlig jobb og vil flere år frem i tid, kanskje for resten av livet være avhengig av offentlige tjenester.

Tabellen nedenfor viser status i antall samarbeidssaker ved slutten av angitt periode.

	2004 (pr. 31.12.)	2005 (pr.31.12)	2006 (pr.31.12)	Pr. 30.04.07
Ungdom 18-20 år	17	27	16	18
Ungdom 20- 23 år	10	11	9	9

Kilde: Rapport fra fagsystemet, Familia

Hovedparten av ungdommene mellom 18 og 20 år bor i fosterhjem Dette er tidligere omsorgsbarn. De resterende ungdommer bor i hovedsak i hjemmet eller i egen hybel. For ungdommer mellom 20 og 23 år bor hovedparten i egen hybel. Ingen ungdommer i denne aldersgruppen bor på institusjon.

Lokale tiltak

Bydelen har ulike typer tiltak rettet inn mot forskjellige aldersgrupper. Det har de siste årene – og spesielt etter at NOU 2000:12, Barnevernet i Norge samt Stortingsmelding 40, Om barne- og ungdomsvernet kom – vært økt fokusering på lokale tiltak. Barn og familier skal hjelpes i nærmiljøet – og ikke atskilt fra hverandre. Utfordringen er hvilke hjelpetiltak familiene trenger, hvilke barn og unge som kan og bør hjelpes i nærmiljøet og hvilke som verken kan eller bør forbli i nærmiljøet.

Videreutvikling av lokale tiltak både for ungdom men også for de yngre barna er et satsningsområde for barnevernet og bydelen som helhet. Etter hvert er det kommet mye erfaring og forskning på at plasseringer utenfor hjemmet ikke alltid er til barnets beste. Ulike fellesskriv og retningslinjer for kommunenes ansvar for utsatte barn og unge vektlegger tidlig intervensjon på et tidligst mulig tidspunkt. I et forebyggende perspektiv er det avgjørende at aktuelle instanser som skoler, barnehager og helsestasjoner så tidlig som mulig kommer i kontakt med vanskeligstilte barn og deres familier. Ved tidlig intervensjon må det fokuseres på tiltak i barnets hjemmemiljø, samspill med familiene og oppsøkende barne- og ungdomsarbeid. Dette er et arbeidsområde som kanskje mer enn noe annet krever nært samarbeid og samhandling på tvers av etatsgrenser og profesjoner. Erfaringsmessig har ingen mulighet til å arbeide med og løse disse problemer alene.

Bydelen har gjennom satsningen på ungdomssektoren vært med på å hindre negativ utvikling og institusjonsplasseringer for en risikoutsatt gruppe unge. Gjennom samarbeid på tvers av ulike instanser både innenfor og utenfor bydelen har det vært mulig å få god oversikt over ungdomsmiljøet, fange opp tendenser til utvikling av negative ungdomsmiljøer samt splitte grupper av ungdommer som har hatt negativ innflytelse på nærmiljøet. Denne stasjonen har medført at bydelens tjenester per dags dato har god oversikt over ungdomsmiljøet og raskt og effektivt kan sette inn tiltak ved behov.

Barn i alderen 6-12 år befinner seg som oftest i nærmiljøet og da rundt området hvor de bor. Det vil si at tiltak for en aldersgruppen bør være i umiddelbar nærhet av barnets bosted. Få av de familier som barnevernet har kontakt med disponerer egen bil og vil derfor ha vansker med å frakte barnet rundt på ulike aktiviteter og barna er selv for små til å reise alene.

Hovedutfordringen for barnevernet er å finne egnet tiltak til de mest vanskeligstilte ungdommene. Som oftest er de for vanskelige for en vanlig fosterfamilie. Plassering på institusjon sammen med flere andre ungdommer med tilsvarende problematikk er

erfaringsmessig ikke heldig. Samtidig har de så store problemer at de heller ikke kan være i nærmiljøet, både skoler, politi og andre samarbeidspartner legger sterkt press på for å få ungdommen ut av nærmiljøet. Mange av ungdommene har psykiske vansker, men ikke store nok til at psykiatrien vurderer innleggelse. Mange barneverninstitusjoner i Oslo er i gang med å øke sin psykiatrikompetanse da man ser at behovet er stort. En annen problematisk kombinasjon er rusmisbruk kombinert med psykiske vansker. Selv om omfanget av ungdommer som misbruker rus i bydelen ikke er stort – mørketallene kan være mye høyere – så registrerer barnevernet at alvorlighetsgraden for de som det gjelder er skremmende og at veien fra bruk av lettere former for rusmidler over til harde stoffer kan være kort og med særdeles alvorlige konsekvenser.

Selvskading blant ungdommer og trusler om selvmord er også et område som rapporteres i økende grad til barnevernet. Det kan både dreie seg om ungdommer som bor hjemme, men det gjelder også ungdom på institusjon eller i fosterhjem

Videreutvikling av lokale tiltak.

- De fire sektorbydeler, Sagene, Gl. Oslo, St. Hanshaugen samt Grünerløkka har påbegynt et samarbeid omkring kartlegging av egne tiltak samt muligheter for å etablerer tiltak på tvers av bydelsgrensene. Alle fire sektor bydeler har store utgifter forbundet med institusjonsplasseringer. Det vil bli sett på mulighetene å etablere blant annet felles beredskapshjem og felles annonsering etter fosterhjem.
- Bydelens utvidelse av ungdomsboligene i Vøyensvingen er et viktig supplement til forebygging av institusjons plasseringer av ungdommer som er godt fungerende, og som med noe støtte kan bo for seg selv.
- Barnevernet trenger tiltak som for en kortere eller lengre periode kan fungere som avlastning for ungdom i fosterhjem. Målet er å forebygge at ungdommen må flytte permanent fra fosterhjemmet. Siden dette dreier seg om ungdommer kan Ungdomskollektivet være et godt alternativ.

Forslag til vedtak:

Bydelsutvalget tar saken til orientering

BYDEL SAGENE

Knut Egger
bydelsdirektør

Trykte vedlegg:

Utrykte vedlegg:

Saksframlegg

Saksmappe:
2006/1063

Saksbeh:
Bjørn Hagen, 23 47 44 55

Dato: 01.06.2007
Arkivkode:
427.9

Saksgang

Utvalg	Møtedato
BARNE- OG UNGEKOMITEEN	18.06.2007
BYDELSUTVALGET	21.06.2007

Status for skolefritidsordningen - høringsrapport fra kommunerevisjonen 2007

Sammendrag

Høringsrapporten konkluderer med at SFO i Oslo kommune i all hovedsak drives innenfor de krav og føringer som er gitt. Samtidig er det store lokale forskjeller og stor variasjon i tilbudet. I denne saken gjennomgås noen av de funn som er gjort i undersøkelsen med et spesielt fokus på bydel Sagene.

SFO i bydel Sagene kommer godt eller tilfredsstillende ut på de fleste områder som er undersøkt. Det finnes imidlertid mange utfordringer. Bydelen merker seg i sitt høringsvar spesielt følgende områder, der det er rom for forbedringer:

..:

1. Samarbeidet med skolene
2. Tilbudet til barn med særskilte behov og barn med adferdsvansker
3. Videreutvikling av aktivitetstilbudet i SFO

I saken skisserer bydelen noen forslag til tiltak og oppfølging av disse områdene.

Bakgrunn for saken

Kommunerevisjonen er pålagt av bystyrets kontrollutvalg å gjennomføre en forvaltningsrevisjon av skolefritidsordningen (SFO) i Oslo kommune. Kommunerevisjonen gjennomførte som et resultat av dette en undersøkelse i februar 2007 som foreløpig foreligger i form av en høringsrapport. Høringsrapporten skal behandles av bystyrets organer etter at den har vært ute på høring hos de aktuelle høringsinstansene.

Formål:

Formålet var å gi politisk nivå i Oslo kommune informasjon om status for ulike sider ved SFO-tilbudet og å bidra til bydelenes og SFO-enes videreutviklings- og forbedringsarbeid.

Problemstillinger:

Hva er status for SFO-tilbudet i Oslo kommune? Ivaretas Oslo kommunes og øvrige krav til tilbudet? Hvilke forskjeller er det i SFO-tilbudet som gis?

Revisjonskriterier: Lovverket, bystyrets vedtak og føringer, og *Forskrift om Oslo kommunes skolefritidsordninger*

Undersøkelsesopplegg:

Kommunerevisjonen har gjennomgått relevante dokumenter og gjennomført møter med sentrale aktører (bl.a. kontaktpersoner fra bydelene).

I tillegg bygger rapporten på resultatene fra 3 ulike spørreskjemaundersøkelser som ble sendt ut i første halvdel av februar til:

- Kommunens 15 bydeler
- Alle lederne ved de kommunale skolefritidsordningene
- Alle rektorene ved ordinære grunnskoler som har 1.-4.trinn med et kommunalt skolefritidstilbud

Bydelens deltakelse i undersøkelsen

Bydelens kontaktperson har deltatt i møter med kommunerevisjonen både i forkant av selve undersøkelsen og i forbindelse med at det ble presentert et utkast til rapport.

I utformingsfasen ble bydelen bedt om å komme med innspill i forhold til temaer, problemstillinger og relevante spørsmål.

Alle spørreskjemaer er besvart fra SFOs og bydelens side innen fristen. Bydelens har også gitt svar til høringsrapporten innen angitt frist..

Hvordan presenteres resultatene?

Ved siden av å se nærmere på om kravene til ordningen er ivarettatt, forsøker også undersøkelsen å beskrive bredden og variasjonen i tilbudet. Resultatene som legges fram gir derfor både informasjon for alle SFOer samlet, og på noen forhold også pr. bydel.

Saksframstilling

I saksframstillingen gjennomgås de viktigste områdene med hovedvekt på status for SFO i bydelen.

1. Innholdet i SFO-tilbudet

Aktiviteter

Opplæringsloven § 13-7 og Forskrift for Oslo kommunes skolefritidsordninger sier følgende om aktivitetstilbudet i SFO:

- *SFO skal legge til rette for lek, kultur- og fritidsaktiviteter med utgangspunkt i barnas alder, funksjonsnivå og interesser*
- *Normalt skal tilbudet omfatte både ute- og inneaktiviteter*

Bydelen vurderer aktivitetstilbudet i SFO som tilfredsstillende ut fra de kriterier som er lagt til grunn. Det er god balanse mellom ute- og inneaktiviteter som gir rom for både lek og organisert aktivitet.

Det er imidlertid et ønske om å få til flere organiserte aktiviteter i SFO-tiden gjennom et samarbeid med idretten og frivillige. Dette vil både øke bredden i tilbudet og styrke fysisk aktivitet blant barn – som er et satsningsområde for bydelen.

Ellers er det verdt å merke seg at bydel Sagene er 1 av 2 bydeler som ikke gir tilbud om vannlek/svømming i SFO-tiden. Dette henger nok sammen med tilgjengeligheten til slike tilbud.

Det er ikke er lagt eksplisitte føringer fra bydelens side når det gjelder i hvor stor grad den enkelte SFO skal tilby aktiviteter som foreldrene betaler for – i tillegg til den ordinære oppholdsbetalingen. Det er imidlertid en tradisjon for at dette tilbys i relativt beskjedent omfang i bydelens SFOer.

Leksehjelp

”SFO skal gi mulighet til lekselesing og leksehjelp.” (Oslo kommunes budsjett for 2006)

Bydelen har ikke lagt detaljerte føringer for leksehjelptilbudet i SFO.

2 av 3 SFOer i bydelen har et tilbud om leksehjelp. Dette gjelder 2.-4.trinn. Tilbudet består i at barna gis anledning til å gjøre lekser under tilsyn av en voksen, men inkluderer ikke faglig/pedagogisk veiledning.

Leksehjelp i bydel Sagene skjer ikke i samarbeid med skolene, med unntak av samarbeid om lokaler. Dette har nok også sammenheng med at skolene ikke har hatt midler til å organisere et slikt tilbud. Bystyret har for 2007 bevilget midler til Utdanningsetaten til gjennomføring av et leksehjelptilbud for alle elever i SFO-tiden (Budsjett 2007) Dette åpner for at SFO kan inngå et samarbeid med skolene om å styrke tilbudet..

Matsservering

Pr. i dag er det ikke et krav i forskriften om servering av mat i SFO, kun et krav om organisering av måltider. De fleste SFOer har imidlertid et tilbud om matsservering.

SFO i bydel Sagene har hatt klare føringer om å ha et godt tilbud til barna på dette området, ut fra både en sosial og ernæringsmessig begrunnelse. Det serveres et måltid mat om dagen; varm mat eller brødmat til alle som bruker SFO. I tillegg spiser de barna som buker morgenåpent frokost på SFO dersom de ønsker det. Bydelen har også innført en egen *fruktordning* etter initiativ fra bydelsutvalget. Tilbudet om matsservering må derfor anses som godt. Organiseringen av matsservering er imidlertid relativt kostnadskrevende fordi den binder opp mange ansatte i forberedelser og gjennomføring.

Tilbudet til ulike grupper i SFO

”SFO skal legge til rette for lek-, kultur- og fritidsaktiviteter med utgangspunkt i alder, funksjonsnivå og interesser hos barna. SFO skal gi barna omsorg og tilsyn. Barn med funksjonshemninger skal gis gode utviklingsmuligheter. (Opplæringsloven § 13-7)

Rapporten peker på at det tilbudet som gis til barna på 1.-2.trinn og 3.-4.trinn vurderes som et godt tilrettelagt og attraktivt omsorgs- og fritidstilbud. av de fleste SFO-lederne. Selv om ikke dette vises direkte i rapporten er det grunn til å tro at dette også gjelder for bydel Sagene.

Når det gjelder tilbudet til barn med funksjonshemninger og særskilte behov er vurderingene blant SFO-lederne mer delte. Halvparten av SFO-lederne oppga at bemanningen var utilstrekkelig i forhold til å gi et godt nok SFO-tilbud til barn med funksjonshemninger og spesielle behov

Situasjonen i bydel Sagene når det gjelder ressursene til disse gruppene oppleves også som mangelfull. Dette betyr ikke at det er slik at barn med funksjonshemninger og særskilte behov ikke ivaretas i SFO i bydel Sagene, men at ressurssituasjonen oppleves som presset. Tidligere saker til BU i mars 2005 og august 2006 om SFO-tilbudet har pekt på dette forholdet..

Trøndelagsforskning (2006) peker på at for barn med atferdsvansker eller barn som kommer fra hjem med store sosiale belastninger har SFO en for dårlig struktur til å virke tilfredsstillende (oppfølging av landsomfattende evaluering av SFO fra 2002).

Dette er en utfordring som bydelen forsøker å gripe fatt i.

Et eksempel er prosjektet "Bjølsen SFO- et godt sted å være for små og store". I dette prosjektet samarbeider ansatte i SFO med barne- og ungdomsavdelingens øvrige aktuelle tjenester – og skolen - om å skape et godt miljø.

I forbindelse med dette er det inngått et samarbeid om opplæring gjennom programmet "Connect". Dette medfører at ansatte i SFO og skole deltar i felles opplæring over tid for å forebygge og håndtere problemadferd.

2. Rammer, organisatoriske og andre forhold

Brukerne av offentlige tjenester har et økende fokus på kvalitet og forventningene til aktiviteter og innhold er voksende

Vold mellom barn og vold og trakassering av ansatte er et økende problem

SFO taper terreng i konkurranse med de store satsningene på skole og barnehage

Dette påvirker - sammen med andre forhold – SFO's omdømme

Bemanning og kompetanse

Grunnbemanning er i *forskriften* satt til minimum 1 årsverk pr.24 barn. Bydelens SFOer oppfyller disse kravene, i likhet med de fleste av SFOene i undersøkelsen.

Det er ført og fremst bemanningen i forhold til barn med særskilte behov og barn med utagerende adferd som oppleves som mangelfull. Antallet barn med behov for oppfølging og tilrettelegging ser ut til å øke.

Rapporten viser at *forhold knyttet til personalsituasjonen* (antall ansatte, kompetanse, arbeidsmiljø og lignende) oppgis som en hovedutfordring av 13 av 15 bydelers SFO-ledere, blant dem SFO-lederne i bydel Sagene.

SFO-lederne i undersøkelsen har vurdert SFO-ansattes realkompetanse som god, men er mer kritiske til om de ansatte har den nødvendige kompetanse i forhold til å gi et godt nok tilbud til barn med funksjonshemninger og barn med særskilte behov

Barne og ungdomsavdelingen har over tid satset bevisst på kompetanseheving av ansatte. Ansatte i SFO har deltatt i opplæring på ulike nivåer sammen med andre ansatte i avdelingen. Dette er et tiltak som fortsatt vil bli prioritert.

Rapportering

Bydel Sagene skiller seg ut som den bydelen som har gitt den fyldigste rapporteringen av mange ulike aspekter ved SFO-virksomheten (budsjetter, årsmeldinger, saker til BU, osv.)

3. Samarbeidet mellom bydel//SFO og skole

Bydelen ønsker å styrke samarbeidet med skolen, og å etablere felles strategier mellom den enkelte SFO og skole for å løse lokale utfordringer (jf. Samarbeidet med Bjølsen skole).

Med unntak av dette samarbeidet er i dag samarbeidet mellom skolene og bydelen lite formalisert. Det er derfor grunnlag for å se på om det er aktuelt å inngå formelle samarbeidsavtaler mellom bydelen og skolene.

Det er i dag et krav til bydel og SFO om å ha et slikt samarbeid, men som rapporten påpeker er det ikke gitt tilsvarende eksplisitte føringer til skolene om dette.

Et område som ligger nært å samarbeide om er *leksehjelp*. Et annet er samarbeid om tiltak rundt barn med særskilte behov/ barn med problemadferd.

Det er viktig å understreke at det er mye godt og velfungerende samarbeid lokalt mellom ansatte i SFO og ansatte i skolene i bydelen. Dels er dette forankret gjennom faste tverrfaglige samarbeidsmøter, dels gjennom samarbeid om førskoledager, fagdager, foreldermøter, samarbeid med sosiallærere på barnetrinnet, med mer.

4. Brukerorientering

Bydelen har utarbeidet en egen *serviceerklæring* for SFO i tråd med føringer fra kommunen.

Det er gjennomført en *brugerundersøkelse* blant foreldre/ foresatte i SFO. Resultatene fra denne undersøkelsen vil bli presentert i en egen BU-sak høsten 2007.

Samarbeidet med foreldrene ivaretas gjennom foreldermøter, informasjon til foreldrene, og samtaler ved behov.

Det er i tillegg avholdt egne møter for valg av representanter til *samarbeidsutvalg* ved den enkelte SFO. Det er tidligere vedtatt av BU at slike samarbeidsutvalg skal opprettes.

Foreløpig er det bare Sagene SFO som har fått dette til, noe som må tilskrives manglende oppmøte fra foreldrenes side. Det vil bli arrangert nye møter ved Lilleborg og Bjølsen SFO til høsten for å dra dette arbeidet i gang.

Konklusjon

Bydelen vurderer aktivitetstilbudet i SFO som tilfredsstillende ut fra de kriterier som er lagt til grunn. Det er imidlertid et ønske om å få til flere organiserte aktiviteter i SFO-tiden gjennom et samarbeid med idretten og frivillige.

Tilbudet om matservering må anses som godt. Bydelen har også innført en egen *fruktordning* etter initiativ fra Bydelsutvalget.

Bydelens SFOer tilfredsstillende forskriftens krav til grunnbemanning. Det er ført og fremst bemanningen i forhold til barn med særskilte behov og barn med utagerende adferd som oppleves som mangelfull. Antallet barn med behov for oppfølging og tilrettelegging ser ut til å øke.

Bydelens rapportering om SFO-virksomheten er god.

Samarbeidet mellom skolene og bydelen er lite formalisert. Det er grunnlag for å se på om det er aktuelt å inngå formelle samarbeidsavtaler mellom bydelen og skolene.

Et område som det er nærliggende å samarbeide med skolen om, er *leksehjelp*. Et annet er samarbeid om tiltak rundt barn med særskilte behov/ barn med problemadferd.

Samarbeidet med foreldre oppleves som godt. Det er imidlertid viktig å følge opp samarbeidsutvalgene, og ikke minst få på plass slike utvalg ved Bjølsen og Lilleborg SFO.

Forslag til vedtak

Saken tas til orientering

Vedlegg

Høringsrapport (vedlegg 1)

Hørings svar fra bydel Sagene (vedlegg 2)

BYDEL SAGENE

Knut Egger
bydelsdirektør

Trykte vedlegg:

Utrykte vedlegg:

Saksframlegg

Saksmappe:
2004/4

Saksbeh:
Hilde Graff, 23 47 40 29

Dato: 29.05.2007
Arkivkode:
323.3

Saksgang

Utvalg	Møtedato
BARNE- OG UNGEKOMITEEN	18.06.2007
BYDELSUTVALGET	21.06.2007

Status barnehagedekning 07

Bakgrunn for saken:

I budsjett 2007, verbalvedtak 6, er det bedt om en redegjørelse om status i bydelens barnehagedekning.

Bakgrunnen for vedtaket er målet om full barnehagedekning og bydelens lange søkerlister til barnehageplass

Saksframstilling:

Ferdigstillelse av byggeprosjekter:

Sophies hage avvikles 31.06

Barn og ansatte overføres til følgende prosjekter:

Utbyggingsprosjekter	Avdelinger	Antall plasser	Ferdigstillelse	Kommentarer
Pontoppidans	3	36	Juli 07	
Mor Go`hjerta	3	36	Aug 07	Barn og ansatte vil ha tilholdssted i "gamle" Mor Go`hjerta i juli
Margarinfabrikken (tidligere Kongsberggata)	4	45	Juni 07	Flytter inn i midlertidig bygg i tilknytning til Margarinfabrikken. Ansatte og barn vil bli en del av Margarinfabrikken når denne står ferdig.
Askeladden	2	21	Juni 07	Flytter inn i Torshovtoppen barnehage Det er besluttet å ikke bygge ut Askeladden.
Lilleborg	2	28	Juni 07	
SUM	14	166		

Tabell 1

Nye barnehageplasser 2007:

Barnehager	Avdelinger	Antall plasser	Ferdigstillelse	Kommentarer
Torshovtoppen	3+2 (overflytting fra Sophies hage)	27+21 (overflytting fra Sophies hage)	Mars-aug. 07	Inntak av barn er foretatt parallelt med oppussing
Torshovgata	8	95	Mai 07	Kommunale plasser i leide lokaler (Torshov skole)
Ragna Ringdal	6	91	Aug.07	Privat
SUM NYE plasser 2007		213		

Framtidige prosjekter

- Margarinfabrikken:

Margarinfabrikken vil gi inntil 450 Barnehageplasser (avhengig av alderssammensetning). Prosjektet er delt i byggetrinn 1 (opprinnelige fabrikklokaler) og byggetrinn 2 (nybygg). De opprinnelige fabrikklokalene vil kunne gi inntil 200 barnehageplasser (avhengig av alder). Sanering vil starte i løpet av sommeren og ferdigstilling av byggetrinn 1 forventes ved utgangen av 2008.

- Kongsberggata. barnehage:

Ferdigstilling uavklart.

I tillegg samarbeides det med private om etablering av flere barnehageplasser. Fremdriftsplan pr. dags dato er uklar. Bydelsdirektøren vil legge frem en orienteringssak til høsten.

Søkerlisten

	Mai 2006	Mai 2007
5-åringer	5	2
4-åringer	14	3
3-åringer	32	29
2-åringer	22	56
1-åringer (født før 01.09.06)	160	113
0-åringer* (født etter 01.09.06)	74	162
SUM	307	365
Ragna Ringdal		91
Søkerliste etter inntak til Ragna Ringdal Inkl. barn født etter 01.09.06 som ønsker plass innen 31.12.07		274
Søkerliste etter inntak til Ragna Ringdal ekskl. barn født etter 01.09.06		112

*Rådhuset tar pr. i dag ikke med barn som er født etter 01.09.06 når de beregner behovet for barnehageplasser i forhold til full barnehagedekning.

Konklusjon:

Til tross for at bydelen har framskaffet ca. 400 barnehageplasser de siste 2 årene står det fremdeles 274 barn på søkerliste til barnehageplass. Dekningsgraden øker ikke i takt med økningen i antall plasser. Dette skyldes befolkningsøkningen i aldersgruppen 1-5 år. Med bakgrunn i søkerliste og befolkningsprognose er behovet for etablering av barnehageplasser fremdeles stort.

Forslag til vedtak:
Saken tas til orientering.

BYDEL SAGENE

Knut Egger
bydelsdirektør

Trykte vedlegg:

Utrykte vedlegg:

Saksframlegg

Saksmappe:
2007/460

Saksbeh:
Hilde Graff, 23 47 40 29

Dato: 29.05.2007
Arkivkode:

Saksgang

Utvalg	Møtedato
ARBEIDSMILJØUTVALGET	05.06.2007
BARNE- OG UNGEKOMITEEN	18.06.2007
BYDELSUTVALGET	21.06.2007

Forskjøvet inntak i bydelens barnehager

Bakgrunn for saken:

I budsjett 2007, verbalvedtak 4, er bydelsdirektøren bedt om å komme med en redegjørelse før sommeren om hvordan personalet i barnehagene opplever et forskjøvet opptak.

Saksframstilling:

I budsjett 2007 ble det vedtatt å øke antall barnehageplasser med 20 småbarn. Bakgrunnen for økningen var beslutningen om at alle barn som fyller 3 år i løpet av året skulle regnes som store barn. Bydelene fikk da mulighet til å ta inn flere barn uten å bryte kravet til pedagogisk bemanning. 230 barn fyller 3 år i løpet av 2007. Dette kunne teoretisk gitt 115 plasser. Etter en gjennomgang av de fysiske forholdene i de ulike barnehage ble det fattet vedtak om kun å øke barnetallet med 20 småbarnsplasser totalt. Dette skulle gi en økt fortjeneste på 1,2 mill. økt foreldrebetaling og statstilskudd.

De 20 plassene ble fordelt med 5 plasser til hver enhet, maks 2 plasser pr barnehage og kun en plass pr avdeling. Hovedvektene av plassen ble lagt til de ulike barnehagene i Sophies barnehage hvor arealene er romslige.

Konsekvensene av forskjøvet opptak er at det tildeles 20 færre plasser i hovedopptaket fordi disse plassene allerede er besatt. Det vil si 20 færre barn skal tilvennes til barnehagen i august.

Det er ikke foretatt noen skriftlig undersøkelse blant de ansatte i de berørte barnehagene. Tilbakemelding fra enhetslederne er at de ansatte har tatt utfordringen og at kvaliteten på tilbudet til brukerne ikke er blitt redusert. Det legges likevel ikke skjul på at det er en økt belastning for de ansatte å ta hånd om enda flere småbarn.

Forslag til vedtak:

Sakens tas til orientering.

BYDEL SAGENE

Knut Egger
bydelsdirektør

Trykte vedlegg:

Utrykte vedlegg:

Saksframlegg

Saksmappe:
2003/466

Saksbeh:
Tone Marie Hølmebakk, 23 47 44 03

Dato: 31.05.2007
Arkivkode:
229

Saksgang

Utvalg	Møtedato
BARNE- OG UNGEKOMITEEN	18.06.2007
BYDELSUTVALGET	21.06.2007

Omfang og virkning av SPRÅK 4

Bakgrunn for saken:

I Bydelsutvalgets budsjettbehandling 14.12.06. ble det i verbalvedtak 5 bedt om:

"Administrasjonen bes om å gi bydelsutvalget en orientering før sommeren 2007 om omfang og virkning av SPRÅK 4."

Saksframstilling:

Organisering og omfang

Helsestasjonen har i dag innarbeidet språkkartlegging av alle 4 – åringene i samme helseundersøkelse som foretas på helsestasjonen når barnet fyller 4 år.

Alle fireåringer gjennomgår i dag en helhetlig helseundersøkelse på helsestasjonen når de fyller 4 år. De fleste familier velger å følge tilbudet om helsekontroll og vaksinerings på Helsestasjonen og helsesøstrene kommer derfor i kontakt med de fleste av førskolebarna. Gjennom kontakt med Helsestasjonen har helsesøstrene derfor en unik mulighet til å gi foresatte informasjon, råd og veiledning.

Det har tidligere vært et problem at helsestasjonene har manglet et standardisert kartleggingsverktøy. Språkkartleggingsverktøyet SPRÅK 4 til bruk for kartlegging av alle fireåringer på helsestasjonen er utviklet i et samarbeid mellom Institutt for spesialpedagogikk ved Universitetet i Oslo og bydel Grorud.

På bakgrunn av Byrådets vedtak ble det høsten 2005 satt i gang et arbeid for å skolere helsesøstrene for å gjennomføre språkkartleggingen av alle 4 - åringene. Helse- og velferdsetaten har i løpet av 2006 gjennomført språkkartleggingskurs slik at alle helsesøstrene på Helsestasjonen nå er kurset i kartleggingsverktøyet.

Status på språkkartlegging 2007, pr. 30.04.

Antall Språk 4 kartlegginger	Herav barn med barnehageplass	Herav barn uten barnehageplass	Henvist til Bedre skolestart	Herav behov for støtte til norsk språk
141	116	25	3	3
Herav flerspråklige	Herav flerspråklige	Herav flerspråklige	Herav flerspråklige	Herav behov for støtte til morsmål
22	13	9	3	0

De fleste 4- åringene har et barnehage tilbud (se kolonne 2). Noen har ikke noen form for barnehage tilbud (se kolonne 3) og disse vil, i samarbeid med foreldre, bli motivert for tilbudet Bedre Skolestart. En del av disse benytter seg også av Åpen Barnehage sammen med yngre søsken.

Målsetningen for SPRÅK 4 er at bydelens tjenester gjennom et tverrfaglig samarbeid etablerer tilbud slik at barnet får mulighet til å utvikle språket før skolestart. Det er også en målsetning at barnehagene fokuserer på barns språkutvikling og at de i samarbeid med Helsestasjonen fanger opp barn der det er behov for ekstra innsats i forhold til språkutviklingen.

Samarbeid med barnehagene om fokus på barns språkutvikling

Våren 2006 igangsatte fagleder på Helsestasjonen og fagledere fra barnhageenhetene et arbeid for å utvikle og nedfelle rutiner for SPRÅK 4. Det er i dag etablert faste rutiner for hvordan Helsestasjonen følger opp barn, med og uten barnehage tilbud, der det er bekymring for barnets språkutvikling. Alle henvendelser mellom Helsestasjonen og barnehagene (Bedre Skolestart) gjøres med samtykke og i nært samarbeid med foreldrene.

Det er utarbeidet en perm for alle barnehager der informasjon om rutiner og fremgangsmåte for de barna man er bekymret for er beskrevet. Videre ble det høsten 2006 avholdt fagdag for alle fagledere, pedagogiske ledere og helsesøstrene i bydelen.

Det er et behov for å utvikle dette samarbeidet. Det vil derfor bli avholdt erfaringsamling for fagledere, pedagogiske ledere og helsesøstere høsten 2007. Temaet her vil bli en oppsummering av erfaringene så langt, samt utvikling av gode metoder for aktivt å arbeide og fokusere på barns språkutvikling i barnehagene.

Konklusjon:

Gjennom en systematisk kartlegging og registrering av språket til alle 4 åringene i bydelen har Helsestasjonen merket en økning av behovet for tilbudet Bedre Skolestart. Det er pr. i dag 9 barn på venteliste til tilbudet Bedre Skolestart og det er et behov for å øke kapasiteten på tilbudet.

Med bakgrunn i dette ble det i forrige bydelsutvalg (sak 07/41) bestemt at Bedre Skolestart implementeres i ordinær drift og få tilholdssted i Vannvokterboligen. Det tverrfaglige samarbeidet mellom barnehagene og helsestasjon vil fortsette. Søkerlyset skal være på å

fange opp og videreutvikle arbeidet med språkutviklingen til førskolebarn i bydelen, slik at de står bedre rustet til skolestart.

Forslag til vedtak:

Bydelsutvalget tar saken til orientering.

BYDEL SAGENE

Knut Egger
bydelsdirektør

Saksframlegg

Saksmappe:
2006/703

Saksbeh:
Dagny Meltvik, 23 47 40 26

Dato: 29.05.2007
Arkivkode:
201

Saksgang

Utvalg	Møtedato
BYDELSUTVALGET	21.06.2007
RÅDET FOR FUNKSJONSHEMMEDE	11.06.2007
ELDRERÅDET	13.06.2007
HELSE- OG SOSIALKOMITEEN	14.06.2007

Brukernes vurdering av hjemmetjenesten 2006

På oppdrag fra Helse- og velferdsetaten i Oslo kommune har TNS Gallup gjennomført en brukerundersøkelse blant brukere av hjemmetjenester. Undersøkelsen er gjennomført i perioden november/desember 2006.

Helhetsinntrykket av hjemmetjenesten i Oslo 2006

Undersøkelsen viser at brukernes helhetlige vurdering av tilbudet til hjemmetjenesten er høy. I Oslo svarer 85 prosent og i Sagene svarer 84 prosent av respondentene på spørsmålet om hvor fornøyd de er med hjemmetjenesten helhetlig sett, at de er svært fornøyd eller litt fornøyd. Brukere som bare mottar hjemmesykepleie er mer tilfredse enn gjennomsnittet, mens brukere som har både hjemmehjelp og hjemmesykepleie er mindre fornøyd enn gjennomsnittet.

Flertallet av brukerne er fornøyd, men selv om de fleste er fornøyd er det store variasjoner mellom bydelene. Bydel Grünerløkka toppe statistikken med 87 poeng i gjennomsnittsscore, mens Bydel Ullern ligger på bunn med 64 poeng i gjennomsnittsscore (gjennomsnittsscoren for Oslo totalt er 78 poeng). Bydel Sagene scorer litt lavere enn gjennomsnittet for Oslo, med 75 poeng.¹

Hjemmetjenestens sterkeste sider er:

- Personalets omsorg
- Personalets evne til å lytte
- Å holde hva man lover
- Utførselen av arbeidsoppgaver
- Tydelig tale

Hjemmetjenestens svakeste sider er:

- Antall forskjellige hjelpere som besøker hver bruker
- Oppfølging av klager
- Tilrettelegging av måltider
- Fleksibilitet ved endrede behov

¹ se side 13 i rapporten for hele Oslo

- Muligheten til å klage

Metode og utvalg

Målgruppen for undersøkelsen er brukere av kommunens hjemmetjenester, både knyttet til praktisk bistand i hjemmet (hjemmehjelp) og hjemmesykepleie.

Datainnsamlingen er gjennomført som postal undersøkelse i perioden 23. november - 18. desember 2007. Sagene hjemmetjeneste distribuerte spørreskjemaer per post, med en frankert svarkonvolutt. Brukerne ble i et følgebrev oppfordret til å ringe Helse- og velferdsetaten dersom de trengte hjelp til utfylling av skjemaet.

Utvalg

Pr. 31.12.2006 var det ca 16 625 brukere av hjemmetjenester i Oslo kommune. I alt 4 754 brukere har fylt ut og returnert spørreskjemaet. Dette gir en svarprosent på 29 prosent for Oslo totalt, målt i forhold til antall brukere. På bydelsnivå varierer svarprosenten mellom 24 og 36 prosent. I Bydel Sagene var det pr 31.12.2006 ca 1170 brukere, i alt 282 brukere fylte ut og returnerte spørreskjemaet, det vil si en svarprosent på 24 prosent.

Fra 1.6.2006 kunne brukerne i syv bydeler velge mellom offentlig eller privat hjemmehjelp og 1.9.2006 kunne også brukere i de øvrige åtte bydelene velge fritt. 9 prosent av de som mottar hjemmehjelp i Oslo bruker en privat leverandør. Kun 0,4 prosent av brukerne i Oslo mottar hjemmesykepleie fra en privat leverandør. Det var kun brukere i én bydel som hadde valget mellom privat eller offentlig sykepleietilbud da undersøkelsen ble gjennomført.²

I vedleggene vises figurer for hvor mange prosent som har krysset av på de ulike svaralternativene på hvert spørsmål. Summen av hvor mange prosent som har krysset av på de ulike svaralternativene blir ikke lik 100 prosent. Dette er fordi de resterende prosentene ikke har svart på det aktuelle spørsmålet. Mange av respondentene har ikke tatt stilling til flere av spørsmålene, enten ved at de har svart vet ikke, ved at de ikke har krysset av på noen av svaralternativene, eller ved at de har krysset av på flere svaralternativer. Besvarelsen av enkelte spørsmål betinger at man er bruker av den aktuelle tjenesten. De som ikke mottar tjenesten tar derfor ikke stilling.

Måter å oppgi hvor stor prosentandel som er fornøyde kan variere. Som vi ser på s. 10 i rapporten for hele Oslo (vedlegg), operer Oslo kommune med et kvalitetsmål på 80 prosent fornøydhet: *"det skal iverksettes en vurdering av enkelt forhold dersom færre enn 80 prosent av dem som svarer er fornøyde med forholdet."*³ Her regner en ut prosent fornøydhet ut fra hvor mange som har svart på spørsmålet og tar ikke hensyn til de som ikke har svart. Om en regner fornøydhet på denne måten vil tallene for fornøydhet se litt annerledes ut enn de gjør i TNS Gallups rapport. Vi ønsker å forholde oss til Oslo kommunes kvalitetsmål og vil derfor også oppgi hvor mange prosent av de som har svart på spørsmålet som har krysset av at de er litt eller veldig fornøyd med hjemmetjenesten i Bydel Sagene. Bydelen oppnår over 80 prosent fornøydhet på 11 av 32 spørsmål.

² For informasjon om: spørreskjema og rapportering, hva som måles i denne typen undersøkelse og hva som er tilfredsstillende kvalitetsnivå, se side 8-10 i vedlegg: Rapport. Brukerundersøkelse i hjemmetjenesten 2006.

³ Rapport. Brukerundersøkelse i hjemmetjenesten 2006:10

Det oppgis i tillegg en poengsum for gjennomsnittsscoren på en indeksskala fra 0 til 100 for hvert av spørsmålene på de ulike områdene. I vedleggene vises også gjennomsnittsscoren for hvert spørsmål for de ulike brukergruppene. Det skilles mellom brukere som kun mottar hjemmehjelp, brukere som kun mottar hjemmesykepleie og brukere som mottar begge tjenestene, det vil si tre gjensidig utelukkende grupper.

Sammenligning mellom gjennomsnittet for Oslo og gjennomsnittet for Bydel Sagene

I det følgende sammenlignes figurene og tallene i totalrapporten for Sagene hjemmetjeneste med tallene og figurene i rapporten for hele Oslo (se vedlegg).

Oppsummering

I følge gjennomsnittsscoren på en indeksskala fra 0 til 100 for hvert av temaområdene som er kartlagt, er det brukernes fornøydhet med personalet (88 poeng i Oslo, 87 poeng i Sagene), og vurderingen av de administrative forholdene (84 poeng i Oslo og 83 i Sagene) som scorer høyest.

Brukerne er minst fornøyd med hjemmetjenestens fleksibilitet og samarbeid (63 poeng i Oslo, 60 poeng i Sagene). Brukerne er også relativt lite fornøyd med de forholdene de har vurdert under ressurser og tilrettelegging og brukermedvirkning (69 poeng i Oslo på begge, 66 og 67 poeng i Sagene).

Vurderingene av tjenestetilbudet, kommunikasjon og informasjon og pålitelighet ligger litt under gjennomsnittet, representert ved helhetsvurderingen, som vi ser oppnår en score på 78 poeng i Oslo og 75 poeng i Sagene.

Privat vs. offentlig hjemmehjelp

Private tjenesteleverandører av hjemmehjelp vurderes som noe bedre på fleksibilitet, samarbeid og pålitelighet, men som noe svakere på ressurser og tilrettelegging. Utenom dette er forskjellene mellom privat og offentlig ubetydelige i Oslo totalt. I Bydel Sagene er forskjellene mellom de private leverandørene og vår offentlige tjeneste større. Den offentlige tjenesten scorer høyere enn den private på alle områder. Den største forskjellen ser vi på forhold knyttet til brukermedvirkning, pålitelighet, kommunikasjon og informasjon. Den offentlige tjenesten oppnår her en poengsum mellom 10 og 17 poeng høyere i gjennomsnittsscore enn de private leverandørene. De private hjemmehjelpsleverandørene trekker dermed ned vurderingen av hjemmetjenesten.

Administrative forhold

Brukerne i både Oslo som helhet og i Sagene spesielt er mest fornøyd med hvordan de ble mottatt da de søkte. Svært få har noe mening om muligheten til å velge eller bytte leverandør.

	Hvor fornøyd er du med:	Fornøydhet	Indeksp. Sagene	Indeksp. Oslo
1.1	Muligheten til å velge eller bytte leverandør av hjemmehjelp?	94 %	70	77
1.2	Tiden det tok fra din henvendelse/søknad til du mottok hjelp	87 %	81	82
1.3	Hvordan du ble mottatt da du søkte om hjelp fra hjemmetjenesten?	74 %	89	88

Området administrative forhold scorer høyt i undersøkelsen, med 84 poeng som gjennomsnittsscore på tilfredshet i Oslo og 83 poeng i Sagene.

Figurene for både Sagene og Oslo viser at det er mottakelsen da man søkte om hjelp som får den beste vurderingen og mulighet til å velge eller bytte som får den svakeste vurderingen.

Svært få har tatt stilling til spørsmålet om muligheten til å bytte leverandør, men det er en litt større andel i Sagene enn i Oslo som helhet som har tatt stilling til dette spørsmålet (34 prosent mot 25 prosent). Andelen fornøyde brukere (25 prosent) er vesentlig høyere enn andelen misfornøyde i Oslo (6 prosent), mens Sagene har en litt høyere andel misfornøyde brukere når det gjelder denne muligheten (9 prosent), men like stor andel fornøyde (25 prosent).

I Oslo generelt er brukere som kun mottar hjemmehjelp mer fornøyd med muligheten til å velge eller bytte leverandør av hjemmehjelp enn gjennomsnittet for de som mottar både hjemmehjelp og hjemmesykepleie (79 vs. 77 poeng). Dette gjelder ikke for brukere i Bydel Sagene, her er de som mottar bare hjemmehjelp mindre fornøyd med muligheten å bytte leverandør av hjemmehjelp, enn de andre gruppene (60 vs. 70 poeng). Brukerne i Bydel Sagene er også generelt mindre fornøyd med muligheten til å velge eller bytte leverandør enn gjennomsnittet for Oslo (70 vs. 77 poeng).

Brukere som kun mottar hjemmesykepleie tenderer til å være mer fornøyd med både behandlingstiden og hvordan de ble mottatt da de søkte, enn de som mottar begge deler eller bare hjemmehjelp.

De som mottar begge tjenester virker å være noe mindre fornøyd med mottakelsen da de søkte enn gjennomsnittet (85 vs. 88 poeng i Oslo). Denne forskjellen er mindre i Sagene (88 vs. 89 poeng).

Det er bare spørsmålet om muligheten til å velge eller bytte leverandør som oppnår en fornøydhet på under 80 prosent i Bydel Sagene.

Sagene hjemmetjenestes kvalitetsmål, kommentar og tiltak:

Kommentar fra hjemmetjenesten:

Informasjon om muligheten til å bytte leverandør gis av søknadskontoret. Alle brukere har fått lik informasjon og i praksis er dette byttet enkelt å foreta. De som er mest fornøyde med denne muligheten er brukere med bare hjemmesykepleie, men disse brukerne har ikke anledning til å bytte tjenesteleverandør. Det er derfor vanskelig å vite hvordan brukerne har forstått spørsmålet.

Kommentar fra Søknadskontoret for eldre og funksjonshemmede:

Bydelen innførte fritt brukevalg fra 01.09.06. Første uken i august 2006 fikk alle brukere av praktisk bistand oversendt brosjyre om det frie brukervalg og hvilke firma de kunne velge. Bydelen hadde kun 38 brukere som valgte private leverandører pr. 01.01.07. Pr dato er det 48 som har valgt private leverandører. Alle tidligere brukere er informert. Alle nye brukere blir informert ved hjemmebesøk, og de blir opplyst om hvilke leverandører de kan velge

mellom, inkludert de kommunale tjenestene. Vi sender ikke ut vedtaket før bruker har ringt inn sine valg, dersom de ikke melder sine valg på hjemmebesøket.

Mål 1: Brukerne skal være fornøyd med muligheten til å velge eller bytte leverandør av hjemmehjelp.

Tiltak:

- Ansatte skal informere om muligheten til å bytte og bistår hvis bruker ønsker annen leverandør.

Tjenestene

Tilfredsheten er høyest når det gjelder trygghetsalarm og hjelp til å ta medisiner. Brukerne er mindre fornøyd med antall forskjellige hjelpere som kommer hjem til dem. Dette gjelder både for Oslo som helhet og for Sagene spesielt.

	Hvor fornøyd er du med:	Fornøydhet Sagene	Indeksp. Sagene	Indeksp. Oslo
2.1	Antall forskjellige hjelpere som kommer hjem til deg?	54 %	55	54
2.2	Den hjelp du får til tilrettelegging av måltider?	69 %	60	66
2.3	Den hjelp du får til rengjøring?	73 %	69	72
2.4	Den hjelp du får til personlig hygiene?	73 %	70	74
2.5	Hjelpen du får av hjemmetjenesten?	83 %	76	79
2.6	Utføring av arbeidsoppgavene?	84 %	77	78
2.7	Den hjelp du får til å ta medisiner?	89 %	85	84
2.8	Din trygghetsalarm?	93 %	90	92

Andelen som har tatt stilling til spørsmålene om tjenestene er svært varierende. Dette kan henge sammen med at enkelte tjenester kun benyttes av enkelte grupper, som for eksempel bistand til å ta medisiner, hjelp til personlig hygiene og tilrettelegging av måltider.

De forholdene som får den beste vurderingen er trygghetsalarm (92 poeng i Oslo, 90 poeng i Sagene), bistanden til å ta medisiner (84 poeng i Oslo, 85 poeng i Sagene), hjelpen du får av hjemmetjenesten (79 poeng i Oslo, 76 poeng i Sagene) og utføringen av arbeidsoppgavene (78 poeng i Oslo, 77 poeng i Sagene). Som vi ser er forskjellene mellom gjennomsnittet i Oslo og Sagene små. Utføring av arbeidsoppgavene har en høyere rangering enn hjelpen du får av hjemmetjenesten (77 vs. 76) i Sagene, men begge ligger under Oslo-gjennomsnittet.

Tilfredsheten med antall forskjellige hjelpere som kommer på besøk er svært lav (54 poeng i Oslo, 55 poeng i Sagene), men også hjelpen man får til tilrettelegging av måltider oppnår en svak vurdering (64 poeng i Oslo, 60 poeng i Sagene). Brukere som kun mottar hjemmesykepleie er mer fornøyd med antall forskjellige hjelpere som kommer hjem til dem (60 vs. 54 i Oslo og 69 vs. 55 i Sagene).

Brukere som kun mottar sykepleie er relativt misfornøyd med den hjelpen de får til rengjøring (60 vs. 72 i Oslo og 54 vs. 69 i Sagene). Denne gruppen skal i midlertidig ikke ha hjelp til rengjøring. Tilsvarende er de brukere som kun mottar hjemmehjelp mindre fornøyd med den hjelpen de får til å ta medisiner (76 i vs. 84 i Oslo, 67 vs. 85 i Sagene).

Sagene skiller seg negativt fra Oslo-gjennomsnittet med - 4 poeng på den hjelp du får til tilrettelegging av måltidene og den hjelp du får til personlig hygiene, med - 3 poeng på hjelpen du får av hjemmetjenesten og den hjelpen du får til rengjøring, - 2 poeng på trygghetsalarm og - 1 poeng på utføring av arbeidsoppgaver.

Bydel Sagene skiller seg positivt fra Oslo-gjennomsnittet med + 1 poeng på den hjelpen du får til å ta medisiner og antall forskjellige hjelpere som kommer hjem til deg. Fire av åtte spørsmål oppnår en fornøydhet på over 80 prosent.

Sagene hjemmetjenestes kvalitetsmål, kommentar og tiltak:

Kommentar:

Hjemmetjenesten har som mål å redusere antall forskjellig ansatte som kommer hjem til brukerne. Dette er en problemstilling som vi også har jobbet med i et prosjekt hvor en prøvde å redusere antallet tjenesteytere hos et fåtall brukere. Kun i liten grad var det mulig å registrere en bedring. Mange brukere har hjelp flere ganger i døgnet. Turnus, ferieavvikling og sykefravær gjør at antall tjenesteytere blir ganske stort. Et tiltak som er i gang for å bedre situasjonen er omgjøring av turnus for faste ansatte fra jobbing hver fjerde helg til jobbing hver tredje helg. Men omleggingen førte til en økning i antall sykemeldinger, og det er derfor enda ikke registrert en reduksjon av antall tjenesteytere hos hver bruker.

Andre omorganiseringer har i det siste ført med seg en økning av antall ansatte hos enkelte brukere. Innføringen av fritt brukervalg har ført til et krav om at tjenesten skal ha et kostnadmessig skille mellom hjemmesykepleie og praktisk bistand. Ulike tiltak som før ble utført i ett og samme besøk, har nå blitt splittet opp. Dermed er det nå gjerne to forskjellige ansatte som utfører dette besøket. En av dem utfører praktisk bistand og den andre utfører hjemmesykepleieoppgavene som ofte krever faglærte. Vi er klar over problemstillingen og har mottatt klager direkte til tjenesten fra brukere som er lei av å stadig måtte forklare nye ansatte hva de skal gjøre. Brukerne ønsker en mer stabil og mindre hjelpergruppe. Hjemmetjenesten jobber kontinuerlig med denne omleggingen og hvordan en skal løse de problemene som oppstår underveis. En mulig løsning kan være at alle som jobber med praktisk bistand tas ut av turnus og dermed har mulighet for å ha faste brukere som mottar praktisk bistand på dagtid. Praktisk bistand som må utføres på kveld og i helg må dermed "kjøpes" av hjemmesykepleien.

Mål 2.1: Hjemmetjenesten skal så langt det er mulig redusere antallet forskjellige hjelpere som kommer hjem til brukerne.

Tiltak:

- Større bevissthet og innsats under arbeidsfordelingen for å redusere antall ansatte som går til den enkelte bruker.
- Bedre og mer detaljert informasjon i arbeidslistene eller beskrivelser og prosedyrer hjemme hos brukerne om hva som skal gjøres og hvordan. Alle skal ha god kunnskap om hva de skal gjøre og hvor de finner utstyr etc. samt spesielle forhold som gjelder for akkurat den brukeren. Ansatte må dermed ikke stadig spørre bruker.
- Forbedre primærkontaktsystemet slik at bruker vet at de har en fast person som de kan kontakte og som kjenner bruker godt.

- Løpende evalueringer av hvordan omleggingen av tjenesten utføres, i samarbeid med bydelsadministrasjonen og andre bydeler.

Kommentar:

Vi ønsker deltakelse fra ansatte til å få bedre kunnskap fra brukerne om hva de er misfornøyd med. Brukerne oppfatter dette spørsmålet forskjellig og har individuelle krav til hva de anser som bra, samtidig kan det være behov for en generell heving av ansattes kunnskap. Ansatte som utfører de forskjellige tjenestene skal undersøke nærmere hvilke ønsker de forskjellige brukerne har. Hjemmetjenestens kvalitetsprosedyrer legger opp til denne typen evalueringsspørsmål, men gjennomføringen av disse har blitt nedprioritert.

Mål: 2.2 Brukerne skal være fornøyd med den hjelp de får til tilrettelegging av måltider.

Mål: 2.3 Brukerne skal være fornøyd med den hjelp de får til rengjøring.

Mål: 2.4 Brukerne skal være fornøyd med den hjelp de får til personlig hygiene.

Tiltak:

- Alle ansatte gjennomfører samtaler med bruker om hvordan de ønsker måltider, stell og rengjøring med utgangspunkt i felles spørsmål. Svarene registreres på egne skjemaer.
- De ansatte skal settes godt inn i de enkelte brukernes ønsker for rengjøring, stell og ernæring, og opplæring i å spørre brukerne hva de ønsker.
- Det planlegges en mer formell opplæring av ansatte som jobber med praktisk bistand. Med en presentasjon av en felles standard for utføring av tjenesten.
- Avdelingsleder skal ringe alle nye brukere etter tre måneder for å få tilbakemelding på hvordan hjelpen fungerer for den aktuelle bruker.

Ressurser og tilrettelegging

Brukerne er mindre fornøyd med tiden avsatt ved hvert besøk og antall timer hjelp. Disse forholdene trekker vurderingen av hjemmetjenesten ned, men de som kun mottar hjemmesykepleie er ikke fullt så kritiske.

	Hvor fornøyd er du med:	Fornøydhet Sagene	Indeksp. Sagene	Indeksp. Oslo
3.1	Antall timer du får hjelp?	61 %	58	61
3.2	Den tid som avsettes til deg ved hvert besøk?	71 %	65	68
3.3	Den hjelp du får til tilrettelegging av bolig?	70 %	68	69
3.4	Den hjelp du får til anskaffelse av tekniske hjelpemidler?	82 %	80	79

Tilfredsheten med ressurser og tilrettelegging ligger under gjennomsnittet for undersøkelsen (69 vs. 78 poeng i Oslo, 66 vs. 75 poeng i Sagene).

Brukerne er minst fornøyd med de forholdene som er knyttet til tidsbruk pr besøk og antall timer de får hjelp. Antall timer du får hjelp oppnår en vurdering på 61 poeng i Oslo og 58 i Sagene. 26 prosent i Oslo og 30 prosent i Sagene er misfornøyd med dette forholdet og 45 prosent i Oslo og 47 prosent i Sagene er fornøyd. Svarprosenten på dette spørsmålet er høyere i Sagene enn i Oslo (77 prosent vs. 71 prosent). Vurdering av tid avsatt ved hvert besøk oppnår en score på 68 poeng i Oslo og 65 poeng i Sagene, noe som tilsvarer at 24 prosent i Oslo og 26 prosent i Sagene er misfornøyd og 61 prosent i Oslo og 63 prosent i Sagene er fornøyd (de resterende prosentene har ikke svart på dette spørsmålet).

Det forholdet som oppnår den beste vurderingen er bistand til anskaffelser av tekniske hjelpemidler. Dette forholdet oppnår 79 poeng i Oslo og 80 poeng i Sagene.

De som kun mottar hjemmesykepleie er gjennomgående mer fornøyde med ressurser og tilrettelegging enn andre. Spesielt gjelder dette antall timer de får hjelp (73 vs. 61 poeng i Oslo, 69 vs. 58 i Sagene) og den tiden som blir satt av ved hvert besøk (76 vs. 68 poeng i Oslo og 71 vs. 65 i Sagene).

Svært få har tatt stilling til spørsmålet om hjelp til tilrettelegging av bolig. Dette kan henge sammen med at mange ikke har hatt behov for slik bistand.

Bydel Sagene skiller seg negativt fra Oslo med - 3 poeng på den tid som er avsettes til deg ved hvert besøk og antall timer du får hjelp.

Bare spørsmålet om hjelp til anskaffelse av tekniske hjelpemidler oppnår 80 prosent fornøydhets.

Sagene hjemmetjenestes kvalitetsmål, kommentar og tiltak:

Kommentar fra hjemmetjenesten:

Det har i det siste vært økt fokus på hvor lenge bruker skal ha hjelp og økt kontroll på tiden ansatte er hos bruker, dette gjelder særlig praktisk bistand. Det stilles langt store krav til begrunnelse og dokumentasjon dersom besøket overskrider vedtatte tidsbruk. Brukerne får dermed høre at ”nå er vedtakstiden over”. Det har også tatt tid å gjennomføre praksis for å endre vedtakstid dersom dette ikke er i samsvar med behov. Over tid ser vi dessuten at tiden bruker har fått hjemmetjenester gradvis er redusert i forhold til tidligere tildelinger.

Kommentar fra Søknadskontoret for eldre og funksjonshemmede:

Bystyrets vedtak om minimum fire timer praktisk bistand i måneden ble innført pr. 01.01.07, og bydelen lager nå fortløpende nye vedtak i tråd med bystyrets vedtak.

Mål: 3.1 og 3.2. Brukerne skal få den hjelpen det er behov for og føle seg ivaretatt.

Tiltak:

- Gjennomgå alle nye vedtak sammen med bruker for å sikre at bruker skjønner innhold i tiltak og tiden som er til rådighet. Hjelp bruker med å klage hvis bruker er misfornøyd. Dette er en rutine det trengs påminning om.
- Jevn fordeling av ressurser i avdelingene slik at alle ansatte har nok tid til å utføre oppgavene slik de er vedtatt og bruke den tiden som bruker er tildelt. Belastningskartlegging må følges opp hele tiden for å hindre skjev fordeling. Alle brukere skal ved hvert besøk ha den tiden som står i arbeidslisten (vedtaket) med mindre de selv avkorter tiden.
- Gjennomføring av minimumstid 4 timer pr. mnd. praktisk bistand for brukere som ønsker det.
- Alle ansatte skal ”legge fra seg” eventuell stress og mas utenfor døra til bruker. Ansatte skal vise at de har tid til bruker, ta av yttertøyet, sette seg ned, spørre hvordan bruker har det og om det er noe spesielt de ønsker utført.

Kommentar

Hjelp til tilrettelegging gis kun i situasjoner hvor dette vil bedre funksjonsevnen og sikkerhet i eget hjem. Her kan flere instanser være involvert. Misfornøydhet kan også gjelde økonomisk støtte, lang søknadstid eller andre faktorer hjemmetjenesten ikke rår over. Etter omorganiseringen er ikke denne oppgaven lenger under hjemmetjenesten. Bydelen har egne ergoterapeuter som jobber med dette, men her er det mange instanser involvert som kan føre til treghet. Det jobbes kontinuerlig med nye rutiner for kommunikasjon mellom tjenestene.

Mål 3.3. Brukerne skal være fornøyde med den hjelp de får til tilrettelegging av bolig.

Tiltak i hjemmetjenesten:

- Ansatte skal ha kunnskap om hvem som kan søke om hjelp og støtte til tilrettelegging av bolig.
- Rask henvisning til søknadskontoret i aktuelle tilfelle.

Fleksibilitet og samarbeid

Hjemmetjenestens brukere er ikke fornøyde med muligheten til å få hjelp utover det som er avtalt og heller ikke spesielt fornøyd med hjemmetjenestens fleksibilitet ved endrede behov.

	Hvor fornøyd er du med:	Fornøydhet Sagene	Indeksp. Sagene	Indeksp. Oslo
4.1	Muligheten til å få hjelp utover det som er avtalt?	39 %	42	49
4.2	Den mulighet du har for å få hjelp ved endrede behov?	64 %	62	65
4.3	Hjemmetjenestens samarbeid med andre for å gi deg den hjelp du trenger?	71 %	67	67

Fleksibilitet og samarbeid er det temaområdet som kommer svakest ut sett i forhold til andre temaområder som vurderes i undersøkelsen. Det er i midlertidig om lag en av fire brukere i Oslo og om lag en av tre brukere i Sagene som ikke har tatt stilling til disse spørsmålene.

Brukerne er spesielt lite fornøyd med muligheten til å få hjelp utover det som er avtalt (49 poeng i Oslo, 42 poeng i Sagene). 20 prosent i Oslo og 25 prosent i Sagene er misfornøyd med dette forholdet mot 19 og 16 prosent fornøyd. Tilfredsheten er også godt under gjennomsnittet i vurderingen av mulighetene for å få hjelp ved endrede behov.

Brukerne er mest fornøyd med hjemmetjenestens samarbeid for å gi dem den hjelpen de trenger. Her er 29 prosent i Oslo og 32 prosent i Sagene fornøyd og 12 og 13 prosent misfornøyd (67 poeng).

De som kun mottar hjemmesykepleie er gjennomgående mer fornøyd når det gjelder fleksibilitet enn gjennomsnittet. Spesielt gjelder dette muligheten til å få hjelp utover det som er avtalt (63 vs. 49 poeng i Oslo, 50 vs. 42 poeng i Sagene), men også når det gjelder muligheten til å få hjelp ved endrede behov (72 vs. 65 poeng i Oslo, 68 vs. 62 i Sagene).

Sagene skiller seg negativt fra Oslo-gjennomsnittet med - 7 poeng på mulighetene til å få hjelp utover det som er avtalt og med - 3 poeng på den muligheten du har for å få hjelp ved endrede behov.

Sagene hjemmetjenestes kvalitetsmål, kommentar og tiltak:

Kommentar:

Hjemmetjenesten skårer svært lavt på spørsmål 4.1. noe som er forventet. Det er vanskelig for ansatte å gi hjelp utover det som er avtalt (det vil si utover den tiden som står i vedtaket/arbeidslistene). Fra våren 2006 ble det innført tidfesting av vedtak. Dette samsvarer med nasjonale krav om tidfesting av vedtak i forbindelse med innføring av IPLOS. Det var en stor omstilling å skulle begynne å forholde seg til tidfestede vedtaket. All tidsbruk skulle nå dokumenteres i registreringsprogrammet Geric. Innføring av fritt brukervalg 01.09.06 har ført med seg et krav om 65 prosent direkte brukertid for praktisk bistand. For å imøtekomme dette kravet er muligheten for tilleggshjelp svært redusert. Både i forhold til det å følge arbeidslistene og dokumentasjonen i Geric som fokuserer svært mye på tid, både totaltid for hele besøket og tid for hvert av tiltakene. Vi antar at tid derfor har vært i fokus også hos brukerne. Tidligere hadde hjemmetjenesten andre muligheter for å legge inn eventuelle oppdrag, som personfølge eller avhjelp med forskjellige typer arbeid som ikke omfattes av et vedtak. Selv om brukeren har mulighet for å be om annen hjelp enn det som står i vedtaket, så gjelder det innenfor den tiden som er gitt og de opplever dermed denne muligheten som redusert. Brukere med bare hjemmehjelp er mer misfornøyd enn de med bare sykepleie. Dette stemmer med oppfølging av tidsaspektet som foreløpig ikke praktiseres så strengt når det gjelder sykepleie som ved praktisk bistand. Ved endrede behov hos bruker, er det mulig å legge inn tilleggstid, som da også registreres i Geric. Hjemmetjenesten har en god kommunikasjon med søknadskontoret om endringer i brukernes vedtak. Søknadskontoret operer med standardtid for mange av tjenestene innen praktiskbistand. Tidsbruken må gjerne endres flere ganger før den er riktig tilpasset brukers behov. Alle ansatte samles hver dag til rapport, der også tidsbruk hos brukerne skal rapporteres.

Kommentar fra Søknadskontoret for eldre og funksjonshemmede:

Hjemmetjenesten eller bruker selv melder om endring i sine behov fortløpende. Søknadskontoret fatter vedtak som inneholder endringene, så raskt det lar seg gjøre. Endringsforslag som kommer inn og som omhandler øyeblikkelige tiltak, tas umiddelbart og senest påfølgende dag. Foruten vedtak tar også saksbehandler kontakt med hjemmetjenesten ved behov. Hjelp utover vedtak som ikke er behovsprøvd, blir ikke prioritert av hjemmetjenesten, da de stort sett følger vedtakets ramme. Flexibiliteten har vært skadelidende av at alt skal vedtaksfestes på minuttet. Dette blir nå endret ved at brukere med praktisk bistand kan få minimum fire timer praktisk bistand i måneden uavhengig av behov, og til mer fri avbenyttelse, i samarbeid med sin hjemmehjelper.

Mål 4.1. og 4.2: Brukerne skal til en hver tid få den hjelpen de har behov for.

Tiltak

- Søknadskontoret og hjemmetjenesten må gi god og lik informasjon til søkerne/brukerne om hva de har rett til, hva som menes med hjelp utover det som er avtalt og hva som oppfattes som endrede behov

- Brukerne skal være trygge på at dersom det oppstår akutte situasjoner eller varige endringer som tilsier at bruker trenger mer hjelp fra hjemmetjenesten så vil de få det. Dette skal informeres muntlig og i form av utlevert serviceerklæring
- Bruker skal være informert om at hjemmetjenesten melder behov for endringer til søknadskontoret og skal samarbeide med bruker når slike behov oppstår.
- Ansatte skal spørre bruker om det er noe spesielt de ønsker skal gjøres før de setter i gang arbeidet.

Kommentar:

Samarbeidspartnere er mange og vi vet ikke hvilke konkrete forhold brukerne refererer til. Uansett er det viktig at bruker alltid er inkludert i og informert om samarbeidet som foregår, for eksempel med lege. Nå som også ergoterapeuter, fysioterapeuter og psykiatrisk sykepleier ikke lenger er lokalisert i tjenesten må vi også endre våre samarbeidsrutiner.

Mål 4.3: Brukerne skal være fornøyde med hjemmetjenestens samarbeid med andre for å gi dem den hjelpen de trenger.

Tiltak

- Informere bruker ved hjelp av et skjema, om hvem en samarbeider med, for eksempel lege innen medikamenthåndtering.
- Innkalle til brukermøter ved behov.
- Forbedre samarbeidet med pårørende til alle brukere med hukommelsesproblematikk (demens).
- Nye rutiner og møtetider for samarbeidsmøter eller tverrfaglige møter. Hver avdeling har til nå hatt litt ulik praksis for dette som en nå vil samordne.

Møtet med personalet

Brukerne er svært fornøyd med personalets opptreden og hvordan de blir behandlet. Alle forhold knyttet til dette området oppnår en høy skår.

	Hvor fornøyd er du med:	Fornøydhet Sagene	Indeksp. Sagene	Indeksp. Oslo
5.1	Personalets omsorg for deg?	85 %	79	81
5.2	Personalets vennlighet	91 %	89	90
5.3	Personalets høflighet	93 %	89	90

Møtet med personalet er det temaområdet som oppnår den beste vurderingen totalt sett. Resultatet ligger på 88 indekspoeng i Oslo og 87 i Sagene.

Brukerne er gjennomgående fornøyd med alle vurderte forhold på dette området. Flertallet på 64 prosent i Oslo og 67 prosent i Sagene er svært fornøyd med personalets høflighet og 63 prosent i Oslo og 64 prosent i Sagene er svært fornøyd med personalets vennlighet. Begge disse kvalitetsindikatorerne oppnår en scor på 90 poeng i Oslo og 89 poeng i Sagene.

Brukerne er relativt sett noe mindre fornøyd med personalets omsorg. En forholdsvis stor andel har ikke tatt stilling til dette spørsmålet, men resultatet fra de som har svart gir 81 poeng i Oslo og 79 poeng i Sagene.

Det er forholdsvis liten forskjell mellom de som kun har mottatt hjemmehjelp, de som kun har mottatt sykepleie og de som har mottatt begge tjenester i vurderingen av møtet med personalet. Undersøkelsen indikerer imidlertid at i Oslo er de som kun mottar hjemmesykepleie mer fornøyd med personalets omsorg enn de andre gruppene, mens i Sagene er det de som mottar begge tjenester som er mest fornøyd med dette forholdet.

Sagene hjemmetjenestes kommentar:

Vi er svært fornøyd med at brukerne mener at ansatte både er høflige, vennlige og viser omsorg for den enkelte. Det gir oss tro på at vi kan gi en god tjeneste til alle og forbedre kvaliteten på det vi gjør.

Kommunikasjon og informasjon

Den direkte kommunikasjonsevnen (lytte og snakke tydelig) oppnår en forholdsvis god vurdering, men informasjonen om tjenestene (rettigheter og hva personalet skal gjøre) trekker helhetsinntrykket av dette området ned.

	Hvor fornøyd er du med:	Fornøydhet Sagene	Indeksp. Sagene	Indeksp. Oslo
6.1	Informasjon om hvilken hjelp du har rett til?	57 %	56	59
6.2	Informasjon om hva personalet skal gjøre?	77 %	69	69
6.3	Hvor flinke personalet er til å snakke klart og tydelig?	79 %	75	77
6.4	Hvor flinke personalet er til å lytte på dine synspunkter	78 %	76	79

Vurderingen av kommunikasjon og informasjon er svakere enn gjennomsnittet. Dette området oppnår en totalvurdering på 72 poeng i Oslo og 70 i Sagene.

Brukerne er forholdsvis godt fornøyd med personalets direkte kommunikasjon, det vil si evnen til å lytte og snakke tydelig (hhv. 79 og 77 poeng i Oslo, og 76 og 75 poeng i Sagene), men mindre fornøyd med informasjon om tjenestene. Spesielt gjelder dette informasjon om rettigheter (59 poeng i Oslo, 56 poeng i Sagene), men det gjelder også informasjon om hva personalet skal gjøre (69 poeng i Oslo og 56 poeng i Sagene).

I Oslo er de som mottar både hjemmesykepleie og hjemmehjelp gjennomgående noe mindre fornøyd med alle disse forholdene enn andre grupper. Spesielt gjelder dette hvor flinke personalet er til å snakke tydelig (72 vs. 77 poeng i Oslo). I Sagene er det de som mottar bare hjemmehjelp som er minst fornøyd med disse forholdene, spesielt med hvor flinke personalet er til å lytte på dine synspunkter (71 vs. 79 poeng).

Sagene skårer litt lavere enn Oslo i sin helhet på dette feltet. Særlig på spørsmålene om hvor flinke personalet er til å lytte på dine synspunkter og informasjon om hvilken hjelp du har rett til, her skårer Sagene hele 3 poeng mindre enn gjennomsnittsscoren for Oslo.

Sagene hjemmetjenestes kvalitetsmål, kommentar og tiltak:

Kommentarer fra hjemmetjenesten:

Søknadskontoret er første instans til å formidle hvilken hjelp brukeren har rett til. Dette er et vanskelig område å gi klare svar på fordi dette ofte er et skjønnsspørsmål. Ansatte i hjemmetjenesten skal kunne informere brukerne om retningslinjer for tildeling av tjenester

evt. formidle kontakt videre ved behov. Det er sannsynlig at bruker ikke alltid oppfatter eller husker det som blir formidlet ved første besøk.

Det er litt usikkert hva spørsmål 6.2 referer til. Det kan for eksempel være det som står i vedtaket om hva hjemmetjenesten skal gjøre og hva bruker skal gjøre selv. Det kan også være informasjon om hva som skal skje ved hvert besøk. Ansatte kan ta det for gitt at brukerne vet dette uten å spørre nærmere.

Kommentar fra søknadskontoret for eldre og funksjonshemmede:

Alle ansatte i bydelens pleie- og omsorgstjeneste har informasjonsplikt og ansatte ved Søknadskontoret har god kjennskap til tjenestene og informerer fortløpende. Staben ved kontoret er stabil og kjenner bydelen godt.

Mål 6.1: Alle brukere skal få god informasjon om hvilken hjelp de har rett til og hvor de kan henvende seg.

Tiltak

- Informasjonsbesøk av samarbeidende instanser/tjenestesteder slik at alle ansatte vet hvilke tilbud som finnes. Ansatte må ha kunnskap om brukers rettigheter og hvilke tjenester det kan søkes om. Dette gjelder ikke bare tjenester som ytes av hjemmetjenesten, men også andre bydels- og byomfattende tjenester.

Brukermedvirkning

Brukerne er ikke så fornøyd med muligheten til å klage og hjemmetjenestens oppfølging av klager. De som kun mottar hjemmesykepleie er noe mer fornøyde med medbestemmelsesmulighetene enn andre.

	Hvor fornøyd er du med:	Fornøydhet Sagene	Indeksp. Sagene	Indeksp. Oslo
7.4	Oppfølging av det du har sagt i fra om at du er misfornøyd med?	61 %	57	57
7.1	Muligheten til å si fra når det er noe du er misfornøyd med?	69 %	66	67
7.2	Når du skal motta hjelp?	72 %	67	73
7.3	Hvilken hjelp du skal ha?	74 %	68	71

Hjemmetjenesten scorer relativt lavt på brukermedvirkning i forhold til gjennomsnittet (69 vs. 78 poeng i Oslo, 67 vs. 75 poeng i Sagene). Dette er imidlertid et tema som brukerne har vanskeligheter med å ta stilling til. Om lag en av fire har ikke tatt stilling til noen av de fire spørsmålene på området.

Brukerne er mest kritisk til hjemmetjenestens oppfølging av klager. Dette forholdet oppnår en score på 57 poeng både i Oslo og i Sagene.

Tilfredsheten er heller ikke så velig høy når det gjelder muligheten til å klage (67 poeng i Oslo og 66 poeng i Sagene).

Brukerne er litt mindre kritisk når det gjelder tilfredsheten med hvilke hjelp de skal ha og når de skal motta hjelp. (71 og 73 poeng i Oslo, 67 og 68 poeng i Sagene)

De som kun mottar hjemmesykepleie er totalt sett litt mer fornøyd enn gjennomsnittet. I Oslo gjelder dette særlig fornøydheten med vurderingen av hvilken hjelp de skal ha (77 vs. 71 poeng). I Sagene er forskjellene enda større, men her gjelder det for muligheten til å si i fra når det er noe de misfornøyd med (80 vs. 66 poeng i Sagene, 67 vs. 72 poeng i Oslo), og oppfølgingen av det du har sagt i fra om at du er misfornøyd med (67 vs. 57 i Sagene, 60 vs. 57 i Oslo).

Hjemmehjelpen scorer lavere på brukervedvirkning i forhold til hjemmesykepleien (68 vs. 73 i Oslo, 63 vs. 76 i Sagene). Hjemmesykepleien i Sagene scorer 3 poeng høyere enn gjennomsnittet for hjemmesykepleien i Oslo (76 poeng i Sagene vs. 73 i Oslo) på dette spørsmålet, mens hjemmehjelpen scorer 5 poeng lavere (63 poeng i Sagene vs. 68 i Oslo). Dette utgjør en forskjell på hele 13 poeng mellom de to tjenestene.

Sagene hjemmetjenestes kvalitetsmål, kommentar og tiltak:

Kommentar fra hjemmetjenesten:

Hjemmetjenesten skårer lavt på alle kvalitetsmålene innen brukervedvirkning. Her har vi en stor jobb å gjøre for hele tjenesten. Særlig mange er misfornøyd med hvordan de blir fulgt opp dersom de klager eller ønsker noe annerledes. Vi ønsker at brukerne skal fortelle oss hvordan de opplever tjenesten selv om de er misfornøyd. Det må derfor legges til rette for at brukerne bedre kan ytre sine synspunkter.

Kommentar fra Søknadskontoret for eldre og funksjonshemmede:

På alle hjemmebesøk skal ansatte ta brukerne med i sine vurderinger og, i samarbeid med bruker komme med forslag til tiltak. Her kan det være ulike syn på om den enkelte føler seg ivaretatt eller om bruker føler at han/hun ikke når frem med sine ønsker om tjenester, men må ta i mot det som bydelen faktisk tilbyr. Med andre ord, det er viktig å avklare forventningene som brukerne har til de ulike tjenestene.

Mål 7: Brukerens ønsker for innholdet i tjenesten de mottar, skal så langt det lar seg gjøre tas hensyn til. Tjenesten skal kunne tilby bruker noen valgmuligheter.

Tiltak:

- Brukerne skal følges opp med evalueringsspørsmål om tjenesten.
- Alle brukere skal være med på å forme tjenesten de mottar, både når den skal gis og hvordan.
- Urealistiske ønsker som at bruker ikke vil ha besøk av innvandrere eller vil bestemme fra gang til gang når de vil ha besøk må forklares at ikke kan etterkommes på en tydelig og akseptabel måte.
- Alle ytringer skal tas på alvor. Ansatte må bli mer lydhøre og ikke bagatellisere utsagn som omhandler tjenesteutførelse. Det kan også være at bruker trenger hjelp til å formulere klagen fordi de syntes det er vanskelig.
- Gjenoppta periodevise kartlegginger av mishagsytringer eller ønsker på sentralbordet.
- Bedre oppfølging av avdelingsleders evalueringssamtale med bruker.
- Alle klager skal tas alvorlig og bruker skal raskt få vite hva som blir gjort for å i møtekomme klagen. Dersom endringer ikke er mulig skal de få informasjon om dette evt. når endringer igangsettes eller hvordan de kan gå fram videre.

Pålitelighet

Hjemmetjenestens personale oppfattes som pliktoppfyllende, men brukerne er noe kritiske til kommunikasjonen omkring forsinkelser og evnen til å komme i rett tid.

	Hvor fornøyd er du med:	Fornøydhet Sagene	Indeksp. Sagene	Indeksp. Sagene
8.3	At personalet gir beskjed dersom det blir forsinkelser?	69 %	67	79
8.2	At personalet kommer til rett tid?	71 %	70	71
8.1	At personalet holder hva de lover?	81 %	76	76

Vurderingen av pålitelighet ligger noe under den helhetlige vurderingen av hjemmetjenesten (72. vs. 78 poeng i Oslo, 70 vs. 75 poeng i Sagene).

Undersøkelsen viser at brukerne er godt fornøyd med personalets evne til å holde hva de lover (79 poeng i Oslo, 76 poeng i Sagene), men at de er noe mindre fornøyd med personalets kommunikasjonsevne dersom det blir forsinkelser (68 poeng i Oslo, 67 poeng i Sagene). Brukerne er heller ikke så fornøyd med personalets evne til å komme i rett tid (71 poeng i Oslo, 70 poeng i Sagene).

I Oslo er de som mottar begge tjenester klart mindre fornøyd med alle disse forholdene sammenlignet med gjennomsnittet. Dette gjelder spesielt kommunikasjon om forsinkelser (59 vs. 68 poeng). I Sagene er det de som kun mottar hjemmesykepleie som er mindre fornøyd, spesielt gjelder dette hjemmetjenestens evne til å komme til rett tid (71 vs. 76 poeng). På spørsmålet om beskjed dersom forsinkelser, er det de som mottar begge tjenestene som er minst fornøyd i Sagene (64 vs. 67 poeng).

Det er brukerne som kun mottar hjemmehjelp som trekker snittet opp på alle de tre spørsmålene som gjelder pålitelighet. Særlig når det gjelder at personalet kommer i rett tid (78 vs. 71 i Oslo, 71 vs. 70 i Sagene).

Sagene scorer særlig dårligere på spørsmålet om personalet holder hva de lover, med 3 poeng under gjennomsnittet for Oslo (76 vs. 79 poeng).

Sagene hjemmetjenestes kvalitetsmål, kommentar og tiltak:

Kommentar:

Vi opplever at noen brukere ringer for å høre om når tjenesteyter kommer. Her gjelder det både å kunne ivareta brukere som glemmer når tidspunktet er og være flinkere til å gi en avtalt tid som skal overholdes. Hjemmetjenesten har nettopp fått ti nye mobiltelefoner som vil gjøre kommunikasjonen lettere.

Mål 8: Hjemmetjenesten skal levere en pålitelig tjeneste.

Tiltak:

- Hjemmetjenesten skal samarbeide med brukerne om når hjelpen skal komme og alle brukerne skal kjenne tidspunktet.

- Det skal være gjort avtaler tilpasset brukers ønsker og behov om når ansatte skal ringe. Hvor lang tid som oppleves som en forsinkelse varierer.
- Alle brukere skal ha informasjon om Oslo kommunes erklæring om at hjelpen skal gis inne en time fra avtalt tidspunkt.
- Personalet må bevisstgjøres at alle lovnader og forventninger skal holdes. Dette gjelder enten det er tidspunkt eller tjenester. Dersom noe blir utsatt eller ikke kan utføres skal det kommuniseres til bruker umiddelbart.

Bydelsdirektørens forslag til vedtak:

Saksframlegget om brukernes vurdering av hjemmetjenesten 2006 tas til orientering.

BYDEL SAGENE

Knut Egger
bydelsdirektør

Trykte vedlegg: Rapport: Brukerundersøkelse i hjemmetjenesten 2006
Totalrapport 3 Sagene

Saksframlegg

Saksmappe:
2004/325

Saksbeh:
Hans Raastad, 23 47 40 06

Dato: 31.05.2007
Arkivkode:
122.2

Saksgang

Utvalg	Møtedato
Arbeidsutvalget	19.06.07
Bydelsutvalget	21.06.07

Høring - Byrådets tilsynsansvar overfor bydelene

Sammendrag:

Byrådet har i sak 23/07 redegjort for hvordan byrådets tilsynsansvar overfor bydelene håndteres i praksis.

Finanskomiteen ønsker bydelsutvalgenes syn på byrådssaken særlig med hensyn til ansvarsforhold og tiltak.

Bydelsdirektør framlegger saken for bydelsutvalget uten særskilt forslag til vedtak under henvisning til at det er bydelsutvalgets syn som etterspørres. Ved en inkurie er saken ikke framlagt for bydelsutvalget i tidligere møte.

Bakgrunn for saken:

Ved bystyrets behandling av kontrollutvalgets vedtak vedrørende Kommunerevisjonens rapport 15/2005 om Bydel Nordstrands økonomi, ble det vedtatt at byrådet skulle legge fram en egen sak om hvordan byrådets tilsynsansvar skal håndteres i praksis.

I Byrådssak 23/07 er det foretatt en gjennomgang av det formelle grunnlaget for tilsynsansvaret, styringssystemets premisser, styringsdialogen og styringsinformasjonen, for å vurdere behovet for eventuelle justeringer som kan forebygge styringssvikt. Saken har utgangspunkt i nevnte rapport fra Kommunerevisjonen vedrørende Bydel Nordstrands økonomi, men er oppdatert med beskrivelser og vurderinger som gjelder generelt for bydeler med vanskelig økonomisk situasjon.

Saksframstilling:

Saksframstillingen redegjør for bakgrunn for saken (kap 1), tilsynsfunksjonen (kap 2), premisser som følger av Oslo kommunes styringssystem (kap 3), rapportering (kap 4) hertil rapportering om avvik - anke over bydelsutvalgets vedtak (kap 5) og byrådets virkemidler (kap 6), særlig om direktevalgte bydelsutvalg (kap 7), tilsyn med bydelsadministrasjonen (kap 8), diverse tiltak for bedre rapportering og oppfølging (kap 9), rapportering til bystyret (kap 10) og byrådets samlede vurderinger (kap 11).

I sakens sammendrag gjengis Byrådets vurdering slik:

Byrådets vurdering er at det ikke er behov for å endre tilsynsansvaret gjennom formelle endringer i styringssystemet eller endringer i den bruk av styringsvirkemidler som er praktisert de senere årene.

Byrådets innstilling til bystyret er å fatte følgende vedtak:

Saken om byrådets tilsynsansvar overfor bydelene tas til orientering.

Bydelsdirektør fremmer ikke særskilt forslag til vedtak.

BYDEL SAGENE

Knut Egger
bydelsdirektør

Trykte vedlegg:

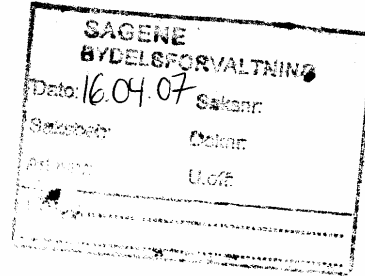
Brev fra finanskomiteen om høring og
Byrådssak 23/07 Byrådets tilsynsansvar overfor bydelen.

Utrykte vedlegg:

ingen

Oslo kommune
Bystyrets sekretariat
Finanskomiteen

Bydelsutvalgene

Dato: 13.04.2007

Deres ref:

Vår ref (saksnr):
200700390-3

Saksbeh:

Vera Holst Eckbo, 23 46 16 28

Arkivkode:

HØRING - BYRÅDETS TILSYNSANSVAR OVERFOR BYDELENE

Ved bystyrets behandling av kontrollutvalgets vedtak vedrørende Kommunerevisjonens rapport 15/2005 om Bydel Norstrands økonomi, ble det vedtatt at byrådet skulle legge frem en egen sak om hvordan byrådets tilsynsansvar skal håndteres i praksis. Byrådet har som følge av dette foretatt en gjennomgang av det formelle grunnlaget for tilsynsansvaret, styringssystemets premisser, styringsdialogen og styringsinformasjonen, for å vurdere behovet for eventuelle justeringer som kan forebygge den styringsvikt som oppsto i Bydel Norstrand.

Byrådssak 23/07 følger vedlagt.

Finanskomiteen har fått byrådets sak til behandling. Før komiteen avgir sin innstilling ønsker man bydelsutvalgenes syn på byrådssaken særlig med hensyn til ansvarsforhold og tiltak. Frist for høringsuttalelse er 1. juni 2007.

Med hilsen

Bård Folke Fredriksen
leder av finanskomiteen

Vedlegg:

Byrådssak 23/07 Byrådets tilsynsansvar overfor bydelene

Bystyrets sekretariat
Finanskomiteen

Postadresse:
Rådhuset, 0037 Oslo

Telefon: 02180
Telefaks: 23 46 18 46

E-post: postmottak@bys.oslo.kommune.no

BYRÅDETS TILSYNSANSVAR OVERFOR BYDELENE

Sammendrag:

Ved bystyrets behandling av kontrollutvalgets vedtak vedrørende Kommunerevisjonens rapport 15/2005 om Bydel Nordstrands økonomi, ble det vedtatt at byrådet skulle legge frem en egen sak om hvordan byrådets tilsynsansvar skal håndteres i praksis. Byrådet har som følge av dette foretatt en gjennomgang av det formelle grunnlag for tilsynsansvaret, styringssystemets premisser, styringsdialogen og styringsinformasjonen, for å vurdere behovet for eventuelle justeringer som kan forebygge den styringssvikten som oppsto i Bydel Nordstrand.

Utgangspunktet er at det gjennom styringssystemet er utviklet en grunnleggende balanse mellom overordnede styringsbehov og bydelsutvalgets ansvar og myndighet. Bydelsordningen har gitt gode resultater for Oslo kommune i form av god tjenesteproduksjon og stort sett god økonomistyring gjennom lang tid. Styringssvikten i Bydel Nordstrand er et unntak fra dette hovedbildet. Byrådets vurdering er at det ikke er behov å endre tilsynsansvaret gjennom formelle endringer i styringssystemet eller endringer i den bruk av styringsvirkemidler som er praktisert de senere årene.

Byrådet har siden merforbruket i Bydel Nordstrand kom opp iverksatt et utviklingsarbeid for å forsterke sitt tilsyn gjennom utvikling av systemer for bedre styringsinformasjon og bedre styringsdialog med bydelsdirektørene. Dette vil også gi byrådet et bedre og mer aktuelt informasjonsgrunnlag for styringsdialogen mellom byrådet og bystyret. I saksfremstillingen er det gitt en nærmere redegjørelse om utviklingsarbeidet, som gjøres innenfor rammen av det ledelsesansvar som i dag er lagt til byrådet. Det er en viktig premiss å finne et rimelig forhold mellom de ressurser som brukes til styring, oppfølging m.v. og målsettingen om å tilføre mest mulig ressurser direkte til tjenesteproduksjonen.

Saksfremstilling:

1. Bakgrunn

Budsjettoverskridelser i Bydel Nordstrand i 2004 førte til at finanskomiteen den 25.01.2005 ba kommunerevisjonen utarbeide en rapport om bakgrunnen for bydelens merforbruk på 53 mill kroner og hvorfor merforbruket var 26 mill høyere enn prognosen ved bydelens rapporter pr. 2. tertial og 20 mill mer enn varslet til bydelsutvalget i desember 2004.

Kommunerevisjonens rapport 15/2005 hadde flg hovedbudskap:

- *Bydelens manglende realitetsvurderinger av og fokus på risiko ved bydelens økonomiske mål*
- *Bydelens manglende etablering av oppfølgingssystem som kunne overvåke status i forhold til bydelens økonomiske mål*

- *Bydelens manglende oppfølging av resultatutviklingen gjennom året*
- *Bydelsutvalgets manglende krav i forbindelse med manglende og ufullstendig økonomisk rapportering fra bydelen*
- *Bydelsutvalgets manglende beslutning og oppfølging av korrigerende tiltak (innsparingstiltak)*
- *Byrådets tilsynsansvar: Revisjonen kan ikke se at bydelens doble instruksjons- og delegasjonslinjer hindrer byrådet i å ta en mer aktiv rolle enn det er gjort overfor Bydel Nordstrand i 2004. Dette for å sikre at bydelens styrings- og oppfølgingssystem gir bydelen handleevne til selv å korrigere kursen ved avvik.*
- *Revisjonen stiller også spørsmål ved om situasjonen i Bydel Nordstrand i 2004 var av en karakter som tilsa en saksfremleggelse for bystyret i henhold til bydelsreglementet.*

Kontrollutvalget gjorde 26.05.2005 flg vedtak:

Kommunerevisjonens rapport 15/2005 viser at det i 2004 var omfattende og alvorlige svakheter i oppfølgingen og styringen av Bydel Nordstrands økonomi. Bystyret ber byrådet avklare hvordan byrådets tilsynsansvar skal håndteres i praksis, både overfor bystyret og bydelsadministrasjonen.

Bystyret behandlet saken 22.06.2005 og gjorde likelydende vedtak, men slik at siste setning ble endret til:

.....Bystyret ber byrådet i en egen sak avklare hvordan byrådets tilsynsansvar skal håndteres i praksis, både overfor bystyret og bydelsadministrasjonen.

Byrådet har siden bystyrets behandling i 2005 arbeidet med utvikling og gjennomføring av tiltak for bedre rapportering og oppfølging. Disse tiltakene, som vil være avgjørende for å forebygge den situasjon som oppsto i Bydel Nordstrand, er omtalt i pkt 9 nedenfor.

Byrådet har lagt til grunn at bystyrevedtaket om å lage en egen sak om tilsynsansvaret retter seg mot tilsyn på det administrative og økonomiske området. Tilsyn på fagområder som barnevern, eldreomsorg m.v. er altså ikke vurdert i denne saken.

2. Tilsynsfunksjonen

Drøfting og avklaring av spørsmålet om hvordan byrådets tilsynsansvar skal håndteres i praksis, må ta utgangspunkt i en prinsipiell forståelse av hva som ligger i tilsynsbegrepet.

I Ot.prp. nr. 70 (2002-2003) om endringer i kommunelovens bestemmelser om revisjon, heter det:

"Begrepene tilsyn og kontroll er relativt vage og generelle, men har likevel et kjerneinnhold som vil gjelde uansett hvem som fører tilsyn eller hva det føres tilsyn med. For det første ligger det til det øverste ansvarlige organ et ansvar for å påse at den virksomhet man er ansvarlig for blir organisert på en slik måte at den når de mål som er satt, og at materielle og prosessuelle feil forebygges og unngås. Dernest innebærer tilsynsansvaret en plikt til å skaffe seg informasjon om hvorvidt virksomheten når de mål som er fastsatt, innenfor de prosedyrekrav som gjelder. Endelig ligger det også i tilsynsplikten en plikt til å gripe inn og foreta de nødvendige endringer dersom virksomheten ikke når sine mål på en tilfredsstillende måte."

Videre heter det:

"Det er i tråd med allment aksepterte ledelsesprinsipper at en leder av en virksomhet etablerer rutiner og systemer som sikrer at organisasjonen når de mål som er satt.....Den intern kontroll som administrasjonssjefen [i Oslo; byrådet (vår

Saksnr.: 200502538_2

merknað) J etablerer er dermed prinsipielt en del av kommunestyrets eller fylkestingets kontroll og tilsyn med egen virksomhet."

Byrådet har ansvar for å kontrollere at kommunens virksomheter utfører sine oppgaver i tråd med de mål, intensjoner og konkrete pålegg som er gitt i lover, regler og kommunale vedtak, gjennom:

- hensiktsmessig organisering av virksomheten
- produksjon og formidling av styringsinformasjon
- reaksjoner ved manglende måloppnåelse

Kommunestyrets tilsynsansvar er fastlagt i kommunelovens § 76. I §77 er det fastsatt at kommunestyret selv skal velge et kontrollutvalg til å forestå det løpende tilsyn med den kommunale forvaltning på sine vegne.

Byrådets tilsynsansvar følger av kommunelovens §23, nr 2. I byrådsreglementets §3-4 er det fastsatt at *byrådet skal føre det nærmeste tilsyn med kommunens forvaltning og særlig med budsjett og regnskap.*

Innenfor byrådet er tilsynsansvaret organisert i tråd med byrådsreglementets § 1 om fordeling av ledelsesansvar på kollegiets medlemmer. Tilsynsansvaret, slik dette er beskrevet ovenfor, er fordelt i tråd med byrådets til enhver tid gjeldende arbeidsordning.

Byrådets tilsynsansvar omfatter etablering av intern kontroll i virksomhetene. Ved instruks for virksomhetsledere er det i §3 fastsatt at *virksomhetsleder skal føre tilsyn med og har kontroll med virksomheten for overholdelse av budsjett.....m.v.* Linjeledelsen har tilsynsansvar.

3. Premisser som følger av Oslo kommunes styringssystem

Oslo kommunes styringssystem er kjennetegnet av to sentrale elementer: et parlamentarisk forhold mellom bystyret og byrådet og en organisering av en vesentlig del av kommunens virksomhet i 15 bydeler med egne politiske bydelsutvalg, direkte underlagt bystyret.

Det parlamentariske prinsippet innebærer at byrådet er leder for kommunens samlede administrasjon, herunder også bydelenes administrasjon. Byrådet kan stilles parlamentarisk ansvarlig overfor bystyret i forhold til utøvelse av denne lederfunksjonen. Bydelene er definert som virksomheter i Oslo kommune og bydelsdirektørens ansvar og myndighet er derfor definert gjennom den generelle instruks for virksomhetsledere.

Bydelsordningen i Oslo kommune innebærer at de politiske bydelsutvalgene er tillagt rammebudsjetter og myndighet innen sine virksomhetsområder direkte fra bystyret. Bydelsutvalgene har myndighet til å fordele rammebudsjettene ved videredelegering direkte til bydelsadministrasjonen. Bydelsutvalgene har også en instruksjonsmyndighet overfor bydelsadministrasjonen knyttet til den myndighet de har delegert. Byrådet har på sin side ikke instruksjonsmyndighet innen disse områdene.

Dette innebærer at bydelsdirektørene må forholde seg til "to herrer". Byrådet, der fullmaktene er gitt av byrådet og bydelsutvalget i forhold til utøvelsen av faglige og økonomiske fullmakter de har fått derfra. Dette begrenser byrådets muligheter for bruk av styringsvirkemidler overfor bydelssektoren.

Dette er omtalt i byråds sak 120/92, om endring av styringssystemet og organiseringen av sentraladministrasjonen i Oslo kommune (i forbindelse med innføringen av direkte instruksjonsmyndighet til den enkelte byråd):

"Byrådet har ingen direkte instruksjonsrett overfor bydelsutvalget, slik at det kan pålegge bydelsutvalget å sette i verk tiltak dersom byrådet finner dette påkrevet....."

.....Byrådets parlamentariske ansvar og tilsynsansvar overfor virksomheten i bydelene må etter byrådets syn fortolkes i forhold til den myndighet byrådet har. Det må bety at ansvar kan gjøres gjeldende i den grad byrådet har forsømt sin informasjonsplikt overfor bystyret eller ikke kan dokumentere at det har bedt administrasjonssjefen (nå bydelsdirektøren; anm) iverksette tiltak dersom det er nødvendig. Så lenge byrådet ikke har noen instruksjonsrett overfor bydelsutvalgene, kan imidlertid ikke byrådet stilles til ansvar dersom bydelsutvalget ikke finner å ville iverksette de tiltak byrådet anviser.

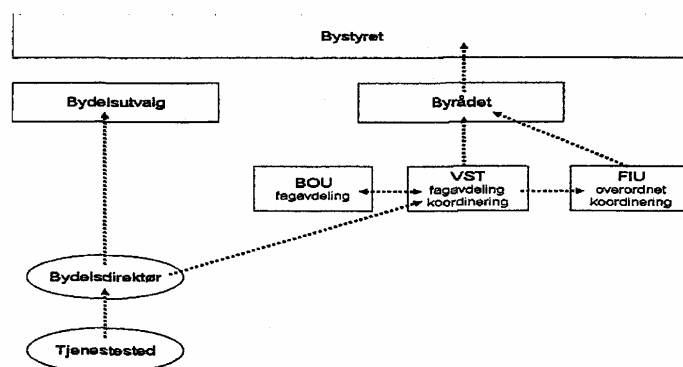
.....Det er av stor betydning at det utvikles en felles forståelse av hva som ligger i det å drive styring på rammenivå overfor bydelene. Dersom det ikke utvikles en kultur der byrådsavdelingene er tilbakeholdne med å engasjere seg i bydelenes prioriteringer og avgjørelser gjennom budsjettåret, vil bydelene kunne bli stilt overfor sprikende prioriteringssignaler som det vil være vanskelig å forholde seg til....."

Ut fra en teoretisk og prinsipiell vurdering kan dette fremstå som innebygde motsetninger som ville kunne føre til uoverstigelige styringsutfordringer. Imidlertid har praksis så langt vist en stor grad av systemlojalitet – og at dette "går seg til" gjennom pragmatiske løsninger og konkrete mekanismer for anke til bystyret i enkeltsaker.

4. Rapportering

Tilsynsansvaret omfatter som nevnt plikten til å innhente informasjon fra virksomhetene. Rapporteringsplikten er det viktigste elementet i det løpende tilsynet. Byrådet skal gjennom sin rapportering til bystyret bekrefte at virksomhetene drives i tråd med bystyrets mål og rammer, eller opplyse om avvik.

For å oppfylle bystyrets informasjonsbehov er det etablert rapporteringsrutiner i hele hierarkiet under byrådet. Flg skisse viser hvordan dette er organisert på bydelssektoren:

Saksnr.: 200502538_2

Bydelenes rapportering er regulert i flere av de sentrale regelverkene; bl.a bydelsreglementet.

Bydelsreglementets § 5-1 Bydelsutvalgets rapporteringsansvar, lyder slik:

Bydelsutvalget skal behandle de rapporter om økonomi og tjenesteproduksjon som bystyret bestemmer. I rapportene skal bydelsutvalget gi en beskrivelse av ressursbruk og status for tjenesteproduksjon, samt en vurdering av utviklingen i bydelens ressursbruk og tjenester i forhold til målene og overordnede retningslinjer bystyret har knyttet til sitt budsjettvedtak. Byrådet gir nærmere retningslinjer for frist og innhold i de ulike rapportene.

Bestemmelsen fastsetter bydelsutvalgets rapporteringsplikt. Bystyret fastsetter hvor omfattende rapporteringen skal være, mens byrådet fastsetter frist og innhold på mer detaljert nivå. Bestemmelsen gir byrådet et prosess- og systemansvar, mens bydelsutvalget har ansvaret for den konkrete informasjonen i rapportene. Det prinsipielle regelverket om rapportering legger til rette for at byrådet kan innhente relevant informasjon i forhold til å ivareta sitt tilsynsansvar

Skissen ovenfor viser bl.a at informasjonsgrunnlaget for rapportering i hele dette hierarkiet lages i tjenestestedet og bydelsadministrasjonen. En prosess for bedre rapportering må omfatte "alle ledd"; både sentrale organers utforming av retningslinjer og systemer og virksomhetenes innregistrering av data.

Med bakgrunn i erfaringene fra Bydel Nordstrand, kan det reises spørsmål om "mer" rapportering kan være et virkemiddel for bedre styring. Fastsettelse av rapporteringspliktens omfang, dvs. hyppighet og detaljering, er viktige virkemidler for hvordan ansvars grensesnittet mellom overordnet og operativt nivå i en organisasjon defineres; både formelt og politisk.

Byrådet har siden 2002 hatt en ordning med forsterket oppfølging av bydeler med merforbruk. Merforbruket i Bydel Nordstrand reiser spørsmål om hvorfor den løpende rapporteringen ikke fanget opp det reelle merforbruket tidligere. Dette er et hovedpoeng i forhold til å forbedre tilsynet med bydelene og kan bare imøtekommes ved at datakvaliteten nedenfra økes. Dette inkluderer som nevnt tiltak helt ut i informasjonskjeden - dvs tjenestestedene som vist på skissen over.

5. Rapportering om avvik - anke over bydelsutvalgets vedtak

Hvis bydelsutvalget fatter vedtak i strid med lover, regler eller overordnede retningslinjer, skal bydelsdirektøren anke saken til bystyret.

Bydelsreglementets §5-3 Anke over bydelsutvalgets vedtak, lyder slik

1. Bydelsdirektøren plikter å forlange et vedtak brakt inn for bystyret, dersom vedtaket etter direktørens vurdering strider mot lov, forskrift eller kommunens overordnede retningslinjer.

Kravet om å bringe saken inn for bystyret må legges frem i bydelsutvalgets møte, eller varsles i møtet og deretter fremsettes innen en uke.

Kravet fremsettes for byrådet, med kopi til bydelsutvalget. Bydelsutvalget skal uten opphold sende eventuell uttalelse til byrådet.

2. Byrådene eller den vedkommende byråd utpeker, kan i bydelsutvalgets møte forlange et vedtak brakt inn for bystyret.

3. Beslutning om å bringe et vedtak inn for bystyret har oppsettende virkning.

Saksnr.: 200502538_2

4. Saken bringes uten opphold til bystyret for endelig avgjørelse.

Bestemmelsen omhandler anke når bydelsutvalgets vedtak strider mot lov, forskrift eller kommunens overordnede retningslinjer. Gjennom disse reglene "håndheves" den skranken som er satt for bydelsutvalgets egen beslutningskompetanse – og det fastsetter hvordan saker skal bringes til bystyret for endelig beslutning. Det er en viktig forutsetning at bydelsdirektøren og byrådet har handlingsplikt dersom bydelsutvalget fatter vedtak utenfor sin kompetanse. Er det tvil om det foreligger grunnlag, er direktørens egen vurdering tilstrekkelig.

Anke betyr at bystyret inviteres til å overstyre bydelsutvalget i enkeltsaker. Praksis har vært at bystyret treffer materielt vedtak; ikke bare prosessledende vedtak som f.eks å sende saken tilbake til ny behandling i bydelsutvalget. Anke forekommer jevnlig, men omfanget har hittil vært moderat og etter byrådets vurdering ikke endret balansen mellom overordnede politiske organer og bydelsutvalget.

Etter byrådets vurdering er det ikke behov for å endre regelverket om anke. Etter ordlyden pålegges bydelsdirektøren å anke. I praksis er det utviklet et handlingsrom slik at ankeordningen primært brukes når bydelsutvalgets vedtak på kvalifisert vis avviker fra bystyrets forutsetninger m.m.

Et godt samarbeid mellom administrativ og politisk ledelse i bydelen er en viktig suksessfaktor. Det kan være en tung belastning for bydelsdirektøren og -administrasjonen å bære frem en ankesak. Sett fra bydelsutvalgets side kan en anke bety at direktøren setter sin lojalitet til byrådet/bystyret foran sin lojalitet til bydelsutvalget. Et svekket tillitsforhold vil redusere både administrasjonens og utvalgets styringsevne over tid. Det påhviler begge parter å hindre en slik utvikling.

Bydelsreglementet åpner for at en anke også kan fremføres av en byråd eller den byråden utpeker, men dette har bare skjedd i noen få tilfeller.

Som nevnt ovenfor har budsjettets økonomireglement, Instruks for økonomiforvaltningen i bydeler, utfyllende bestemmelser i pkt 2.1 om bydelsutvalgets ansvar for årsbudsjettet, i pkt 2.2 om bydelsdirektørens ansvar for årsbudsjettet og i pkt 2.7 om inngrep ved brudd på forutsetninger. Disse reglene bygger på bydelsreglementet, men repeterer og tydeliggjør bydelsutvalgets plikt til å vedta saldert budsjett innen den frist som er fastsatt.

6. Rapportering om avvik – byrådets virkemidler

Bydelsutvalgene utøver beslutningsmyndighet på bystyrets vegne. Bystyret har likevel det overordnede ansvaret for kommunen – og må derfor ha virkemidler for å kunne gjennomføre sine flertallsvedtak dersom bydelsutvalget ikke holder seg innenfor sine rammer eller på annen måte handler i strid med bystyret. Bydelsreglementet gir byrådet en rolle i dette.

Bydelsreglementets § 5-2 Byrådets tilsyn, lyder slik

Byrådet ivaretar sitt tilsyn overfor bydelene primært ved gjennomgang av bydelenes årsbudsjett, årsrapporter og øvrige rapporter som bystyret fastsetter. Dersom byrådet gjennom sitt tilsyn konstaterer betydelig avvik mellom utviklingen av ressursbruk, tjenesteproduksjon eller anvendelse av lover og overordnede retningslinjer i forhold til forutsetningene definert av bystyret eller lovgiveren, skal byrådet fremme forslag til iverksettelse av korrektive tiltak/instruksjon av bydelsutvalgene for bystyret.

Bestemmelsen anviser hvordan byrådet skal ivareta sitt tilsyn og må forstås i lys av forutsetningen om bydelenes autonomi. Merforbruket i Bydel Nordstrand viser behovet for en mer proaktiv styringsdialog mellom byrådet v/VST og bydelen enn ordlyden i første setning indikerer. Kontrollutvalget har ved sin behandling av saken om økonomisk styring og kontroll i Bydel Nordstrand lagt til grunn en videre forståelse av tilsynsplikten. Bestemmelsen antas ikke å sette formelle grenser for en videreutvikling på dette området, jfr pkt 9 nedenfor.

Bestemmelsens andre setning anviser også hvordan byrådet skal forholde seg når det konstateres "betydelige avvik". Byrådet pålegges en handlingsplikt og skal da fremme forslag til bystyret med korrektive tiltak/instruksjon av bydelsutvalgene. Bestemmelsen åpner generelt for instruksjon og kan brukes både i enkeltsaker og f.eks budsjettsaker.

Bestemmelsen har ikke vært benyttet etter at dagens styringssystem ble etablert. Selv i en situasjon med ujevn kvalitet på økonomistyringen i bydelen etter bydelsreformen i 2004, er hovedbildet over år at bydelsutvalgene har forholdt seg lojalt til de ressursrammer, mål for tjenesteproduksjon og overordnede retningslinjer som er definert av bystyret.

Etter byrådets vurdering er det likevel viktig at bestemmelsen består. Hensynet til likebehandling av alle bydelene ved krav om alles lojalitet til felles rammeforutsetninger, kan begrunne bruk av § 5-3. Bestemmelsens eksistens har sannsynligvis også en preventiv effekt.

7. Særlig om direktevalgte bydelsutvalg

Adgangen til å gjennomføre valg til bydelsutvalg som direkte valg ble vedtatt som endring i kommunelovens § 12 nr. 2 Etter denne bestemmelsen er det kommunestyret selv som kan fatte vedtak om dette. I tillegg er loven endret i §12 pkt. 5 hvor det er gitt en tilføyelse med en ny setning (i kursiv) slik at punktet nå lyder: "Kommunestyret kan selv når som helst omorganisere eller nedlegge kommunedelsutvalg. *Dette gjelder ikke når kommunedelsutvalg er valgt ved direkte valg*".

Lovfestingen av direkte valg til kommunedelsutvalg er drøftet i kap. 6.4 i ot.prp. nr.45 (2001-2002) Lov om valg til Stortinget, fylkesting og kommunestyre (valgloven). Til tilføyelse av siste setning i § 12 nr. 5 kan det siteres:

"Kommunestyret bør ikke ha adgang til å nedlegge eller omorganisere kommunedelsutvalgene i valgperioden når utvalget er valgt ved direkte valg. Etter kommuneloven § 12 nr. 5 er det adgang til å omorganisere eller nedlegge kommunedelsutvalg i løpet av valgperioden. Det vil virke uheldig om kommunestyret i valgperioden skal ha en slik adgang, når kommunedelsutvalget er valgt ved direkte valg selv om det skulle oppstå sterke motsetninger mellom det sentrale og lokale kommunale nivået. En slik adgang vil kunne gi lokaldemokratiet i kommunedelen et preg av å være et skinnendemokrati, og gi grobunn for et mistillitsforhold til kommunen sentralt.

I tråd med prinsippet om at direkte valgte kommunedelsutvalg må gis avgjørelsesmyndighet i rimelig omfang, bør kommunestyret som hovedregel ikke ha adgang til å inndra delegert fullmakter i valgperioden. Utgangspunktet må videre være at kommunestyret er tilbakeholdne med å omgjøre avgjørelser. Disse forutsetninger er det imidlertid ikke hensiktsmessig å inni i selve lovteksten.

Direkte valgte kommunedelsutvalg vil ikke utgjøre et nytt forvaltningsnivå. Kommunestyret vil være formelt ansvarlig for de avgjørelser utvalgene treffer. I tilfelle der utvalget klart går ut over sin kompetanse eller på annen måte opptrer i strid med sentrale forutsetninger for virksomheten, vil derfor kommunestyret ha anledning til å omgjøre utvalgenes avgjørelser i samme grad som om kommunestyret selv hadde truffet avgjørelsen, eller hvis slike styringssignaler ikke fører fram, kunne trekke fullmaktene tilbake på det eller de aktuelle områder. Her ligger det dermed en mulighet for sentral styring. Av hensyn til utvalgenes legitimitet bør en som nevnt bare vurdere omgjøring av utvalgenes avgjørelser og tilbaketrekking av fullmakter i spesielle tilfeller.

For øvrig må kommunen av hensyn til løpende vurdering av hva som er en hensiktsmessig arbeidsfordeling, kunne foreta justeringer i utvalgenes funksjonsområder, og det må være fritt opp til kommunestyret å legge nye oppgaver til utvalgene”.

Formelt innebærer innføringen av direkte valg til bydelsutvalg endrede forutsetninger når det gjelder mulighetene for nedleggelse av bydelsutvalg i valgperioden. Denne muligheten har i praksis aldri blitt benyttet, men formelt sett skjermes bydelsutvalget heretter i noe sterkere grad for bystyrets egen styring.

Lovendringen betyr imidlertid ingen formelle endringer i bystyrets muligheter til å overstyre som fastsatt i bydelsreglementet. Det kan imidlertid ikke utelukkes å bli politisk vanskeligere å foreta slike inngrep overfor bydelsutvalg som henter sin legitimitet i direkte valg. I denne sammenheng er det viktig å presisere at økonomifullmakter blir vedtatt for ett år om gangen under den ordinære budsjettbehandlingen. Direktevalgsordningen vil ikke være til hinder for at disse fullmaktene kan endres på et hvert tidspunkt bystyret selv finner å ville gjøre dette.

Byrådet har vurdert om overgangen til direktevalgte bydelsutvalg vil bety svekket overordnet styringsevne, men legger til grunn at de nye bydelsutvalgene i tråd med tradisjonen vil holde seg til lojalt til gjeldende regelverk og viktige forutsetninger om bl.a. budsjett disiplin, slik bystyret forutsatte da direktevalgsordningen ble vedtatt. Etter byrådets vurdering er det i denne situasjonen ikke behov for å fremme forslag om endringer i bydelsreglementet som følge av ny valgordning.

8. Tilsyn med bydelsadministrasjonen

Byrådet er den øverste ledelse for den samlede kommuneadministrasjonen og har derved også ledelsesansvar for bydelsdirektørene og deres administrasjon og kan herunder delegere til dem og instruere dem. Byrådet ansetter bydelsdirektørene. Ledelsesansvaret utøves gjennom byråden for velferd og sosiale tjenester (VST) og kommunaldirektøren i denne avdelingen.

Bydelsdirektøren har ansvar for godt og effektivt lederskap av bydelens administrasjon og skal sikre at bydelsutvalgets vedtak gjennomføres. Han/hun er ansvarlig for at bydelen har effektive og hensiktsmessige systemer og rutiner som gir tilfredsstillende økonomisk og administrativ intern kontroll. Ansvarer innebærer å sikre at lederne på underliggende nivåer i administrasjonen følger opp de forutsetninger om økonomi og tjenesteproduksjon som foreligger og skal iverksette korrektive tiltak.

Bydelsdirektøren har videre ansvar for å holde bydelsutvalget orientert om utviklingen i løpet av året. Oppstår det vesentlige avvik i forhold til vedtatt tallbudsjett og/eller aktivitetsplaner, skal direktøren straks iverksette nødvendige tiltak og om nødvendig fremme forslag til nødvendige budsjettjusteringer.

Kjernen i problemene knyttet til Bydel Nordstrand er svikt i økonomistyring og rapportering til bydelsutvalg og byråd/bystyret. Saken viser at organisering, ledelse og en rekke faglig-administrative prosesser må være på plass for å sikre god økonomistyring og rapportering. Bydelsdirektøren har en nøkkelrolle i dette arbeidet.

Byrådets (VSTs) oppfølging av bydelsdirektørene har de siste årene blant annet skjedd gjennom:

- Ordinær og i individuell lederoppfølging gjennom lederavtaler, resultatmål og ledersamtaler. Ledersamtalene skjer både regelmessig og etter behov
- Ressursgruppemøter der en bydelsdirektør fra hver av de fire regionene møter. Disse møtene brukes for å ta opp og drøfte utfordringer og problemområder på tvers av bydelene.
- Sektordirektørmøter som blant annet brukes til informasjons- og policyformidling og erfaringsutveksling.
- Innkalling til særskilte oppfølgingsmøter ved behov

Fra 2006 har lederoppfølgingen blitt ytterligere systematisert og det er gitt sterkere insentiver til god økonomistyring gjennom følgende standardisering av krav i lederavtalene:

- Realistisk budsjett med balanserte mål og sammenheng mellom mål for tjenesteproduksjon og tallbudsjettet
- God kvalitet på regnskapsføring og rapportering – anordning av regnskap og periodisering av budsjett
- Realistiske økonomiske prognoser
- Månedlig rapportering til BU om tjenester og økonomi
- God resultat effektivitet – mest mulig tjenesteproduksjon for gitt ressursinnsats

Utvikling av et system for sammenligning av bydelene, jf pkt 9 nedenfor, har gjort det mulig å arbeide mer systematisk med resultatvurderinger, erfaringsutveksling og gjensidig læring. Gjennom den individuelle lederoppfølgingen er det etablert flere samarbeidstiltak på tvers av bydelene for å bidra til at god praksis i en bydel blir overført til øvrige bydelers.

9. Tiltak for bedre rapportering og oppfølging

Som det fremgår i pkt 4-7 ovenfor legger byrådet til grunn at det formelle styringssystemet ikke bør endres. Det er heller ikke grunnlag for på generell basis å endre praksis i forhold til bruk av de formelle styringsvirkemidlene som ligger i systemet.

Det er imidlertid behov for, og nå også muligheter for, at byrådets tilsynsfunksjon overfor bydelene blir forsterket ytterligere gjennom forbedring av styringsprosesser og –dialog. Dette vil primært være et faglig, systemmessig forbedringsarbeid – innenfor rammen av byrådets ledelsesansvar. En del tiltak er gjennomført de to siste årene. I 2007 er det aktuelt å iverksette nye tiltak. Nedenfor følger en oversikt over dette arbeidet.

9. 1 Tiltak for å bedre datakvaliteten i budsjett og regnskap

En kritisk suksessfaktor fremover er å ha tilstrekkelig kvalitet på datagrunnlaget i både budsjett og regnskap. Dette omfatter blant annet følgende forhold:

- Korrekt fordeling av budsjettet
- Korrekt periodisering av budsjettet
- Pålitelig kontering i regnskapet (riktig bokføring)

- God anordning av regnskapet (bokføring i rett periode)

Riktig regnskapsføring og tjenesterapportering

Gjennom ulike forvaltningsrevisjonsprosjekter er det avdekket varierende kvalitet på budsjettering og regnskapsføring basert på KOSTRA. For å øke kompetansen i bydelene har Byrådsavdeling for finans og utvikling etablert en egen KOSTRA-gruppe. Det er gjennomført flere tiltak, både når det gjelder regnskapsføring og tjenesterapportering, blant annet:

- Kurs og orienteringsmøter der alle bydeler har vært representert
- Møter med enkeltbydeler for nærmere å gjennomgå regnskapsføring basert på KOSTRA

Disse tiltakene har ført til økt datakvalitet. Det er ønskelig å videreutvikle og forbedre opplærings- og informasjonstiltakene i 2007.

Regnskapsføring i rett periode

God anordning av regnskapet er viktig for å sikre tilstrekkelig kvalitet både på regnskapsføring og forbruksprognoser. For å ha god økonomistyring er det helt avgjørende at bydelene hver måned har oversikt over hva som reelt er påløpt av utgifter og inntekter. Dette kan være utfordrende når bydelene mottar faktura flere måneder på etterskudd for sentrale utgiftsposter.

For å få oversikt over disse utfordringene er det foretatt en kartlegging av regnskapspraksis og prognosearbeid i utvalgte bydeler. Det er avdekket at bydelene har ulik praksis for hvordan man foretar månedlig bokføring i økonomisystemet Agresso når utgifter er påløpt, men faktura ennå ikke er mottatt. Noen utgiftsfører faktisk forbruk av tjenester selv om faktura ikke har kommet. Andre venter til faktura er mottatt.

Alle bydeler tar imidlertid hensyn til påløpte utgifter som ikke er regnskapsført når de lager forbruksprognoser. De bydelene som ikke korrigerer direkte i regnskapet bruker som regel egne rapporteringsverktøy for å finne ut hva som er reelt forbruk per dato. Bydelene baserer derfor sine forbruksprognoser på korrigert regnskap (bokførte og påløpte utgifter).

Selv om bydelene gjennom egne rapporteringsverktøy ser ut til å ha oversikt over den løpende forbruksutviklingen, er det likevel behov for å presisere at i henhold til god kommunal regnskapsskikk og kommunens vedtatte retningslinjer skal det bokførte regnskapet i Agresso ved hver månedsavslutning vise reell økonomisk status. Slik presisering kan blant annet skje gjennom å utarbeide klarere retningslinjer for anordning av utgifter og inntekter per måned. I tillegg til dette vil bydelene for sentrale kostnadsdrivere bli pålagt å bokføre påløpte utgifter per måned. Dette gjelder bl.a. kjøp av tjenester innenfor pleie og omsorg og barnevernet.

Dette vil bidra til at Agresso i større grad enn i dag viser reell økonomisk status per måned. Økonomisystemet blir mer oversiktlig og byrådet blir mindre avhengig av særskilt rapportering fra bydelene for å kunne ivareta sitt tilsynsansvar på en effektiv måte.

Gjennom kartlegging av regnskapspraksis er det også avdekket et behov for å gjennomgå rutiner og praksis for internfakturering mellom kommunale virksomheter. På flere områder får bydelene opplysninger på etterskudd og i enkelte tilfelle så sent på året at dette påvirker muligheten til korrekt anordning av regnskapet og muligheten til å lage korrekte forbruksprognoser. I løpet av 2007 kan det være aktuelt å gjennomføre tiltak som gjør det lettere for bydelene å lage realistiske forbruksprognoser.

9.2 Obligatorisk månedsrapportering til bydelsutvalget

Det er viktig at bydelsutvalget gis informasjon om økonomisk status med en slik hyppighet og et slikt innhold at det kan ivareta sitt ansvar etter bydelsreglementet. Det er tatt inn i økonomireglementet at bydelsutvalget skal vedta budsjettet basert på funksjonsområdene, og fra 2006 at dette også skal spesifiseres på KOSTRA-funksjoner. Dette har gitt en bedre oversikt over de økonomiske konsekvensene av bydelenes budsjettvedtak.

Økonomirapportering foregår på ulike måter i bydelene. En kritisk suksessfaktor er at det er etablert en månedsrapportering basert på en fast og enhetlig struktur. I henhold til Instruks for økonomiforvaltningen i bydeler pkt 2.1 og 2.2 har:

- Bydelsutvalget ansvar for den økonomiske utviklingen i løpet av året, og for å iverksette tiltak for å hindre merforbruk i forhold til tildelt budsjetttramme.
- Bydelsdirektøren ansvar for å holde bydelsutvalget orientert om utviklingen i løpet av året, herunder foreslå nødvendige justeringer innenfor tildelt budsjetttramme, eller aktivitetsnivå.

Fra 2006 er det både gjennom rundskriv om budsjettoppfølging i bydelene og gjennom lederavtalene med bydelsdirektørene innført krav om månedsrapportering til bydelsutvalget om status for tjenester og økonomi. I 2007 vil det bli vurdert om det bør skje en viss standardisering av bydelenes månedsrapportering til bydelsutvalget. Det kan være aktuelt å stille krav om at rapportene sorterer økonomi og tjenestedata både etter funksjonsområde og KOSTRA-funksjoner.

9.3 Forbedret økonomisk rapportering fra bydelene til byrådet

Løpende og systematisk oppfølging av bydelene skjer på flere måter og blant annet gjennom:

- Gjennomgang av bydelsutvalgenes budsjettvedtak (Dok 3)
- Ordinær månedsoppfølging (mer oppfattende rapportering tertialvis) for alle bydelene
- Forsterket månedsoppfølging av bydeler
- Lederoppfølging av bydelsdirektørene

Startmøter med bydelene

I forbindelse med bydelsutvalgenes budsjettvedtak foretas det årlig gjennomgang av realismen og vurdering av risiko knyttet til salderingstiltak og mål i bydelsbudsjettene. Gjennomgang av bydelsutvalgenes budsjettvedtak skjer gjennom startmøter med hver enkelt bydel i begynnelsen av februar i budsjettåret. Her gjennomgås både mål, aktivitetsplaner og økonomiske rammer, risikovurderinger og beredskapsplan for korrektive tiltak. Dette gjør det mulig å vurdere det reelle innsparingskravet i hver bydel og realismen i budsjettvedtaket. De største risikoområdene blir avdekket, noe som er sentralt i oppfølgingen av bydeler med stort omstillingsbehov.

Fra og med 2007 skjer kartleggingen av konsekvensene av bydelenes budsjettvedtak på en enda mer systematisk måte enn tidligere. Dette bidrar ytterligere til å sikre kontinuerligere realitetsvurderinger av og fokus på risiko vedrørende bydelenes måloppnåelse, jf Kommunerevisjonens rapport om Bydel Nordstrand. Dette gjelder både for bydelene og byrådet.

Iverksettelse av forsterket oppfølging

Bydeler som er i en vanskelig økonomisk situasjon blir underlagt forsterket økonomisk oppfølging. Fra 2002 har slik oppfølging skjedd gjennom styringsgruppen for bydelenes økonomioppfølging (BØS), som består av kommunaldirektører/seksjonsledere fra Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester (VST), Byrådsavdeling for finans og

utvikling og Byrådslederens avdeling. BØS er en ressursgruppe for kommunaldirektøren i VST.

BØS gir anbefalinger om enkeltbydeler skal underlegges forsterket oppfølging på bakgrunn av kartleggingen i forhåndsplanleggings-/analysefasen. Startmøtene er nyttige som et ledd i å avdekke hvilke bydeler som bør underlegges forsterket oppfølging i budsjettåret.

Bydeler som underlegges forsterket oppfølging vil blant annet bli pålagt å levere månedlig skriftlig økonomirapport og oversikt over aktivitetsutviklingen på sentrale tjenesteområder. BØS gjennomgår månedlig bydelenes rapporter. Alle bydelene som er underlagt forsterket oppfølging blir regelmessig innkalt til disse møtene for å drøfte status for omstillingstiltak.

Bydeler kan bli underlagt forsterket oppfølging i løpet av året, dersom regnskapsutviklingen skulle tilsi dette.

Fra og med 2006 ble forsterket oppfølging av enkeltbydeler iverksatt allerede ved første ordinære månedsoppfølging basert på regnskap per februar. Dette har bidratt til at det tidligere enn før er avdekket behov for å gjennomføre korrektive tiltak.

Enda mer systematisk dokumentasjon av omstillingsbehov, tiltaks- og beredskapsplaner i 2007 gir muligheter for å ha en tettere dialog med bydeler underlagt forsterket oppfølging om risikoelementer knyttet til omstillingstiltak og mulighetene for å gjennomføre ytterligere innsparingstiltak for å motvirke merforbruk i forhold til budsjettet.

Ordinær månedsoppfølging

I dag foregår økonomisk månedsoppfølging ved at bydelene melder inn avviksprogoser per funksjonsområde i Agresso. Dette er en forholdsvis grovmasket rapportering. Fra og med 2007 vil løpende økonomisk oppfølging av bydelene bli basert på at bydelene melder inn avviksprogoser per KOSTRA-funksjon.

I utgangspunktet er bydeler kun pålagt skriftlig økonomirapportering til Byrådsavdeling for velferd og sosiale tjenester hvis de er underlagt forsterket oppfølging. Det er ikke ønskelig å utvide dette kravet til å omfatte samtlige bydeler. Gjennom månedsrapportering på tjenester og økonomi overfor bydelsutvalget er det mulig for byrådsavdelingen å få tilgang til informasjon om aktivitets- og forbruksutviklingen i hver enkelt bydel. Dette kan eventuelt skje gjennom at det settes krav til at bydelene legger ut månedsrapporteringen på intranett som en del av politiske saker til behandling i bydelsutvalget.

9.4 Måltall og nøkkeltall for tjenesteproduksjon i bydelsbudsjettet

I Dok 3 er det fastsatt flere måltall for bydelssektorens tjenesteproduksjon og aktivitetsnivå. Dette omfatter de mest sentrale tjenesteområdene. Måltallene gjelder for bydelene samlet. Både måltall og nøkkeltall er basert på KOSTRA, men også til en viss grad bydelsstatistikken. Det er ikke fastsatt måltall for hver enkelt bydel, men det stilles krav til at bydelene har tilsvarende mål og bruker tilsvarende nøkkeltall i sine budsjettokumenter.

Ett ledd i tilsynsansvaret er følgelig å undersøke om bydelene har innarbeidet slike mål og nøkkeltall. Dette gjøres årlig, og bydeler som eventuelt ikke har innarbeidet alle måltall får pålegg om å legge frem sak for behandling i bydelsutvalget.

En kritisk suksessfaktor for realismen i budsjettet er at det er konsistens mellom aktivitetsplan og økonomiske rammer. I dag er det stor variasjon i hvordan bydelene utarbeider sine budsjettfremlegg for bydelsutvalget. For enkelte bydeler er det vanskelig å se sammenhengen mellom tjenestevolum, enhetskostnader og tallbudsjett gjennom å lese budsjettokumentene.

Det kan derfor være behov for i større grad å standardisere utforming av budsjett-dokumentene i bydelene. Da vil det være lettere for både bydelsutvalget og byrådet å få oversikt over planlagt aktivitetsnivå, blant annet som grunnlag for å vurdere realismen i årsbudsjettet.

9. 5 Nøkkeltall for tjenesteproduksjon i byrådets månedsoppfølging av bydelene

I medhold av Instruks for økonomiforvaltningen i bydeler pkt 2.4 skal bydelene hvert tertial utarbeide en rapport som gir en beskrivelse av den økonomiske utviklingen og av utviklingen i tjenesteproduksjonen i forhold til tallbudsjett og aktivitetsplaner.

For bydeler underlagt forsterket oppfølging er det behov for hyppigere rapportering for å kunne avdekke avvikende aktivitets- og kostnadsutvikling så tidlig som mulig. Det er i løpet av 2006 utviklet et system for integrert månedsrapportering av tjenester og økonomi for bydeler under forsterket oppfølging. Dette omfatter de viktige kostnadsdriverne på de mest sentrale tjenesteområdene. Ordningen blir videreført i 2007. Dette omfatter blant annet:

- Bruk av institusjonsplasser og utførte vedtakstimer i pleie og omsorg.
- Aktive klienter per måned og stønad per måned i sosialtjenesten.
- Antall barn under tiltak og tiltaksprofil i barnevernet.

Som en følge av at styrking av pleie og omsorgsektoren er et sentralt satsingsområde for både bystyret og byrådet, er det fra høsten 2006 innført månedsrapportering om aktivitetsutviklingen innenfor pleie og omsorg for alle bydelene.

Det er for øvrig viktig å presisere at behov for både omfang og innhold i månedsrapportering fra bydelene til byrådet vil endre seg over tid.

9.6 Sammenligning av tjenesteproduksjon og økonomi

I 2005 utviklet byrådet et system for sammenligning av tjenester og økonomi for enkelte bydeler. I løpet av 2006 har byrådet utvidet slike nøkkeltallsanalyser til å bli en del av oppfølgingen av bydeler under forsterket oppfølging. Analysene har omfattet følgende tjenesteområder:

- Pleie og omsorg
- Sosialtjenesten
- Barnevernet
- Barnehager

Analysene har omfattet utviklingen i dekningsgrader og enhetskostnader fra 2004-2006 for sammenlignbare bydeler, og har vært brukt som grunnlag for å stille konkrete spørsmål til bydelene om tjenesteutviklingen. Dette har gjort det mulig å drøfte mer systematisk hvilke tiltak det er mulig å iverksette for å redusere prognostisert merforbruk. Dette har bidratt til at det raskere enn tidligere år er avdekket både avvikende aktivitetsutvikling og behov for å iverksette korrektive tiltak. Dette har gjort at oppfølgingen av bydelene har blitt mer proaktiv. Dette har også bidratt til at blant annet finanskomiteen allerede i løpet av budsjettåret har fått informasjon om økonomisk status og omstillingsplaner i bydeler med vanskelig økonomi. Denne arbeidsmåten vil bli videreført i aktiv dialog med bydelene.

Saksnr.: 200502538_2

Bruk av slike sammenligninger har også ført til at flere bydeler både har basert sin oppfølging på systematiske nøkkeltallanalyser og har innarbeidet mål og resultatindikatorer basert på KOSTRA i plan og budsjettokumentene.

Gjennom den individuelle lederoppfølgingen er det etablert flere samarbeidstiltak på tvers av bydelene for å bidra til at god praksis i en bydel blir overført til øvrige bydeler.

9.7 Andre forhold

Det er avdekket et behov for å ha en enda mer systematisk dialog med bydelene om god økonomistyringspraksis og gode arbeidsmetoder for effektivisering og langsiktig økonomiplanlegging.

I 2006 har det vært et omfattende samarbeid med de bydelene som har hatt både stort omstillingsbehov og stor økonomisk ubalanse. I samråd med bydelene er det utarbeidet systematiske oversikter over omstillingsbehov og langsiktige planer for å komme i økonomisk balanse. I Bydel Nordstrand har dette vært en viktig forutsetning for at bydelen i løpet av fjoråret har klart å gjennomføre betydelige aktivitetstilpasninger og økonomiske omstillinger, slik at regnskapsresultatet for 2006 er vesentlig bedre enn for 2004 og 2005.

I særlige tilfelle har det også vært hensiktsmessig å tilføre en bydel ekstra ressurser for å få til nødvendige omstillinger. I 2006 har dette skjedd overfor Bydel Nordstrand

En slik måte å praktisere styringsdialogen overfor bydelene på vil bli videreført i 2007.

10. Rapportering til bystyret

Byrådet har ansvar for å holde bystyret tilstrekkelig orientert om utviklingen i bydelene med hensyn til økonomi, tjenesteproduksjon og andre styringsforutsetninger. Dette skjer på flere måter.

Løpende rapportering

I medhold av Instruks for økonomiforvaltningen i byrådet pkt 1.4 skal byrådet for hvert tertial utarbeide rapporter med regnskapsoversikter og årsprognoser for den enkelte etat, bydel, foretak og for bykassen samlet. Tertialrapportene skal beskrivelse den økonomiske utvikling og utviklingen i tjenesteproduksjonen i forhold til tallbudsjett og aktivitetsplaner. Tertial- rapportene skal inneholde en sammenstilling av periodisert budsjett, akkumulert regnskap og prognose for året.

Når det gjelder de obligatoriske rapporteringer til bystyret i forbindelse med tertial og årsberetning, har bystyret uttalt seg positivt til den form som disse dokumenter nå har.

Byrådets tertialrapport per 31.08.2006 ble videreutviklet gjennom å gi en mer omfattende og systematisk redegjørelse for aktivitets- og forbruksutvikling i bydelssektoren og økonomisk status i merforbruksbydeler. Denne praksisen vil bli videreført.

Orientering om merforbruksbydeler

Som en følge av at oppfølgingen av bydelene har blitt mer proaktiv, har finanskomiteen raskere enn tidligere blitt orientert om status i bydeler som er i en vanskelig økonomisk situasjon. I 2006 gjaldt dette bydelene Sagene og Nordstrand. Denne arbeidsmåten vil bli videreført.

11. Byrådets samlede vurderinger

Bydelsordningen i Oslo skal ivareta en rekke overordnede hensyn, bl.a lokaldemokrati, nærhet som grunnlag for riktige ressursprioriteringer, god brukertilpasning av tjenestene, effektiv tjenesteproduksjon mv. Bydelsordningen hviler også på en grunnleggende forutsetning om bydelsutvalgenes lojalitet til de ressursrammer, mål for tjenesteproduksjon og overordnede retningslinjer som er definert av bystyret. Hovedbildet er at bydelene gjennom årene har vært lojale til slike overordnede føringer, og særlig viktig er det at bydelene stort sett har hatt god økonomistyring. Byrådet vil peke på at god økonomistyring er den viktigste forutsetningen for at bydelsordning fortsatt skal kunne bestå.

Bydelsreformen i 2004, kombinert med et noe redusert budsjettnivå i 2004-2005, utfordret både bydelene og sentrale styringsprosesser. Med den konsolidering som er gjennomført etter dette og det budsjettgrunnlaget bydelene har i 2007, mener byrådet at det igjen er lagt grunnlag for stabil drift og tjenesteproduksjon. Svak økonomistyring i noen bydeler i 2004 - 2005, endrer ikke dette hovedbildet.

Byrådsreglementet fastlegger det grunnleggende system for styring av bydelene; bl.a. bydelenes egen beslutningsmyndighet og ansvar. Sammen med rammestyringssystemet er det skapt en balanse mellom bydelene og overordnede organer som sett over tid har gitt gode resultater for kommunen; både økonomisk og ved god kvalitet på de tjenester bydelene leverer. Etter byrådets vurdering gir ikke styringssvikten i Bydel Nordstrand grunnlag for å foreslå formelle endringer styringssystemet eller i de øvrige regelverkene. Dette gjelder også den styringspraksis som er etablert over tid. Det vises i denne sammenheng til fremstillingen under punktene 4-7 i saksfremstillingen ovenfor.

Ved bydelsreformen ble det etablert nye administrasjoner og ny ledelse i bydelene. Et omfattende omstillingsarbeid ble gjennomført – stort sett uten at dette svekket styringen eller driften. Problemene i Bydel Nordstrand representerer et unntak og har i ettertid utløst et omfattende arbeid bl.a. for å forsterke byrådets tilsynsansvar – og for å videreutvikle faglig-administrative styringsprosesser.

Oslo kommune har en organisasjonsstruktur som legger stort ansvar og stor beslutningsmyndighet til hver enkelt virksomhet. Sentrale organers styring og tilsyn forutsetter derfor gode rapporteringsrutiner. Merforbruket i Bydel Nordstrand viste at rapporteringsrutinene ikke var tilfredstillende. Byrådet vil gjennom bedre rutiner legge grunnlag for at byrådet kan ivareta sin informasjonsplikt til bystyret på en raskere og mer presis måte. Byrådet er opptatt av at disse rutinene ikke skal føre til et mer omfattende og ressurskrevende byråkrati. I stor utstrekning vil den foreslåtte, og delvis gjennomførte, forbedring av eksisterende elektroniske og manuelle rutiner føre til de ønskede forbedringer. En forsterket oppfølging ut over byrådets forslag, vil kunne innebære at ressurser flyttes fra tjenesteproduksjon til oppfølgingsarbeid.

Kommunerevisjonen har i sin rapport om Bydel Nordstrand tatt opp spørsmålet om *situasjonen i Bydel Nordstrand i 2004 var av en karakter som tilsa en saksfremleggelse for bystyret i henhold til bydelsreglementet*. Byrådets vurdering er at en slik situasjon tilsier rask informasjon, eventuelt særskilt rapportering, til bystyret. Bruk av byrådsreglementets bestemmelser om overstyring bør primært skje når andre virkemidler over tid ikke bringer situasjonen under kontroll. Byrådet vil legge en høy terskel for overstyring og legger til grunn at denne linjen er nødvendig for ikke å svekke det ansvar som påhviler bydelsutvalget. Når omstilling og korrektive tiltak er påkrevet, vil alltid bydelen selv ha de beste forutsetninger for å gjennomføre dette på en god måte i forhold til brukere, ansatte

og andre berørte. Overordnede organers medvirkning bør avgrenses til å vurdere eventuelle tiltak knyttet til gjennomføringen av rammeforutsetningene. Hensynet til likebehandling av bydelene tilsier også en streng praksis i slike situasjoner.

Byrådet legger vesentlig vekt på å videreføre utviklingen av en sterkere styringsdialog med bydelsdirektørene. Byrådets målsetting er at styringsinformasjonen skal bli mer tilgjengelig og mer oppdatert også gjennom året – og i tillegg mer presis og ensartet for bydelssektoren samlet sett. Utvikling av bedre regnskapsrutiner er ett viktig virkemiddel i denne sammenheng.

Byrådet vil på denne måten også få et bedre grunnlag for å vurdere behovet for særskilt rapportering til bystyret hvis det på nytt skulle oppstå styringssvikt i bydelssektoren. En slik særskilt rapportering har til formål å gi bystyret selv en anledning til å vurdere aktuelle styringsmessige tiltak, bl.a. eventuell bruk av bydelsreglementet om overstyring av bydelene.

Økonomiske og administrative konsekvenser

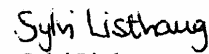
Denne saken har ikke økonomiske og administrative konsekvenser utover det som er beskrevet om byrådets utviklingsarbeid knyttet til styringsinformasjon og –prosesser.

Byrådet innstiller til bystyret å fatte følgende vedtak:

Saken om byrådets tilsynsansvar overfor bydelene tas til orientering.

Byrådet, den 15.02.2007

Erling Læ

Sylvi Listhaug

Trykte vedlegg: Ingen

Utrykte vedlegg: Ingen

Saksnr.: 200502538_2

Saksframlegg

Saksmappe:
2003/1298

Saksbeh:
Rannveig Hovi, 23 47 40 35

Dato: 14.05.2007
Arkivkode:
026.9

Saksgang

Utvalg	Møtedato
ARBEIDSUTVALGET	19.06.2007
BYDELSUTVALGET	21.06.2007

Forslag til møteplan for 2.halvår 2007

Utvalg	Dato	Dato	Dato	Dato	Dato	Dato
Bydelsutvalget Kl. 1830 Sagene samfunnshus	Torsdag 30.08	Torsdag 27.09	Konstituerende møte: 18.10	Torsdag 25.10	Torsdag 22.11	Torsdag 13.12
Arbeidsutvalget Kl. 1700 Bydelssalen	Tirsdag 28.08	Tirsdag 25.09		Tirsdag 23.10	Tirsdag 20.11	Tirsdag 11.12
Bydelsutviklings- komiteen Kl 1800 Sagene samfunnshus	Onsdag 22.08	Onsdag 19.09		Onsdag 17.10	Onsdag 14.11	Onsdag 05.12
Helse- og sosialkomiteen Kl 1800 Bydelssalen	Torsdag 21.08	Torsdag 20.09		Torsdag 18.10	Torsdag 15.11	Torsdag 06.12
Barne – og ungekomiteen Kl 1800 Bydelssalen	Mandag 27.08	Mandag 24.09		Mandag 22.10	Mandag 19.11	Mandag 10.12
Rådet for funksjonshemmede Kl 1700 Bydelssalen	Mandag 20.08	Mandag 17.09		Mandag 15.10	Mandag 12.11	Mandag 04.12
Barne – og ungdområdet Kl 1900 Bydelssalen	Tirsdag 21.08	Tirsdag 18.09		Tirsdag 16.10	Tirsdag 13.11	Tirsdag 05.12
Eldrerådet Kl 1200 Bydelssalen	Onsdag 22.08	Onsdag 19.09		Onsdag 17.10	Onsdag 14.11	Onsdag 06.12

Høstferie: 1.-5.oktober

Bystyrets konstituerende møte: 17.oktober

Forslag til vedtak:

Bydelsutvalget slutter seg til det framlagte forslaget til møteplan for 2.halvår 2007.

BYDEL SAGENE

Knut Egger
bydelsdirektør

Saksframlegg

Saksmappe:
2006/86

Saksbeh:
Tone Marie Hølmebakk, 23 47 44 03

Dato: 01.06.2007
Arkivkode:
027.0

Saksgang

Utvalg	Møtedato
BARNE- OG UNGEKOMITEEN	18.06.2007
BYDELSUTVALGET	21.06.2007

Forslag til nye medlemmer i Barne- og ungdomsrådet

Bakgrunn for saken:

Valg av nye medlemmer til Barne- og ungdomsrådet.

Saksframstilling:

Zoton Kabashi og Abdi Aden ble valgt inn i rådet på opplæringskonferansen i mars 2006. De har nå valgt å trekke seg fra rådet.

Kim Daniel Bergersen går ut av rådet fordi han har fylt 19 år, og skal i militærtjeneste i sommer.

Barne- og ungdomsrådet avholdt opplæringskonferanse helgen 16. – 18. mars 2007 på Gran på Hadeland. På konferansen ble følgende 3 medlemmer erstattet med 3 nye medlemmer:

Følgende medlemmer ble valgt inn i rådet på opplæringskonferansen i mars 2007:

Edvard Iversen - medlem - representerer Sagene skole

Jeyaharan Varatharajah, - vara - representerer Bjølsen skole

Andre Martinsen - vara - representerer Trialgruppa i Torshovdalen

Forslag til vedtak:

Følgende nye medlemmer godkjennes til Barne- og ungdomsrådet:

Edvard Iversen - medlem - representerer Sagene skole

Jeyaharan Varatharajah, - vara - representerer Bjølsen skole

Andre Martinsen - vara - representerer Trialgruppa i Torshovdalen

BYDEL SAGENE

Knut Egger
bydelsdirektør

Trykte vedlegg:

Utrykte vedlegg: